

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

61. årgang

10. september 2018

Indhold

I *Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser*

HENSTILLINGER

Rådet

2018/C 320/01	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Belgiens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram for 2018	1
2018/C 320/02	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Bulgariens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Bulgariens konvergensprogram for 2018	7
2018/C 320/03	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Den Tjekkiske Republiks nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Den Tjekkiske Republiks konvergensprogram for 2018	12
2018/C 320/04	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Danmarks nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Danmarks konvergensprogram for 2018	16
2018/C 320/05	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Tysklands nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Tysklands stabilitetsprogram for 2018	19
2018/C 320/06	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Estlands nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Estlands stabilitetsprogram for 2018	24
2018/C 320/07	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Irlands nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Irlands stabilitetsprogram for 2018	27
2018/C 320/08	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Spaniens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Spaniens stabilitetsprogram for 2018	33

2018/C 320/09	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Frankrigs nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Frankrigs stabilitetsprogram for 2018	39
2018/C 320/10	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Kroatiens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Kroatiens konvergensprogram for 2018	44
2018/C 320/11	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Italiens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Italiens stabilitetsprogram for 2018	48
2018/C 320/12	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Cyperns nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram for 2018	55
2018/C 320/13	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Letlands nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Letlands stabilitetsprogram for 2018	60
2018/C 320/14	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Litauens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Litauens stabilitetsprogram for 2018	64
2018/C 320/15	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Luxembourgs nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Luxembourgs stabilitetsprogram for 2018	68
2018/C 320/16	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Ungarns nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Ungarns konvergensprogram for 2018	72
2018/C 320/17	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Maltas nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Maltas stabilitetsprogram for 2018	76
2018/C 320/18	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Nederlandenes nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Nederlandenes stabilitetsprogram for 2018	80
2018/C 320/19	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Østrigs nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Østrigs stabilitetsprogram for 2018	84
2018/C 320/20	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Polens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Polens konvergensprogram for 2018	88
2018/C 320/21	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Portugals nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Portugals stabilitetsprogram for 2018	92
2018/C 320/22	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Rumæniens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Rumæniens konvergensprogram for 2018	98
2018/C 320/23	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Sloveniens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Sloveniens stabilitetsprogram for 2018	103

2018/C 320/24	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Slovakiets nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2018	107
2018/C 320/25	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Finlands nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Finlands stabilitetsprogram for 2018	112
2018/C 320/26	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Sveriges nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Sveriges konvergensprogram for 2018	116
2018/C 320/27	Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Det Forenede Kongeriges nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Det Forenede Kongeriges konvergensprogram for 2018	119

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

HENSTILLINGER

RÅDET

RÅDETS HENSTILLING

af 13. juli 2018

om Belgiens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram for 2018

(2018/C 320/01)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Belgien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ (»henstillingen vedrørende euroområdet«).

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.

- (2) Da Belgien har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Belgien sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 til 3 nedenfor.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Belgien 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Belgiens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽¹⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Belgiens nationale Europa 2020-mål.
- (4) Den 27. april 2018 forelagde Belgien sit nationale reformprogram for 2018 og sit stabilitetsprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽²⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Belgien er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og omfattet af gældsreglen. I sit stabilitetsprogram for 2018 har regeringen planlagt en gradvis forbedring af den samlede saldo fra et underskud på 1,0 % af BNP i 2017 til et overskud på 0,1 % af BNP i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning om et ligevægtigt strukturelt budget vil efter planen blive opfyldt i 2020. Den genberegnete strukturelle saldo ⁽³⁾ peger dog stadig i retning af et underskud på 0,2 % af BNP i 2020. Efter at have nået et højdepunkt på næsten 107 % af BNP i 2014 faldt den offentlige gældskvotestørrelse til ca. 103 % af BNP i 2017, og ifølge stabilitetsprogrammet for 2018 forventes den at falde yderligere til 94,6 % af BNP i 2021. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. De foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål fra og med 2019, er imidlertid ikke specificeret, hvilket er en del af grunden til, at Kommissionen i sin forårsprognose 2018, under antagelse af en uændret politik, regner med en forringelse af den strukturelle saldo i 2019.
- (7) Den 23. maj 2018 offentliggjorde Kommissionen en rapport i henhold til artikel 126, stk. 3, i TEUF, da Belgien ikke gjorde tilstrækkelige fremskridt i retning af at overholde gældsreduktionsmålet i 2017. Efter en vurdering af alle relevante faktorer var det i rapporten ikke muligt at fastslå, om gældskriteriet, som fastlagt i traktaten og Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ pt. er opfyldt eller ej, idet dokumentationen på nuværende tidspunkt ikke er solid nok til at konkludere, om der i Belgien er forekommet en væsentlig afvigelse i 2017 samt i 2016 og 2017 samlet set. Kommissionen vil på grundlag af senere data for 2018, som vil blive meddelt i foråret 2019, igen vurdere, om gældsreduktionsmålet er opfyldt.
- (8) I stabilitetsprogrammet for 2018 angives det, at den budgetmæssige virkning af de sikkerhedsrelaterede foranstaltninger i 2017 er betydelig, og der gives tilstrækkelig dokumentation for omfanget og arten af de ekstra omkostninger, der budgetteres med. Ifølge Kommissionen andrager disse ekstraudgifter 0,02 % af BNP i 2017

⁽¹⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽³⁾ Den konjunkturkorrigerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

i forbindelse med de sikkerhedsrelaterede foranstaltninger. Disse ekstraudgifter kan høre ind under bestemmelserne i artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97, idet den alvorlige terrortrussel er en usædvanlig begivenhed, dens virkning for Belgiens offentlige finanser er betydelig, og holdbarheden bringes sandsynligvis ikke i fare ved en sådan midlertidig afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Derfor er den påkrævede tilpasning i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2017 justeret for at tage hensyn til disse ekstraudgifter.

- (9) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet, at Belgien sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ⁽¹⁾ ikke overstiger 1,6 % i 2018, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,6 % af BNP. Samtidig blev det præciseret, at man i vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af budgetresultaterne i 2018 er nødt til at tage behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, som bidrager til både at styrke den igangværende genopretning og sikre, at Belgiens offentlige finanser er holdbare. Efter Kommissionens vurdering af opsvingets styrke i Belgien, som blev foretaget i forbindelse med dens udtalelse om Belgiens udkast til budgetplan for 2018, idet der samtidig blev taget behørigt hensyn til landets udfordringer for så vidt angår holdbarheden, er det ikke nødvendigt at tage yderligere elementer i betragtning. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en væsentlig afvigelse fra den anbefalede finanspolitiske tilpasning i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2018 og for 2017 og 2018 samlet set.
- (10) I lyset af Belgiens offentlige gældskvote på over 60 % af BNP og det forventede produktionsgab på 0,4 % bør den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter i 2019 ikke overstige 1,8 % i overensstemmelse med den strukturelle tilpasning på 0,6 % af BNP, som kræves ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpakten. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2019 og i perioden 2018-2019 samlet set. Belgien forventes umiddelbart ikke at overholde gældsreglen i 2018 og 2019. Rådet er af den generelle opfattelse, at de nødvendige foranstaltninger bør træffes fra 2018 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten. Det vil være klogt at anvende eventuelle ekstraordinære indtægter til at reducere den offentlige gældskvote yderligere.
- (11) Det er fortsat en udfordring at sikre de offentlige finansers holdbarhed. De pensionsreformer, der blev indført i 2015, var et vigtigt skridt hen imod at afhjælpe de risici, som på lang sigt er forbundet med aldring, men alligevel påpeges det i rapporten om befolkningsaldringen for 2018, at de aldersrelaterede udgifter på lang sigt til både pensioner og langtidspleje stiger mere end oprindelig forventet. Pensionsudgifterne forventes at stige med 2,9 procentpoint af BNP i 2070 sammenlignet med en stigning på 1,3 procentpoint i 2060 (og en gennemsnitlig nedgang på 0,1 procentpoint af BNP i Unionen) i den forrige opdatering. I den henseende kan den fulde gennemførelse af regeringens reformkøreplan bidrage til at imødegå disse risici. Derudover forventes udgifterne til langtidspleje at stige fra 2,3 % af BNP, hvilket allerede er over EU-gennemsnittet, til 4 % af BNP i 2070. På grund af kompetencefordelingen på tværs af de forskellige forvaltningsniveauer kan en mindselse af fragmenteringen i det organisatoriske landskab inden for landtidspleje øge omkostningseffektiviteten på dette område.
- (12) En effektiv budgetkoordinering er afgørende i en føderal medlemsstat som Belgien, hvor en stor del af udgiftsbeholdelserne er blevet uddelegeret til subnationale myndigheder. Med henblik på at forbedre den interne koordinering og gennemføre den finanspolitiske del af traktaten om stabilitet, samordning og styring i Den Økonomiske og Monetære Union («finanspagten») indgik den føderale regering, de regionale regeringer og regeringerne for sprogfællesskaberne en samarbejdsaftale i 2013 med det formål at fastlægge overordnede og individuelle flerårige finanspolitiske forløb, der skulle overvåges af det højtstående finanspolitiske råd. Som et positivt tiltag er der blevet indgået aftale om individuelle finanspolitiske mål, der skal nås senest i 2020. Der mangler dog stadig en formel aftale om de årlige finanspolitiske mål på alle offentlige forvaltningsniveauer. Der er gjort fremskridt med hensyn til at opnå tilstrækkelige garantier vedrørende det højtstående finanspolitiske råds uafhængighed.
- (13) I den finanspolitiske konsolidering kan der lægges større vægt på udgiftstilbageholdenhed. De samlede offentlige udgifter opgjort i procent af BNP ligger over gennemsnittet i euroområdet. På trods af Belgiens potentiale for at stimulere væksten på lang sigt ligger de offentlige investeringer lavt efter europæisk målestok, især i forhold til de samlede offentlige udgifter. Ikke blot er den offentlige kapitalbeholdning lav, kvaliteten af den offentlige infrastruktur er også blevet forringet. Udgiftsanalyser kan bidrage til en mere hensigtsmæssig fordeling af

(1) De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvarer af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsførelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

udgifterne og støtte en væksthæmmende konsolidering. På regionalt plan er det kun Flandern, der planlægger at indføre brugen af udgiftsanalyser i sin budgetprocedure. Derudover er intet belgisk forvaltningsniveau på nuværende tidspunkt bundet af nationale udgiftsregler med undtagelse af et loft for sundhedsudgifterne. Dette står i kontrast til den stadig mere udbredte anvendelse af sådanne regler i resten af Unionen, og det står i vejen for en udgiftsbaseret finanspolitisk konsolidering. Derudover investeres bidrag til den belgiske indskudsgarantiordning ikke i en separat portefølje af aktiver med lav risiko.

- (14) Trods de belgiske husstandes generelt gunstige nettoformue afsløres der sårbare områder i fordelingen af gæld og aktiver. Efter en længere periode, hvor boligpriserne er steget hurtigere end husstandenes disponible indkomst, og husholdningernes gæld fortsat er steget, befinder husstandene sig i en vanskeligere økonomisk situation. Der blev i april 2018 gennemført en makroprudentiel foranstaltning, der primært fokuserer på banksektorens modstanddygtighed, for at imødegå øgede systemiske risici i forbindelse med boligsektoren. I fremtiden kan den nationale ramme for makroprudentiel beslutningstagning forbedres for at øge den makroprudentielle myndigheds evne til at anvende makroprudentielle instrumenter på en rettidig måde. Boligpriserne synes i øjeblikket at være en anelse overvurderede.
- (15) Som nævnt i henstillingen vedrørende euroområdet er det vigtigt at bekæmpe aggressiv skatteplanlægning for at forhindre konkurrenceforvriddning mellem virksomheder, sikre fair behandling af skatteyderne og beskytte de offentlige finanser. Afsmittende virkninger af skatteyderes aggressive skatteplanlægning mellem medlemsstater kræver en samordnet indsats fra nationalt politisk hold som supplement til EU-lovgivningen. Den tidligere rentefradragsordning, der var baseret på egenkapital, er blevet erstattet af en trinvis ordning. Den nye ordning er baseret på et gradvist stigende grundlag lige som det fradrag for vækst og investeringer, der blev foreslået i det fælles selskabsskattegrundlag, og begrænses til en gradvist stigende egenkapital beregnet på grundlag af et femårigt gennemsnit. Ændringen har til formål at bidrage til selskabsskattereformens budgetneutralitet, idet den søger at forhindre den potentielle anvendelse af systemet til aggressiv skatteplanlægning og samtidig at mindske skattefordelene ved lånefinansiering frem for egenkapitalfinansiering. Mens manglen på specifikke regler til bekæmpelse af misbrug vækkede bekymring, udarbejdes der nu en reform af rammerne for misbrugsbekæmpelse. Dette er et positivt skridt. Reformen vil blive nøje overvåget for at sikre, at de nye regler tager højde for alle relevante former for misbrug. Baseret på nylige drøftelser vil Kommissionen fortsætte den konstruktive dialog om at bekæmpe skatteyderes aggressive planlægningsstrategier.
- (16) Den seneste tids økonomiske vækst har været jobskabende. Beskæftigelsen steg støt i 2017, og arbejdsløsheden er nu tæt på niveauet fra før krisen. For så vidt angår beskæftigelsesfrekvensen blandt de 20-64-årige (68,5 % i 2017) går Belgien dog ikke i den rigtige retning, hvis Europa 2020-målet på 73,2 % skal nås. Der er gjort begrænsede fremskridt med hensyn til erhvervsdeltagelsen blandt ugunstigt stillede grupper, idet koncentrationen af passive og ledige er størst blandt lavtuddannede, ældre arbejdstagere og personer med indvandrerbaggrund, hvilket tyder på, at både strukturelle og gruppespecifikke forhold hindrer integration på arbejdsmarkedet. Navnlig personer med indvandrerbaggrund, som udgør en stor andel af det samlede antal personer i den erhvervsaktive alder, kæmper stadig med dårlige arbejdsmarkedsresultater og repræsenterer dermed et stort uudnyttet arbejdsmarkedspotentiale. I 2016 var beskæftigelsesfrekvensen for personer født uden for EU på 49,1 %, dvs. over 20 procentpoint lavere end for personer født i Belgien (forskellen var endnu mere udtalt for kvinder). Aktiveringsforanstaltninger kan hjælpe ugunstigt stillede, men der er visse tegn på, at aktiveringsforanstaltningerne ikke er lige effektive for alle befolkningsgrupper. Der er truffet foranstaltninger for at bekæmpe forskelsbehandling og hjælpe nyankomne med at blive integreret, men der er stadig ingen samordning på tværs af politikområder og politiske niveauer med henblik på at tage hånd om udfordringen med at integrere personer med indvandrerbaggrund på arbejdsmarkedet. Der ses stadig store regionale forskelle i arbejdsmarkedsresultaterne.
- (17) På trods af bestræbelser på at sænke skattebøden på arbejde, er der stadig stærke incitament til ikke at arbejde for nogle gruppers vedkommende, herunder sekundære forsørgere og husstande bestående af en enkelt person med en gennemsnitsløn. Trods tidligere foranstaltninger er skattebøden på arbejde i 2016 fortsat blandt de højeste i Unionen for husstande bestående af en enkelt person med en gennemsnitsløn. Arbejdsløshedsfælden for lavtlønnede (67 % af gennemsnitslønnen for en husstand bestående af en enkelt person) er også en af Unionens højeste. Store skattemæssige ulemper afholder fortsat sekundære forsørgere, navnlig kvinder, fra at søge arbejde.
- (18) Andelen af ubesatte stillinger er blandt de højeste i Unionen, hvilket tyder på et betydeligt misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer kombineret med bl.a. lav mobilitet og, især i den tosprogede region Bruxelles, utilstrækkelige sprogkundskaber. Der er et lavt niveau af deltagelse i livslang læring. Det er vigtigt, at både enkeltpersoner og arbejdsgivere i højere grad forpligter sig til livslang læring for at blive rustet til øget jobmobilitet.

- (19) Der er gjort visse fremskridt for at sikre lige adgang til erhvervsuddannelse og almen uddannelse af høj kvalitet, i takt med at skolereformerne indføres i de flamske og frankofone samfundsgrupper. Trods gode gennemsnitsresultater i international målestok er der dog fortsat stor ulighed på uddannelsesområdet. I de uddannelsesmæssige resultater for 15-årige elever ses der markante forskelle, som er knyttet til elevernes socioøkonomiske baggrund og eventuelle indvandrerstatus. Det vækker bekymring, at der er forskel på, hvor godt de flamske og frankofone samfundsgrupper klarer sig, og at ugunstigt stillede grupper er underrepræsenteret blandt de dygtigste inden for naturvidenskab, læsning og matematik. Store forskelle på skolernes resultater hænger tæt sammen med ulige uddannelsesmuligheder. Der er en høj andel af personer, som færdiggør en videregående uddannelse. Alligevel er der ikke lige adgang til uddannelse af høj kvalitet, og der forekommer regionale forskelle og mangel på kvalificeret arbejdskraft. Andelen af universitetsuddannede inden for naturvidenskab, teknologi og matematik er blandt de laveste i Unionen, og manglen på arbejdskraft inden for disse fag kan blive en væsentlig hindring for vækst og innovation. Manglen på lærere vækker bekymring, men processen med reformer af læreruddannelsen skrider langsomt fremad. Der er behov for en tilpasning af lærernes løbende faglige udvikling. Både det flamske og frankofone samfund har iværksat større reformer af deres uddannelsessystemer. Ifølge planen skal disse reformer gennemføres i løbet af det kommende årti og årene derefter. I slutningen af 2017 besluttede Flandern imidlertid at udsætte ikrafttrædelsen af centrale foranstaltninger i disse reformer med et år. Virkningen af disse reformer og foranstaltninger vil i høj grad afhænge af deres effektive gennemførelse og overvågningen af dem.
- (20) Der er kun iværksat begrænsede reformer for at løse problemet med den restriktive lovgivningsramme for tjenesteydelser. Flandern afskaffede oprettelsesakten for en række udvalgte håndværksfag. Ikke desto mindre er der stadig mange regler inden for visse liberale erhverv. Derved svækkes konkurrencen inden for disse sektorer, som har en lav etableringsprocent for nye virksomheder. Inden for bygge- og anlægssektoren pålægges der horisontale autorisationsordninger for adgang til byggemarkedet, og komplicerede byggetilladelser udgør stadig en hindring trods de foranstaltninger, som er vedtaget i de seneste år. Virksomhedsudskiftningen i den belgiske byggesektor ligger væsentlig under EU-gennemsnittet, hvilket kan tyde på utilstrækkelig konkurrence i sektoren. Dette påvirker også gennemførelsen af vigtige infrastrukturprojekter. Der er også vigtige begrænsninger inden for jernbane- og vejtransportsektoren. Den lave produktivitetsvækst i den belgiske økonomi skyldes hovedsageligt den lave produktivitetsvækst i servicesektoren. Reguleringsmæssige begrænsninger har ligeledes negative afsmittende virkninger for brugerne af disse tjenester, især i fremstillingssektoren. Mere gennemgribende strukturelle reformer af de vigtigste sektorer vil kunne bidrage til en øget produktivitetsvækst, hvilket er afgørende for at sikre fremtidig vækst og bæredygtige offentlige finanser.
- (21) Der er også gjort begrænsede fremskridt med hensyn til at få detailsektoren til at fungere bedre. Trods de seneste reformer er sektorens økonomiske resultater stadig tyngt af reguleringsmæssige begrænsninger, som også står i vejen for investeringer. Priserne inden for mange produktkategorier er fortsat højere end i nabolandene. Der er behov for en større indsats for at opnå et konkurrencedygtigt og investeringsvenligt erhvervsklima og dermed give forbrugerne mulighed for at nyde godt af lavere priser og et større produktudvalg. Kommissionen foreslog i april 2018 en række eksempler på god praksis for at vejlede medlemsstaterne i deres reformer af detailsektoren.
- (22) Der er stadig kun en lav iværksættelsesvirksomhed i Belgien på trods af reformer i de seneste år og nylige foranstaltninger, hvis virkninger endnu ikke er vurderet. Dynamikken i erhvervslivet er svag, idet frekvensen af virksomhedsoprettelser stadig er blandt de laveste i Europa, dvs. langt under EU-gennemsnittet, og er ledsaget af en lav frekvens af virksomhedslukninger. Derudover har virksomhederne stadig en tung administrativ byrde præget af komplicerede procedurer og en lav lovgivningsmæssig sikkerhed.
- (23) Belgien har et gennemsnitligt udbud af digitale offentlige tjenester. Landet klarer sig overordnet set godt, når det kommer til udvikling af den digitale økonomi, men kun gennemsnitligt, når det drejer sig om digitale offentlige tjenester. Belgiens føderale struktur udgør en særlig udfordring med hensyn til at oprette sammenhængende og landsdækkende e-forvaltningstjenester. Forskelligartede systemer, som ikke nødvendigvis kan anvendes sammen, forårsager friktionstab. Retssystemet vækker stadig alvorlig bekymring, især hvad angår forsinkede tiltag, digitalisering samt de retslige datas pålidelighed, sammenlignelighed og ensartethed. Iværksættelsen af initiativer til at digitalisere visse domstolstjenester til alle domstole som f.eks. e-boks eller e-deposit (fjernindbetaling) er bagud i forhold til tidsplanen. Men så længe dette fælles codesystem ikke anvendes af alle domstolene, vil data vedrørende retssagernes effektivitet fortsat ikke være fuldt pålidelige eller sammenlignelige.
- (24) På trods af nylige reformer er det belgiske skattesystem stadig komplekst. Reformen af selskabsskatten vil sænke de lovbestemte satser og være med til at forenkle systemet. Der er dog fortsat mange undtagelser og forvridende incitamenter, hvilket fremgår af den stigende tendens inden for det samlede antal skattelettelser. Der er mulighed

for i endnu højere grad at flytte beskatningen til et mere vækstvenligt grundlag. De miljørelaterede skatteindtægter er stadig blandt Unionens laveste. Der er også et betydeligt potentiale for at gøre beskatningen reelt mere miljøvenlig, bl.a. ved at ændre den gunstige skattebehandling af firmabiler, som bidrager til luftforurening, trafikpropper og drivhusgasemissioner.

- (25) Der er gjort begrænsede fremskridt med hensyn til håndteringen af den trafikale overbelastning. Mobiliteten lider under utilstrækkelige offentlige investeringer i infrastrukturen, forvriddende skatteincitament og mangel på konkurrence inden for transportsektoren, hvilket medfører stor færdselstæthed og hindrer produktivitetsvækst. Trafikbelastningen på vejene forværres for hvert år, hvilket afskrækker udenlandske investorer og medfører høje sociale, økonomiske og miljømæssige omkostninger. De mest presserende udfordringer er at færdiggøre og opgradere jernbane- og vejtransportinfrastrukturen, navnlig i og omkring Antwerpen og Bruxelles. Der er også væsentlige begrænsninger inden for jernbane- og vejtransportsektoren. Myndighederne kan tilskynde til en mere effektiv udnyttelse af den eksisterende infrastruktur og en gradvis overgang fra individuel transport til alternativer med en højere grad af kollektiv transport og lavemissionstransport.
- (26) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Belgiens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Belgien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Belgien, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (27) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Belgiens stabilitetsprogram for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Belgien i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 1,8 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturtilpasning på 0,6 % af BNP. Anvende ekstraordinære indtægter til at fremskynde nedbringelsen af den offentlige gældskvot. Fortsætte de planlagte pensionsreformer og bremse den forventede vækst i udgifterne til langtidspleje. Fortsætte den fulde gennemførelse af samarbejdsaftalen fra 2013 om at samordne finanspolitikken på alle offentlige forvaltningsniveauer. Forbedre effektiviteten og sammensætningen af de offentlige udgifter på alle offentlige forvaltningsniveauer for at skabe plads til offentlige investeringer, især ved at foretage udgiftsanalyser.
2. Fjerne de negative incitament, der afholder folk fra at arbejde, og styrke effektiviteten af aktive arbejdsmarkedspolitikker, især for lavtuddannede, ældre arbejdstagere og personer med indvandrerbaggrund. Fortsætte uddannelsesreformerne, bl.a. ved at fremme lige vilkår og øge andelen af universitetsuddannede inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvæsen og matematik.
3. Mindske den lovgivningsmæssige og administrative byrde for at fremme iværksættervirksomhed og øge konkurrencen inden for servicesektoren, navnlig inden for detailhandel, byggeri og liberale erhverv. Imødegå de stigende udfordringer i forbindelse med mobilitet, navnlig ved at investere i ny eller eksisterende transportinfrastruktur og ved at styrke incitamenterne til at benytte lavemissions- og kollektiv transport.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne
H. LÖGER
Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Bulgariens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Bulgariens konvergensprogram for 2018**

(2018/C 320/02)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Bulgarien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Bulgarien 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Bulgariens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽³⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Bulgariens nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 7. marts 2018. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Bulgarien er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Sårbarhederne i den finansielle sektor ledsages af en høj gældsætning og store misligholdte lån i virksomhederne, samtidig med at arbejdsmarkedstilpasningerne er utilstrækkelige.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (3) Den 19. april 2018 fremlagde Bulgarien sit nationale reformprogram for 2018 og sit konvergensprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Bulgariens nationale reformprogram for 2018 indeholder både kort- og mellemfristede tilsagn og dækker også de udfordringer, der er afdækket i landerapporten for 2018. Der bebudes navnlig foranstaltninger med henblik på at styrke tilsynet med banker og andre finansielle institutioner, forbedre rammen for insolvens og mindske de tilbageværende svagheder, som blev afdækket i de stresstest, der blev gennemført i 2016. Der træffes også foranstaltninger med henblik på at styrke skatteinddrivelsen og tackle skyggeøkonomien, gøre de aktive arbejdsmarkedspolitikker mere målrettede, øge den sociale beskyttelse og tage hånd om forskellige udfordringer i sundhedspleje- og uddannelsessektoren. En effektiv gennemførelse af det nationale reformprogram for 2018 vil samlet set understøtte korrektionen af ubalancer.
- (4) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (5) Bulgarien er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten. Ifølge konvergensprogrammet for 2018 sigter regeringen med udgangspunkt i et overskud på den offentlige saldo på 0,9 % af BNP i 2017 mod et budget i balance i 2018 og et overskud på 0,3 % af BNP i 2019, 0,5 % i 2020 og 0,2 % i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 1 % af BNP, forventes fortsat at blive opfyldt med en margen i hele programperioden. Ifølge konvergensprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvoté at falde gradvist fra 25,4 % af BNP i 2017 til 19,4 % i 2021. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for de pågældende budgetmæssige fremskrivninger, er realistisk. Ifølge Kommissionens forårsprognose for 2018 forventes den strukturelle saldo fortsat at opvise et overskud, men et overskud, der falder fra 0,9 % af BNP i 2017 til 0,5 % af BNP i 2018, og som forbliver på det samme niveau i 2019. Den strukturelle saldo forventes dermed fortsat at ligge over den mellemfristede budgetmålsætning i begge år. Rådet er af den generelle opfattelse, at Bulgarien forventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten i 2018 og 2019.
- (6) Det er af største vigtighed at øge den finanspolitiske effektivitet. Der kan konstateres fremskridt hvad angår skatteindtægter og overholdelse af skattelovgivningen, men dette er mere et resultat af bedre økonomiske udsigter end af forbedret forvaltning og inddrivelse af skatter. Effektiviteten hvad angår udnyttelsen af offentlige midler i visse sektorer er meget lav. Det er i denne henseende vigtigt at reformere forvaltningen af de offentlige finanser, og de nuværende økonomiske og finanspolitiske forhold er særlig velegnede til sådanne reformer. Statsejede virksomheders økonomiske resultater er dårlige sammenlignet med andre lande i regionen og den private sektor, og dette er også en kilde til usikkerhed og risiko for de offentlige finanser, idet sådanne virksomheders restancer udgør eventualforpligtelser. Selskabsstyringen af statsejede virksomheder er samlet set fortsat en udfordring og opfylder ikke internationale standarder. Derudover er reformer på dette område yderst vigtige for erhvervs klimaet.
- (7) Den finansielle sektors soliditet er blevet yderligere forbedret, selv om der stadig er sårbarheder. Der er stadig mange misligholdte erhvervslån, selv om der er blevet færre. Kapitalbufferne ligger generelt på et komfortabelt niveau og giver dermed plads til balanceranering. Der er gjort betydelige fremskridt med hensyn til at forbedre tilsynet med finanssektoren, men en række vigtige foranstaltninger mangler stadig at blive gennemført fuldt ud. Begrænsning af de risici, der er knyttet til eksponeringer i forbindelse med nærtstående parter og forbedring af værdiansættelsen af aktiver er afgørende med hensyn til at styrke balancerne yderligere og fremme bankernes og forsikrings selskabernes robusthed.
- (8) Insolvensreglernes ineffektivitet bremser nedbringelsen af gælden i den private sektor og omlægningen af misligholdte lån. Procedurerne er langstrakte og inddrivelsesprocenten er lav. Nogle af elementerne i en

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

velfungerende ramme mangler stadig, navnlig regler for gældssanering og for at give iværksættere endnu en chance inden for en rimelig tidsramme efter en konkurs. Manglen på dataindsamling og tilstrækkelige tilsynsredskaber forhindrer en vurdering af både ældre og nye procedurer, herunder for omstrukturering af virksomheder.

- (9) Mængden af sort arbejde er fortsat høj, hvilket har stor indvirkning på skatteindtægterne, arbejdsvilkårene og pensionsindkomsternes tilstrækkelighed. Bulgarien har på det seneste truffet en række foranstaltninger, som skal forbedre situationen. Disse omfatter éndagskontrakter inden for landbrug, bedre samarbejde mellem skattemyndigheder og arbejdsmarkedsmyndigheder samt en forstærket indsats for at øge kendskabet til de negative konsekvenser for arbejdstagerene. Foranstaltningernes virkning vil afhænge af, om de gennemføres effektivt. Det er afgørende for opnåelsen af inklusiv vækst og sikring af rimelige arbejdsvilkår for alle, at der sættes yderligere fart på overgangen til den formelle økonomi.
- (10) Forholdene på arbejdsmarkedet er blevet bedre, men der er stadig udfordringer. Beskæftigelsesfrekvensen har nået niveauet fra før krisen, og arbejdsløshedsprocenten ligger under EU-gennemsnittet. Den positive udvikling på arbejdsmarkedet kommer dog ikke alle i den arbejdsdygtige alder til gavn. De langtidsledige, arbejdsløse unge, romaer og personer, der bor i fattigere regioner og landområder, har fortsat betydelige problemer med at komme i eller komme tilbage i beskæftigelse. Den aldrende og skrumpende befolkning kombineret med en erhvervsfrekvens under EU-gennemsnittet medfører mangel på arbejdskraft og færdigheder og kompetencer, hvilket svækker langtidsudsigterne for økonomien. Det vil derfor være berettiget at øge fokus på opkvalificering og uddannelse. Deltagelse på arbejdsmarkedet og beskæftigelsesegnethed kan fremmes gennem en blanding af effektive opsøgende foranstaltninger, aktive arbejdsmarkedspolitikker og sociale tjenester.
- (11) Uligheden hvad angår indtægt og adgang til tjenester (uddannelse, sundhedspleje og boliger) samt risikoen for fattigdom eller social eksklusion er fortsat blandt de højeste i Unionen. I 2016 risikerede to femtedele af befolkningen fattigdom eller social eksklusion, mens de 20 % rigeste husholdningers indtægt var næsten otte gange så høj som de 20 % fattigstes. Udgifterne til social beskyttelse er lave, herunder til den generelle mindstelønsordning, hvis dækning og tilstrækkelighed er begrænset, hvilket også er tilfældet hvad angår dens virkning med hensyn til at mindske fattigdom og ulighed. Der mangler en objektiv mekanisme til at revidere ydelseernes niveau. Til trods for nylige forbedringer hvad angår tilstrækkeligheden af sociale bistandsydelse og minimumspensioner giver det sociale beskyttelsessystem ikke tilstrækkelig støtte til de mest sårbare og dårligst stillede grupper, såsom romaer, børn, ældre, handicappede og personer, der bor i landområder. Leveringen af sociale tjenester er fortsat dårlig og integreringen af disse tjenester med arbejdsmarkedet og andre tjenester er ufuldstændig.
- (12) Mindstelønnen er fastsat uden en klar og gennemsigtig mekanisme, og andelen af arbejdstagere på mindsteløn er mere end fordoblet over de seneste seks år. Manglen på en sådan mekanisme kan bringe opnåelsen af en ordentlig balance mellem målsætningerne om at støtte beskæftigelsen og konkurrencedygtigheden og samtidig beskytte arbejdsindkomsterne, i fare. Det skaber derudover usikkerhed, som kan påvirke forudsigeligheden af erhvervslivets vilkår i negativ retning. Regeringen har fremlagt forslag til en mekanisme til fastsættelse af mindsteløn, som tager hånd om denne mangel. Arbejdsmarkedets parter er dog ikke enige om dette spørgsmål. I sin budgetprognose har regeringen også medtaget stigninger i mindstelønnen frem til 2020. I 2018 ratificerede Bulgarien Den Internationale Arbejdsorganisations konvention om fastsættelse af mindstelønninger. Dette kan udgøre et godt grundlag for oprettelsen af en objektiv mekanisme.
- (13) Begrænset adgang til sundhedspleje på grund af lave offentlige udgifter, ujævn fordeling af begrænsede ressourcer og lav dækning for så vidt angår sundhedsforsikring udgør fortsat en væsentlig udfordring. Det lave offentlige udgiftsniveau skal opvejes af højt privatforbrug, først og fremmest i form af egenbetaling. Andelen af bulgarere uden sundhedsforsikring er høj i forhold til andelen i de fleste andre medlemsstater. Distriktsforskelle hvad angår fordelingen af læger og det lave antal sygeplejersker er fortsat problematisk. På den positive side er antallet af læger, der forlader Bulgarien, faldet på det seneste. Foranstaltninger som den nationale sundhedsstrategi bør anvendes til at tackle disse svagheder.
- (14) Til trods for nylige foranstaltninger med henblik på at modernisere uddannelsessystemet er uddannelsesresultaterne ringe og kraftigt påvirket af socioøkonomisk status. Børn fra dårligt stillede familier, navnlig romaer, har ikke de samme muligheder. Højt frafald i de små klasser har negative konsekvenser for den fremtidige beskæftigelsesegnethed og resultaterne på arbejdsmarkedet. Tilvejebringelse af etnisk blandede børnehaver, skoler

og klasser udgør fortsat en udfordring for leveringen af almindelig inklusiv kvalitetsuddannelse. Med en reform af læseplaner forsøger man at forbedre uddannelsesresultater og digitale færdigheder. Niveaue for digitale færdigheder ligger dog blandt de laveste i Unionen og varierer for forskellige socioøkonomiske grupper. På trods af de seneste foranstaltninger er erhvervsuddannelsernes relevans for arbejdsmarkedet fortsat utilstrækkelig. En reform af de videregående uddannelser er på vej, men det er en udfordring at gøre noget ved manglen på færdigheder, fordi de færdiguddannedes profiler ikke er afstemt med de forskellige sektors behov. Deltagelsen i voksenundervisning er meget lav på trods af behovet for opkvalificering. I en situation med udtalt aldrig blandt lærerne er der iværksat foranstaltninger med henblik på at håndtere fremtidige mangler. Uanset de seneste forbedringer er det nødvendigt at styrke uddannelsesprogrammerne for lærere yderligere.

- (15) Mange af de foranstaltninger, der er omfattet af den nationale strategi for offentlige udbud, er blevet indført. De nationale myndigheder bør dog øge indsatsen for at sikre, at de gennemføres effektivt. Ifølge erhvervslivet og NGO'er er den samlede situation hvad angår offentlige udbud allerede begyndt at blive bedre. Der er dog stadig bekymringer vedrørende gennemsigtighed og korruption. Den øgede anvendelse af kontrakt uden forudgående udbud og det store antal af udbud, hvor der kun modtages ét enkelt bud, kan i væsentlig grad hæmme systemets gennemsigtighed og effektivitet. Den første uafhængige evaluering af agenturet for offentlige indkøbs nye kontrolfunktioner er under udarbejdelse. Regelmæssige opdateringer vil være nødvendige for at sikre yderligere optimering af agenturets kontrolfunktioner. De tilbageværende problemer med den administrative kapacitet, herunder på kommunalt niveau, kræver en yderligere indsats med hensyn til professionalisering, standardisering og alvorlige overvejelser om mulighederne ved anvendelse af indkøbscentraler. Aggregering af efterspørgslen kan også forbedre effektiviteten af og skabe besparelser i systemet til indkøb i sundhedssektoren. Der er behov for yderligere overvejelser for at finde frem til en løsning angående forsinkelser i forbindelse med vigtige offentlige projekter.
- (16) Strukturelle mangler og stor fragmentering i forsknings- udviklings- og innovationssystemet begrænser dets bidrag til produktivitet og vækst. Lavteknologiske segmenter dominerer stadig produktionen og innovationsgraden er meget lav. Udgifterne til forskning og udvikling er både i den offentlige sektor og erhvervslivet særligt lave. Reformernes træghed hindrer bevægelsen i retning af et innovationsorienteret system. Selv om der er mange universiteter og forskningsinstitutter, skaber kun få af dem videnskabelige resultater af høj kvalitet. Kommersialisering af forskning er fortsat en stor svaghed. Forskningsfinansieringssystemet mangler indkaldelser af konkurrencedygtige forslag, international evaluering og resultatbaseret finansiering af forskningsinstitutionerne. Det offentlig-private samarbejde inden for forskning og udvikling er dårligt. Flagskibet »Sofia Tech Park« har stadig en række udfordringer, herunder: utilstrækkelig styring, ustabil ledelse, underudnyttet videnskabelig infrastruktur og mangel på langsigtet finansielt engagement fra regeringens side. Strukturel omstilling kan kombineret med effektiv forvaltning og et stabilt niveau for offentlige ressourcer til forskning og innovation maksimere indvirkningen på produktivitet og vækst og kan understøtte økonomiens overgang til aktiviteter med større merværdi i overensstemmelse med strategien for intelligent specialisering.
- (17) Erhvervs klimaet har brug for yderligere forbedring. Selv om der er vedtaget en række reformer, halter gennemførelsen bagefter. Virksomhederne er stadig bekymrede for korruption, institutionelle mangler og utilstrækkeligt udbud af arbejdskraft. Der sker kun langsomt fremskridt med hensyn til reform af den offentlige administration og e-forvaltning. Styringen i den offentlige sektor kunne drage nytte af mere gennemsigtighed, tydeligere regler og et mere langsigtet perspektiv. Derudover kan den sociale dialoges rolle videreudvikles, om nødvendigt formidlet af de offentlige myndigheder. Infrastrukturelle mangler afspejles i transportsektorens lave effektivitet og dårlige resultater. Markedet for personbefordring med jernbane har lidt under mangel på effektiv konkurrence. Der er ikke truffet målrettede og effektive foranstaltninger med henblik på at mindske luftforureningen.
- (18) I 2017 fortsatte Bulgarien sin indsats for at reformere retsvæsenet og tage hånd om manglerne i bekæmpelsen af korruption og organiseret kriminalitet. Nye valg til det øverste retsråd bekræftede den positive effekt af de forfatningsmæssige og lovgivningsmæssige reformer, som blev gennemført i 2015 og 2016. Der er vedtaget reformer af straffeloven med henblik på at forbedre retsforfølgelsessystemet i sager om korruption på højt niveau, og yderligere reformer overvejes. I begyndelsen af 2018 blev der vedtaget en lov, som opretter en ny fælles myndighed for korruptionsbekæmpelse med henblik på at styrke forebyggelse af og afskrækkelse fra korruption på højt niveau. Kommissionen fortsætter inden for rammerne af samarbejds- og kontrolmekanismen med at overvåge reformen af retsvæsenet og bekæmpelsen af korruption og organiseret kriminalitet i Bulgarien. Disse områder dækkes derfor ikke af de landespecifikke henstillinger til Bulgarien, men er relevante for udviklingen af et positivt erhvervs klima i Bulgarien.

- (19) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Bulgariens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Bulgarien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Bulgarien, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (20) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Bulgariens konvergensprogram for 2018 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Bulgarien ventes at overholde stabilitets- og vækstpagten.
- (21) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2018 og konvergensprogrammet for 2018. Dets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 2 og 3 nedenfor,

HENSTILLER, at Bulgarien i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Forbedre skatteopkrævningen og sikre mere effektive offentlige udgifter, herunder ved at optrappe håndhævelsen af foranstaltninger, som har til formål at mindske omfanget af den uformelle økonomi. Opgradere rammen for virksomhedsledelse i statsejede virksomheder i overensstemmelse med international god praksis.
2. Træffe opfølgende foranstaltninger på grundlag af undersøgelserne af den finansielle sektor og gennemføre tilsynshandlingsplanerne med henblik på at styrke opsynet med og stabiliteten i sektoren. Sikre passende værdiansættelse af aktiver, herunder banksikkerhed, ved at forbedre bedømmelses- og revisionsprocedurerne. Fuldføre reformen af insolvensreglerne og fremme et velfungerende sekundært marked for misligholdte lån.
3. Øge dårligt stillede gruppers beskæftigelsesegnethed gennem opkvalificering og ved at styrke aktiveringsforanstaltningerne. Forbedre tilvejebringelsen af inklusiv almen uddannelse af høj kvalitet, navnlig for romaer og andre dårligt stillede grupper. Forbedre adgangen til sundhedstjenester, herunder ved at mindske egenbetalingen og gøre noget ved manglen på sundhedspersonale, i overensstemmelse med den nationale sundhedsstrategi og den dertil knyttede handlingsplan. Indføre en regelmæssig og gennemsigtig revisionsordning for mindsteindkomsten og forbedre dens dækning og tilstrækkelighed.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne
H. LÖGER
Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Den Tjekkiske Republiks nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Den Tjekkiske Republiks konvergensprogram for 2018**

(2018/C 320/03)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Den Tjekkiske Republik ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Den Tjekkiske Republik 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Den Tjekkiske Republiks fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽³⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Den Tjekkiske Republiks nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 30. april 2018 fremlagde Den Tjekkiske Republik sit nationale reformprogram for 2018 og sit konvergensprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (4) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (»ESI-fondene«) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at gennemgå og foreslå ændringer af sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (5) Den Tjekkiske Republik er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten. Regeringen har i sit konvergensprogram for 2018 overordnet set planlagt et budgetoverskud for perioden 2018-2021. Den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 1,0 % af BNP er fortsat opfyldt med en margen i hele programperioden. Ifølge konvergensprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvoteprocent gradvist at falde til 29,9 % af BNP i 2021. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. De risici, der knytter sig til opnåelsen af budgetmålene, synes i det store og hele at være i balance, med et forventet opsving i de offentlige investeringer og en yderligere vækst i de offentlige lønninger. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 ventes den strukturelle saldo at falde til ca. 0,9 % af BNP i 2018 og 0,2 % af BNP i 2019; den vil således fortsat ligge over den mellemfristede målsætning. Rådet er af den generelle opfattelse, at Den Tjekkiske Republik ventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten i 2018 og 2019.
- (6) På lang sigt er der fortsat mellemstore risici for Den Tjekkiske Republiks finanspolitiske holdbarhed. Omkostningerne ved befolkningens aldring udgør en udfordring for sundhedssystemet og langtidsplejesystemet, og ændringerne i pensionsystemet kræver særlig opmærksomhed. Ajourførte fremskrivninger af de aldersrelaterede udgifter peger i retning af en større stigning end angivet i rapporten fra 2015 om befolkningens aldring. Udgifterne til pensioner forventes at stige fra 8,2 % af BNP i 2016 til 10,9 % af BNP i 2070. Denne forventede højere stigning i pensionsudgifterne afspejler hovedsagelig nedsættelsen af den lovbestemte pensionsalder til 65 år. Der sker ikke en automatisk tilpasning af den lovbestemte pensionsalder til den forventede levealder. I stedet skal regeringen fra 2019 hvert femte år tage nedsættelsen op til fornyet vurdering. Da regeringen har skønsbeføjelser på området, tages der i de nuværende fremskrivninger af pensionsudgifterne ikke hensyn til disse fornyede vurderinger af pensionsalderen. Derudover er pensionsindekseringen nu mere generøs, idet der tages hensyn til 50 % af reallønsvæksten i stedet for de tidligere 33 % af reallønsvæksten. Virkningerne af disse ændringer for udgifterne beløber sig til 2 procentpoint af BNP i 2070. En række andre ændringer, der drøftes på nuværende tidspunkt, bl.a. en stigning i det grundlæggende pensionsbeløb og højere pensioner til ældre pensionister, forværrer også holdbarhedsindikatorerne. Hvad angår de offentlige udgifter til sundhedsvæsenet, forventes de på lang sigt at stige med 1,1 procentpoint af BNP, hvilket ligger over den anslåede gennemsnitlige stigning på 0,9 procentpoint for Unionen. I denne forbindelse er der tegn på, at anvendelsen af ressourcerne til ambulansbehandling og hospitalsbehandling er ineffektiv.
- (7) Den nye lov om finanspolitisk ansvarlighed, som har været gældende siden begyndelsen af 2017, har i betydelig grad styrket Den Tjekkiske Republiks finanspolitiske rammer og medført, at der er blevet oprettet et uafhængigt finansråd. Der er fremsat et forslag til lov om uafhængig revision, som i øjeblikket befinder sig i den fase, hvor der på tværs af tjenesterne er mulighed for at fremsætte bemærkninger, og som sigter mod at få gennemført de resterende dele af Rådets direktiv 2011/85/EU⁽²⁾.
- (8) Den tjekkiske nationalbank kan fastsætte vejledende begrænsninger for makroprudentielle realkreditlån, men dens sanktionsbeføjelser er begrænsede, da den mangler formel beføjelse til at håndhæve dem. Selv om de tjekkiske banker overholder visse aggregerede grænser, har de ikke fuldt ud fulgt den tjekkiske nationalbanks retningslinjer fra 2016. Bindende lovgivningsmæssige begrænsninger ville sandsynligvis få de tjekkiske banker til i højere grad at følge disse retningslinjer og derved sikre finansiell stabilitet og mindre risici for låntagerne. Det forventes, at det tjekkiske parlament i 2018 skal drøfte et forslag til retsakt om ændring af loven om den tjekkiske nationalbank.
- (9) Den Tjekkiske Republik står fortsat over for udfordringer for så vidt angår større gennemsigthed og større effektivitet i forbindelse med offentlige udbud og forebyggelse af korruption. Selv om der er truffet visse foranstaltninger for at forbedre rammerne for offentlige udbud, vækker det lave konkurrenceniveau fortsat bekymring, idet der i forbindelse med næsten halvdelen af alle offentlige udbud kun er én bydende. Samtidig vil lovkravet om, at der skal anvendes elektroniske procedurer, kunne forbedre gennemsigtheden og effektiviteten. De tjekkiske myndigheder har som supplement til de private platforme, der findes på det tjekkiske marked, investeret i den statsejede e-udbudsplatform »National Electronic Tool«, som forventes at blive stadig mere brugervenligt og pålideligt. Der er fortsat vide muligheder for at fjerne de administrative hindringer og udnytte potentialet i samlede og strategiske offentlige indkøb med henblik på at få mere for de offentlige midler. Både de centrale og de lokale myndigheder er begyndt at tage målrettede initiativer for at uddanne det personale, der er

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

(2) Rådets direktiv 2011/85/EU af 8. november 2011 om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 41).

involveret i offentlige udbudsprocedurer. Det giver dog fortsat store udfordringer at træffe fælles udbudsforanstaltninger og opnå specialiseret ekspertise på bestemte områder. Derudover skaber korrupsion og bestikkelse fortsat problemer for erhvervslivet og offentligheden. Selv om der er blevet vedtaget flere store reformer af strategien for bekæmpelse af korrupsion, er der fortsat visse problemer, der ikke er løst.

- (10) Omfanget af e-forvaltning ligger stadig lavere end EU-gennemsnittet, men der er blevet vedtaget en række relevante lovgivningsmæssige foranstaltninger for at forbedre adgangen til og tilgængeligheden af disse tjenester. I 2018 forventes der at blive taget visse storstilede initiativer, men om de bliver en succes eller ej afhænger af myndighedernes evne til at øge kendskabet hertil og til at sikre brugervenlige løsninger.
- (11) Visse administrative og lovgivningsmæssige byrder hæmmer investeringerne. Disse byrder vedrører hovedsagelig byggetilladelser og komplicerede skatteregler. Det erkendes dog, at myndighederne har vedtaget en ændring af bygge- og anlægsloven, som forenkler proceduren for at opnå byggetilladelser ved at medtage vurderingen af den miljømæssige indvirkning i afgørelsen om zoneinddeling eller i fælles zone- og byggetilladelser. Det er imidlertid fortsat uklart, om dette også kan smidiggøre procedurerne for store infrastrukturprojekter, eftersom en række andre tilladelser ikke er blevet medtaget i systemet for fælles godkendelse. Det tjekkiske parlament drøfter i øjeblikket en ændring af den eksisterende lovgivning vedrørende opførelse af transportinfrastruktur. Der er gennemført ændringer af skattesystemet for at forbedre skatteopkrævningen, men skattereglerne og -satserne er rykket op på listen over forhold, der skaber problemer for erhvervslivet. Den nye regering har bebudet, at der muligvis vil blive foretaget ændringer for at øge gennemsigtigheden og forenkle skattesystemet, bl.a. det igangværende arbejde med at modernisere indkomstskatte lovgivningen. Udgifterne til regeloverholdelse er steget en smule og ligger fortsat over EU-gennemsnittet. Selv om erklæringen om moms kontrol indbringer yderligere skatteindtægter, har den øget den tid, det er nødvendigt at bruge for at opfylde de skattemæssige krav. Trods den betydelige mindskelse af antallet af timer, det er nødvendigt at bruge for at overholde skattele lovgivningen i forhold til tidligere, ligger Den Tjekkiske Republik stadig i den høje ende. Desuden vil nye nedsatte momssatser kunne gøre momssystemet mere kompliceret, navnlig for små og mellemstore virksomheder.
- (12) Selv om tjekkisk økonomi er ved at gå over til mere videnintensive aktiviteter, er der stadig adskillige flaskehalsproblemer, der hæmmer udviklingen af et velfungerende system for forskning og innovation. Stigningen i erhvervslivets investeringer i FoU er primært drevet af udenlandske direkte investeringer. Indenlandske virksomheders udgifter til FoU er faldet i løbet af de seneste to år. På trods af store offentlige investeringer i FoU ligger Den Tjekkiske Republik for lavt, hvad angår kvaliteten af landets offentlige videnskabsgrundlag. Der er blevet vedtaget politiske foranstaltninger for at bygge bro mellem den akademiske verden og erhvervslivet og forbedre den offentlige videnskabsbase, men resultaterne har hidtil været begrænsede, og reformerne er endnu ikke fuldt gennemført. Desuden er forvaltningen af forsknings- og innovationssystemet stadig fragmenteret.
- (13) Inklusiv uddannelse og erhvervsuddannelse af høj kvalitet er af stor betydning i lyset af de voksende flaskehalsproblemer på det tjekkiske arbejdsmarked. Resultaterne på uddannelsesområdet er fortsat stærkt påvirket af de studerendes socioøkonomiske baggrund. De inklusive uddannelsesforanstaltninger er endnu ikke fuldt gennemført, især ikke for romabørn. Manglen på kvalificerede lærere kombineret med befolkningsfremskrivningerne viser, at det kan blive en stor udfordring at rekruttere og fastholde lærere. Det planlagte nye karriereløb for lærere, som skulle have knyttet faglig videreuddannelse, karriereudvikling og lønninger sammen, blev ikke vedtaget af det tjekkiske parlament. Lærernes lønninger er stadig lave sammenlignet med lønningerne til andre arbejdstagere med en videregående uddannelse, men der forventes yderligere lønstigninger de kommende år. Lærefaget virker derfor fortsat forholdsvis lidet attraktivt for talentfulde unge. Hvorvidt reformen med henblik på at gøre uddannelserne mere inklusive (indført i 2016 med støtte fra Den Europæiske Socialfond) bliver vellykket eller ej, vil afhænge af, om der er tilstrækkelige og holdbare offentlige midler til rådighed, om der sikres yderligere uddannelse af lærere og undervisningsassistenter, og om kendskabet til fordelene ved inklusiv uddannelse øges i offentligheden.
- (14) Den Tjekkiske Republik har opnået gode resultater på arbejdsmarkedet. Beskæftigelsen er steget støt de seneste seks år, og arbejdsløsheden er faldet betydeligt. Det potentiale, kvinder, lavtuddannede og handicappede udgør, udnyttes dog stadig ikke fuldt ud. På baggrund af manglen på arbejdskraft er der klart mulighed for at øge deres deltagelse på arbejdsmarkedet. Forskellene i beskæftigelsesfrekvensen og de kønsbestemte lønforskelle er fortsat høje trods de seneste foranstaltninger, der har gjort reglerne om forældreorlov mere fleksible og øget antallet af børnepasningsfaciliteter. Beskæftigelsesfrekvensen for kvinder er fortsat betydeligt lavere end for mænd. Deres arbejdsmarkedsdeltagelse påvirkes i høj grad af, om de har børn eller ej, og af den begrænsede adgang til økonomisk overkommelig børnepasning, langvarig forældreorlov, den begrænsede anvendelse af fleksible arbejdsordninger og manglende faciliteter til langtidspleje. I 2016 var kun 4,7 % af børnene under tre år i formelle børnepasningsordninger. Selv om de udgør en lille del af befolkningen, ligger beskæftigelsesfrekvensen for lavtuddannede langt under de mellem- og højtuddannedes. På samme måde ligger beskæftigelsesfrekvensen for handicappede personer under EU-gennemsnittet, selv om den generelle arbejdsløshed er rekordlav, og der er

mangel på arbejdskraft. Dette kunne være et incitament til at udnytte det uudnyttede potentiale, som handicappede personer udgør. Den offentlige arbejdsformidling er på grund af den begrænsede kapacitet i øjeblikket ikke i stand til at yde jobsøgende personaliseret og vedvarende støtte. En styrkelse af den offentlige arbejdsformidlings opsøgende aktiviteter sammen med hensigtsmæssige og målrettede aktive arbejdsmarkedspolitikker og individualiserede tjenester vil kunne øge disse gruppers deltagelse. Initiativer med henblik på at forbedre arbejdstagernes kvalifikationer (som også omfatter digitale færdigheder) kan forbedre adgangen til arbejdsmarkedet.

- (15) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Den Tjekkiske Republiks økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Den Tjekkiske Republik de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Den Tjekkiske Republik, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (16) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Den Tjekkiske Republiks konvergensprogram for 2018 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Den Tjekkiske Republik ventes at overholde stabilitets- og vækstpacten,

HENSTILLER, at Den Tjekkiske Republik i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Forbedre den langsigtede finanspolitiske holdbarhed, navnlig hvad angår pensionssystemet. Rette op på svaghederne i praksis i forbindelse med offentlige indkøb, især ved at give mulighed for en mere kvalitetsbaseret konkurrence og ved at gennemføre foranstaltninger til bekæmpelse af korruption.
2. Mindske den administrative byrde i forbindelse med investeringer, herunder ved at fremskynde procedurerne for opnåelse af tilladelser til infrastrukturarbejder. Fjerne de flaskehalsproblemer, som hæmmer forskning, udvikling og innovation, navnlig ved at øge de indenlandske virksomheders innovationskapacitet. Øge kapaciteten i uddannelsessystemet for at sikre inklusiv kvalitetsuddannelse, herunder ved at fremme lærerfaget. Fremme kvinders, lavtuddannedes og handicappedes beskæftigelse, herunder ved at forbedre effektiviteten af aktive arbejdsmarkedspolitikker.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Danmarks nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Danmarks konvergensprogram for 2018**

(2018/C 320/04)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Danmark ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Danmark 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Danmarks fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽³⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Danmarks nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 24. april 2018 fremlagde Danmark sit nationale reformprogram for 2018 og sit konvergensprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (»ESI-fondene«) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽⁴⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.

- (5) Danmark er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. I sit konvergensprogram for 2018 har regeringen planer om at opnå et samlet underskud på 0,7 % af BNP i 2018 og fortsat opfylde den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP i hele programperioden frem til 2025. Ifølge konvergensprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvotestørrelse at falde til 35,6 % af BNP i 2018 for derefter at falde yderligere til 34,2 % af BNP i 2020, før den atter vil stige til lige under 40 % af BNP i 2025. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk i hele programperioden. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 ventes den strukturelle saldo at udvise et overskud på 0,3 % af BNP i 2018 og 0,9 % af BNP i 2019, hvilket er en anelse over målet i konvergensprogrammet for 2018 og over den mellemfristede budgetmålsætning. Rådet er af den generelle opfattelse, at Danmark ventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten i 2018 og 2019.
- (6) En forudsætning for holdbar vækst i Danmark er at sikre et tilstrækkeligt udbud af arbejdskraft i tider med demografiske forandringer og at imødegå den stigende mangel på arbejdskraft i bestemte sektorer. Reformen, der sigter mod at øge optaget på erhvervsuddannelserne og gennemførelsesprocenterne for disse, og foranstaltninger til at forbedre de digitale færdigheder vil formodentlig øge udbuddet af faglærte. Det vil i den forbindelse også være nyttigt at træffe foranstaltninger til i højere grad at inddrage marginaliserede og dårligt stillede grupper på arbejdsmarkedet. Det gælder navnlig unge med et lavt uddannelsesniveau, personer med nedsat arbejdsevne eller handicap og personer med indvandrerbaggrund. De nyligt vedtagne tiltag til at forbedre arbejdsintegrationen fik en langsom start, men lader nu til at skabe bedre forhold for nyankomne flygtninge. En central udfordring er stadig at integrere børn med indvandrerbaggrund i undervisningssystemet, og denne gruppe klarer sig i gennemsnit dårligere i skolen end andre børn.
- (7) Høj produktivitetsvækst er afgørende for at understøtte økonomisk vækst, bevare den relativt høje velfærd i Danmark og sikre landets konkurrenceevne. Skønt produktiviteten i Danmark er høj sammenlignet med andre medlemsstater, er produktivitetsvæksten af flere mulige årsager faldet i en længere periode (som også fremhævet af Produktivitetsrådet og konkurrencemyndighederne). Særligt præges de hjemmemarkedsorienterede dele af servicesektoren af svag produktivitet, og regeringen tog i 2017 kun begrænsede skridt til at øge konkurrencen, mens andre dele af sektoren, bl.a. realkreditinstitutterne, ikke er udsat for udenlandsk konkurrence. Den svage konkurrence i adskillige hjemmemarkedsorienterede dele af servicesektoren (f.eks. i detailhandelen, finanssektoren, distributionen af forsynings tjenester, transportsektoren og engros-handelen med medicinalvarer) hæmmer fortsat produktiviteten, investeringerne og jobskabelsen.
- (8) Efter adskillige år med markante stigninger i boligpriserne er der ved at opstå overvurderingsrisici, især i de større byområder. Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici rettede en advarsel til otte EU-lande, herunder Danmark, hvor det fremhævede sårbarheder på mellemlang sigt i boligsektoren som følge af kombinationen af stigende boligpriser og stor gæld i husholdningerne. Husholdningerne nedbragte fortsat deres gæld i 2017, men de tegner sig dog stadig for en af de største gældskvoter i Unionen (i procent af BNP), og gælden ligger ifølge Kommissionens skøn over et niveau, der anses for forsvarligt ud fra fundamentale økonomiske faktorer og prudentielle benchmarks. Derudover er andelen af realkreditlån med meget høj gælds faktor steget kraftigt siden 2013, især i og omkring København. De danske myndigheder har indført adskillige nye makroprudentielle foranstaltninger for yderligere at begrænse risikabel låntagning (med virkning fra 2018 og 2020), og der er vedtaget en reform af ejendomsskatterne (med virkning fra 2021) for at udligne de regionale ubalancer i boligpriserne. Ikke desto mindre øger kombinationen af meget høje gælds faktorer, stor gæld sammen med høj rentefølsomhed og potentielt overvurderede boligpriser risikoen ved en priskorrektion, som vil kunne skade realøkonomien og banksektoren.
- (9) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Danmarks økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Danmark de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Danmark, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.

- (10) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Danmarks konvergensprogram for 2018 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Danmark ventes at overholde stabilitets- og vækstpagten,

HENSTILLER, at Danmark i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Øge konkurrencen i de dele af servicesektoren, der er orienteret mod hjemmemarkedet, f.eks. i distributionen af forsyningstjenester og i finanssektoren.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Tysklands nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Tysklands stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/05)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Tyskland blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ («henstillingen vedrørende euroområdet»).
- (2) Da Tyskland har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union bør Tyskland sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 og 2 nedenfor.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Tyskland 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Tysklands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

opfyldelsen af Tysklands nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 7. marts 2018. Kommissionen konkluderede i sin analyse, at Tyskland er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Navnlig det vedvarende store overskud på betalingsbalancens løbende poster har betydning ud over landegrænserne og afspejler den i forhold til opsparingen afdæmpede investeringsaktivitet i både den private og den offentlige sektor. Overskuddet, som primært er over for lande uden for Unionen, er blevet en smule mindre siden 2016 og forventes at falde gradvis som følge af øget indenlandsk efterspørgsel i de kommende år, selv om det forbliver på et historisk højt niveau i prognoseperioden. Selv om væksten nu lader til i højere grad at blive drevet af den indenlandske efterspørgsel, udgør både forbrug og investeringer en beskedent andel af BNP på trods af de gunstige konjunkturer og finansieringsvilkår og behovet for infrastrukturinvesteringer, som der er finanspolitisk råderum til. Der er truffet en række foranstaltninger til at styrke de offentlige investeringer, men disse har endnu ikke medført en varig positiv udvikling i de offentlige investeringer opgjort som en andel af BNP. Fremskridtet med at efterleve henstillinger på andre områder har også været begrænset.

- (4) Tyskland fremlagde den 30. april 2018 sit nationale reformprogram for 2018 og den 19. april 2018 sit stabilitetsprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (»ESI-fondene«) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Tyskland er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten og omfattet af gældsreglen. I sit stabilitetsprogram for 2018 forventer regeringen et budgetoverskud på mellem 1 og 1,5 % af BNP i perioden 2018-2021. Den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP er fortsat opfyldt med en margen i hele programperioden. Den offentlige gældskvoteforventes ifølge stabilitetsprogrammet at falde gradvist til 53 % i 2021. I stabilitetsprogrammet nævnes og beskrives en række planlagte foranstaltninger fra koalitionsaftalen fra marts 2018, der svarer til omkring 1,5 % af BNP i perioden 2018-2021, men disse er endnu ikke medtaget i stabilitetsprogrammets fremskrivninger, da de endnu ikke er vedtaget. Det makroøkonomiske scenarie bag budgetfremskrivningerne, som ikke er blevet godkendt af et uafhængigt organ, er realistisk ⁽²⁾. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 forventes den strukturelle saldo at opvise et overskud på 1,2 % af BNP i 2018 og 1,0 % af BNP i 2019, hvilket er over den mellemfristede budgetmålsætning. Den offentlige gældskvoteforventes at falde støt. Rådet er af den generelle opfattelse, at Tyskland ventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpacten i 2018 og 2019. Samtidig er der under overholdelse af den mellemfristede målsætning råderum til at benytte finans- og strukturpolitikken til at opnå en varig opadgående tendens for så vidt angår offentlige og private investeringer, særligt i uddannelse, forskning og innovation.
- (7) De reale offentlige investeringer steg kraftigt i perioden 2015-2017. Denne tendens afspejler regeringens indsats for at styrke investeringerne. Der er kommet gang i de offentlige investeringer, men målt i forhold til BNP er stigningen stadig beskedent, og der er fortsat et betydeligt efterslæb på kommunalt niveau, som skønnes at være på 4 % af BNP. Den offentlige kapitalbeholdning er som følge af den negative nettoinvestering på kommunalt niveau (ca. 6 mia. EUR årligt i 2010-2016) stadig faldende målt i forhold til BNP. Det ville kræve yderligere offentlige investeringer på 0,3 % af BNP hvert år i de kommende ti år at indhente investeringsefterslæbet på kommunalt niveau. Investeringerne som procentdel af den offentlige sektors kapitalbeholdning og de offentlige investeringer som procentdel af de offentlige udgifter ligger under gennemsnittet i euroområdet. Et serviceorgan, der er oprettet for at støtte offentlige investeringer på kommunalt niveau, blev operationelt i 2017, men der er behov for en yderligere indsats for at afhjælpe investeringsefterslæbet. Sammen med den gunstige budgetstilling tyder dette på, at der er råderum til at øge investeringerne på alle forvaltningsniveauer, navnlig på regionalt og kommunalt niveau.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ I henhold til forbundsregeringens forordning vedrørende økonomiske prognoser (*Vorausschätzungsverordnung*), der blev vedtaget af økonomi- og energiministeriet efter aftale med finansministeriet, og som har virkning fra juli 2018, er projektgruppen »den fælles økonomiske prognose« (*Gemeinschaftsdiagnose*) blevet udpeget som det uafhængige organ, der har ansvaret for vurderingen af de økonomiske prognoser, der ligger til grund for udkastene til budgetplaner og stabilitetsprogrammerne i henhold til loven om økonomiske prognoser (*Vorausschätzungsgesetz*).

- (8) De offentlige udgifter til uddannelse var fortsat på 4,2 % af BNP i 2016, hvilket er under EU-gennemsnittet på 4,7 %. Udgifterne til uddannelse og forskning var i 2016 på 9,0 % af BNP, hvorved det nationale mål på 10 % af BNP ikke blev nået. Dette svarer til et anslået investeringsunderskud på ca. 33 mia. EUR. Selv om udgifterne til uddannelse er steget i faste priser, er der fortsat et betydeligt investeringsefterslæb. Samtidig vil udfordringer såsom det stigende antal studerende, manglen på lærere og den yderligere udbygning af førskoleundervisning og børnepasning kræve en passende offentlig finansiering. Yderligere udgifter til uddannelse og til forskning og innovation er af afgørende betydning for Tysklands vækstpotentiale.
- (9) Digitaliseringen af den tyske økonomi skrider kun langsomt frem, og landet står over for betydelige udfordringer. Med hensyn til tilgængeligheden af næste generation af hurtigt internet (op til 30 Mbit/s) er der en klar digital kløft mellem by og land (kun 54 % af landdistrikterne har adgang). Også hvad angår bredbåndsnet med meget høj kapacitet (> 100 Mbit/s), er Tyskland langt bagud. Kun en lille del af Tysklands område (7,3 %) har adgang til fiberbaseret internet med høj ydeevne, i forhold til et EU-gennemsnit på 26,8 %. Modernisering af de eksisterende kobbernet (»vectoring«) er fortsat den markedsdominerende, etablerede operatørs foretrukne teknologiske løsning. Mange tjenesteydelser er afhængige af højhastighedsforbindelser, og i 2017 var 25,3 % af de tyske virksomheder af den opfattelse, at deres internetforbindelser er for langsomme i forhold til deres faktiske forretningsmæssige behov. En mangel på sådanne hurtige forbindelser bremser investeringerne, navnlig for små og mellemstore virksomheder, der ofte er beliggende i landdistrikter og overgangszoner mellem by og land. Også resultaterne inden for digitale offentlige tjenester og e-sundhed ligger under EU-gennemsnittet.
- (10) Erhvervslivets investeringer i forskning og udvikling er stigende, og Tyskland er tæt på at nå sit Europa 2020-mål for forsknings- og udviklingsintensitet. Investeringsaktiviteten er imidlertid i stigende grad koncentreret i store virksomheder og i fremstillingsvirksomheder på mellemhøjt og højt teknologisk niveau, mens bidraget fra små og mellemstore virksomheder er faldende. Der er truffet en række foranstaltninger til at styrke iværksætteriet, især ved at tiltrække private investeringer i risikovillig kapital. Tysklands venturekapitalmarked er imidlertid stadig mindre udviklet end i andre førende innovationslande på verdensplan.
- (11) På trods af nogle forbedringer i de senere år er Tysklands skattesystem fortsat ineffektivt, navnlig fordi det er kompliceret og forvrider beslutningstagningen, f.eks. vedrørende investeringer, finansiering og deltagelse på arbejdsmarkedet. Tyskland anvender i forholdsvis høj grad direkte beskatning til at øge indtægterne, og der er muligheder for at mindske den direkte beskatning, der har en forvriddende effekt, eller at omlægge den til skatter på fast ejendom, arv og forbrug, der har en mindre forvriddende effekt. Skatter og socialsikringsbidrag på lønindkomst var de sjettehøjeste i Unionen i 2015. Kapitalomkostningerne og den gennemsnitlige faktiske selskabsskattesats, der varierer fra region til region, er blandt de højeste i Unionen (nationalt gennemsnit på 28,2 % sammenlignet med et EU-gennemsnit på 20,9 %). Som følge af samspillet mellem selskabsskat, erhvervsstat og solidaritetsbidraget er selskabsbeskatningen kompleks, den forårsager høje omkostninger i forbindelse med skatteforvaltningen, og den forvrider investeringernes niveau og placering. Desuden forvrider selskabsskatten finansieringsbeslutninger, idet den fremmer lånefinansiering. Denne forvriddende effekt er den syvendestørste i Unionen. En sænkning af kapitalomkostningerne for egenkapital kunne øge de private investeringer og styrke det relativt underudviklede venturekapitalmarked. Desuden er reglerne om fremførsel af underskud stadig forholdsvis strenge, idet beløbet er begrænset til 60 % af den skattepligtige indkomst i et givet år.
- (12) Lovgivningen i Tyskland er stadig meget restriktiv, navnlig hvad angår erhvervstjenester, lovregulerede erhverv og de administrative formaliteter i forbindelse med grænseoverskridende levering af tjenesteydelser. Der er væsentlige begrænsninger, bl.a. hvad angår retlig form og ejerforhold. Virksomhedernes udskiftningshastighed i vigtige sektorer for forretningsservice som f.eks. advokat-, revisions-, arkitekt- og ingeniørvirksomhed ligger under EU-gennemsnittet, mens bruttooverskuddet i forhold til omsætningen i disse sektorer ligger over gennemsnittet, hvilket tyder på et lavere konkurrencepres. Da tjenesteydelser fungerer som mellemprodukter, fører en mindre restriktiv regulering af tjenesteydelser til en stigning i produktiviteten i efterfølgende led, der gør intensiv brug af tjenesteydelser.
- (13) Resultaterne på Tysklands arbejdsmarked har været overordentlig gode. Arbejdsløsheden faldt i fjerde kvartal 2017 til et rekordlavt niveau på 3,6 %, og beskæftigelsen nåede op på 79,8 %. Ungdomsarbejdsløsheden er med 6,8 % i 2017 blandt de laveste i Unionen. Tyskland oplever i stigende grad mangel på faglært arbejdskraft, mens arbejdsstyrkepotentialet for visse grupper fortsat er underudnyttet. Andelen af deltidsarbejdende, navnlig kvinder, personer med indvandrerbaggrund og personer med omsorgsforpligtelser, er blandt de højeste i Unionen. For kvinder skyldes dette manglende incitamenter til at forøge arbejdstiden kombineret med manglen på tilstrækkelige børnepasningsmuligheder og heldagsskoler. Særlige skatteregler, navnlig for sekundære forsørgere og lavtlønnede, samt fastlåsningsvirkningerne af beskatningsgrænsen for minijobs på 450 EUR mindskede yderligere

incitamenterne til at forøge arbejdstiden. Tyskland har en af de højeste skattekiller for lavtlønnede, hvoraf de fleste er kvinder. Den høje andel af deltidsbeskæftigede kvinder betyder, at den kønsbestemte forskel i deltidsbeskæftigelse er en af de største i Unionen (37,5 % i forhold til et EU-gennemsnit på 23,1 %). Dette bidrager til et meget stort løngab mellem mænd og kvinder i Tyskland.

- (14) På trods af en rekordlav arbejdsløshed og et stort antal ledige stillinger steg de nominelle lønninger i 2017 kun moderat, nemlig med 2,4 %. Denne relativt moderate stigning skyldes til dels de langsomme produktivtetsstigninger i servicesektoren, den ringe brug af kollektive overenskomster i nogle sektorer samt en nedgang i den strukturelle arbejdsløshed. Reaktionen på den stigende inflation var begrænset, og væksten i reallønnen faldt fra 1,8 % i 2016 til 0,7 % i 2017. De kollektive overenskomster, der blev afsluttet i begyndelsen af 2018, kan føre til en tiltagende lønvækst; udviklingen på dette område skal overvåges. Andelen af lavtlønnede er fortsat høj, og i de lavere løndeciler er der plads til en forhøjelse af antallet af arbejdstimer. Den øgede indvandring har ikke forhindret en lønvækst i lavtlønssegmenterne. Indførelsen af den lovbestemte mindsteløn i 2015 og forhøjelsen af denne i 2017 har ført til, at lønningerne på det nederste trin af lønskalaen er steget. Ud over lønforhøjelser fokuserer arbejdsmarkedets parter i de igangværende overenskomstforhandlinger på en mere fleksibel arbejdstid.
- (15) Tyskland har generelt et solidt socialsikringssystem. Andelen af den samlede befolkning, der er i risiko for fattigdom, steg imidlertid støt indtil 2015, før tendensen vendte lidt i 2016. Indkomstuligheden begyndte ligeledes at falde i 2015, hvor kvintilsatsen for indkomster faldt en smule som følge af en forbedring af indkomsterne for husholdninger med lav indkomst. Den seneste forbedring i fattigdom blandt personer i arbejde i 2016 var også begrænset og kom kun mænd til gode.
- (16) Tyskland kan forbedre ældre arbejdstageres tilknytning til arbejdsmarkedet, hvilket ville øge ældres indkomst, øge den potentielle produktion, støtte tilpasningen til et presset arbejdsmarked og mindske behovet for opsparing til alderdommen af forsigtighedshensyn. Risiciene for den finanspolitiske holdbarhed er i øjeblikket lave, hvilket hovedsageligt skyldes et relativt højt overskud på den primære saldo. Alligevel forventes pensionsudgifterne i Tyskland ifølge rapporten fra 2018 om befolkningens aldring at være blandt de stærkest stigende i Unionen frem til 2070. Risikoen for fattigdom blandt ældre (dvs. personer over 65 år) lå i 2016 med 17,6 % over EU-gennemsnittet på 14,7 %. Som følge af den fremtidige forringelse af pensionernes tilstrækkelighed forventes en forøget risiko for fattigdom i alderdommen, navnlig for lavtlønnede, personer med atypiske kontrakter og personer med afbrydelser i deres arbejdsliv. Forskellen mellem mænds og kvinders pension er blandt de største i Unionen. Selv om beskæftigelsesfrekvensen for arbejdstagere i aldersgruppen 60-64 år (58,4 % i 2017) var blandt de højeste i Unionen, lå beskæftigelsesfrekvensen for arbejdstagere i aldersgruppen 65-69 kun i den midterste tredjedel af medlemsstaterne (16,1 %).
- (17) Den socioøkonomiske baggrund har stadig en betydelig indflydelse på de uddannelsesmæssige resultater og integrationen på arbejdsmarkedet. Ifølge programmet for international elevevaluering (PISA) fra 2015 bidrager denne faktor inden for naturfag til, at der mellem den laveste og den højeste kvartil af samfundet er en forskel i resultaterne på tre års skolegang. Nationale data bekræfter den høje grad af sammenhæng også for grundskoleuddannelsen. Der er særlige udfordringer for elever med migrantbaggrund. I forhold til elever, der er født i landet, er det langt mere sandsynligt, at de opnår dårlige resultater i de grundlæggende færdigheder, forlader skolen tidligt eller falder fra på universitetet. Endvidere udnyttes arbejdsmarkedspotentialet for personer med migrantbaggrund ikke fuldt ud. I 2017 var beskæftigelsesfrekvensen for tredjelandsstatsborgere (i aldersgruppen 20-64 år) mere end 27 procentpoint lavere end blandt tyske statsborgere (32 procentpoint lavere blandt kvindelige tredjelandsstatsborgere). Arbejdstageres deltagelse i voksenuddannelse er bekymrende for arbejdsstyrkens fremtidige muligheder på arbejdsmarkedet, især for de 7,5 millioner lavtuddannede voksne, der ikke har grundlæggende læse- og skrivefærdigheder.
- (18) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Tysklands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Tyskland i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Tyskland, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (19) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Tysklands stabilitetsprogram for 2018 og er af den opfattelse (!), at Tyskland ventes at overholde stabilitets- og vækstpacten.

(!) I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

- (20) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2018 og stabilitetsprogrammet for 2018. Dets henstillinger fremsat efter artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 og 2 nedenfor,

HENSTILLER, at Tyskland i 2018 og 2019 træffer foranstaltninger med henblik på:

1. Under overholdelse af den mellemlistede målsætning at benytte finans- og strukturpolitikken til at opnå en varig opadgående tendens for så vidt angår offentlige og private investeringer — især i uddannelse, forskning og innovation — på alle forvaltningsniveauer, navnlig på regionalt og kommunalt plan. Øge indsatsen for at sikre landsdækkende tilgængelighed af bredbåndsnet med meget høj kapacitet. At gøre skattesystemet mere effektivt og investeringsvenligt. At styrke konkurrencen inden for erhvervstjenester og lovregulerede erhverv.
2. At mindske de negative incitamenter til at arbejde flere timer, herunder den høje skattebyrde, især for lavtlønnede og sekundære forsørgere. At træffe foranstaltninger til at fremme et længere arbejdsliv. At skabe betingelser, der fremmer en højere lønvækst, og samtidig tage hensyn til den rolle, som arbejdsmarkedets parter spiller. At forbedre de uddannelsesmæssige resultater og kvalifikationsniveauerne for dårligt stillede grupper.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne
H. LÖGER
Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Estlands nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Estlands stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/06)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Estland ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ (»henstillingen vedrørende euroområdet«).
- (2) Da Estland har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union bør Estland sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstillingerne nedenfor, navnlig henstilling 1.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Estland 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Estlands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Estlands nationale Europa 2020-mål. Kommissionen konkluderer i sin analyse, at Estland ikke er berørt af makroøkonomiske ubalancer.
- (4) Den 26. april 2018 fremlagde Estland sit nationale reformprogram for 2018 og sit stabilitetsprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Estland er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten. Regeringen planlægger at bevæge sig fra et offentligt underskud på 0,3 % af BNP i 2017 til et overskud på 0,2 % af BNP i 2018 og 0,5 % af BNP i 2019 og derefter bevæge sig i retning af ligevægt på budgettet. Den mellemfristede budgetmålsætning er et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2018 forventes det genberegneede⁽²⁾ strukturelle underskud at beløbe sig til 0,8 % af BNP i 2018, 0,4 % af BNP i 2019 og derefter at forblive i et mindre underskud. Den offentlige gældskvoteforventes fortsat at ligge under 9 % af BNP i 2018 og 2019 og derpå at falde til 5,3 % i 2022. Det makroøkonomiske scenarion, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er gunstigt. De negative risici for provenuantagelserne vedrører primært nogle af de foranstaltninger, som ikke er nærmere specificeret, og berører alle år i programperioden.
- (7) Med hensyn til 2018 blev det henstillet, at Estland fortsat opfylder den mellemfristede budgetmålsætning. Dette svarer til en maksimal nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter⁽³⁾ på 6,1 % i 2018, svarende til en tilladt forværring af den strukturelle saldo med 0,2 % af BNP. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en vis afvigelse fra dette krav i 2018. I lyset af Estlands forventede produktionsgab på 2,7 % af BNP og med en forventet BNP-vækst under den potentielle vækstrate bør den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstige 4,1 % i 2019 i overensstemmelse med den strukturelle tilpasning på 0,6 % af BNP, som kræves ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpagten. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 er der med en uændret politik risiko for en vis afvigelse fra det krav i 2019 og, når 2018 og 2019 betragtes samlet. Rådet er af den generelle opfattelse, at Estland skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger for at sikre overensstemmelse i 2018 og 2019.
- (8) Det er fortsat en stor udfordring for Estland at sikre et mere passende socialt sikkerhedsnet, der understøttes af bedre tjenesteydelser. Estland bruger mindre på social beskyttelse (ca. 16 % af BNP) end EU-gennemsnittet (omkring 28 % af BNP). De sociale overførselsfattigdomsbekæmpende virkninger er blevet forbedret, men er stadig ringe og under EU-gennemsnittet. Estland har fortsat en høj fattigdomsrisiko, især for personer med handicap, arbejdsløse husstande og ældre, navnlig dem, der bor alene. Indkomstuligheden (5,6 % i 2016) er fortsat højere end EU-gennemsnittet (5,2 % i 2016) til trods for forbedringer i den seneste tid. Der træffes i øjeblikket foranstaltninger til at give store familier tilstrækkelige familieydelser, hvilket yderligere har mindsket den relative fattigdom blandt børn. Grundbeløbet for indkomstydelser er blevet øget, ledsaget af incitamenter til at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Med indførelsen af en ydelse på 115 EUR til aleneboende personer med lave pensioner blev der taget det første skridt i retning af at håndtere denne gruppes meget høje fattigdomsrisiko. Med hensyn til faren for at komme under fattigdomsgrænsen eller blive socialt udstødt er kløften mellem personer med og uden handicap (20,9 % i 2016) også højere end EU-gennemsnittet (10,1 %). Finansieringen af langtidsplejetjenester svarer ikke til den aldrende befolknings behov. De igangværende administrative reformers virkninger for leveringen af ydelser af høj kvalitet er endnu uvis.
- (9) Den kønsbestemte lønforskel er fortsat en af de højeste i Unionen (25,3 %), selv om den er faldet. Balancen mellem arbejdsliv og privatliv er blevet forbedret af de nylige ændringer af forældreorloven og understøttelsessystemet. Disse ændringer forventes at give kvinder et incitament til at vende tidligere tilbage til arbejdsmarkedet og dermed bidrage til at mindske Estlands kønsbestemte lønforskel. Ændringerne vil blive gennemført mellem

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Den konjunkturkorrigerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

⁽³⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvarer af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

2018 og 2020. Forslaget vedrørende den anden fase af forældreorlovsreformen er under behandling. Både i denne sammenhæng og på andre områder er det vigtigt at fortsætte dialogen med arbejdsmarkedets parter og styrke deres kapacitet set i betragtning af deres meget lave medlemsantal. Ændringerne til loven om ligestilling mellem kønnene for at forbedre løngennemsigtigheden er endnu ikke vedtaget, og når de engang er vedtaget, vil de kun gælde for offentlige enheder. Et værktøj til at analysere lønforskellene mellem kønnene forventes ikke at blive udviklet før 2019.

- (10) Estlands langsomme produktivitetsvækst er forbundet med de middelmådige resultater inden for forskning, teknologi og innovation. Mindre end 0,5 % af de estiske virksomheder indberettede forskningsaktiviteter i 2016, og erhvervslivets FoU-intensitet er kun på 0,7 % af BNP, hvilket svarer til kun halvdelen af EU-gennemsnittet på 1,3 %. Derudover er en række indikatorer til måling af innovation, som f.eks. små og mellemstore virksomheder, der skaber nye produkter og processer eller selv innoverer, faldet markant i de seneste år. Økonomien tæller en række videnintensive aktiviteter, der skaber høj merværdi, men erhvervslivets FoU-intensitet, samarbejdet mellem forskning og erhvervsliv og virksomhedernes innovations- og teknologikapacitet ligger fortsat lavt. Den offentlige sektors udgifter til forskning, teknologi og innovation har traditionelt ligget over EU-gennemsnittet. Men en utilstrækkelig prioritering af den offentlige forskning udgør en udfordring. Estland har indført flere foranstaltninger til at øge økonomiens forsknings- og innovationsresultater, men det er en udfordring at maksimere deres virkning.
- (11) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Estlands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Estland i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Estland, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (12) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Estland i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 4,1 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturtilpasning på 0,6 % af BNP. Forbedre tilstrækkeligheden af de sociale sikkerhedsnet, især for ældre og handicappede. Træffe foranstaltninger for at mindske lønforskellene mellem kønnene, herunder ved at forbedre løngennemsigtigheden i den private sektor.
2. Fremme forskning og innovation, bl.a. ved at give effektive incitamenter til at udvide innovationsgrundlaget.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne
H. LÖGER
Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Irlands nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Irlands stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/07)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Irland blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ (»henstillingen vedrørende euroområdet«).
- (2) Da Irland har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union bør Irland sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstillingerne nedenfor, navnlig henstilling 1 og 2.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Irland 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Irlands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Irlands nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 7. marts 2018. Kommissionen konkluderede i sin analyse, at Irland er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Det er især stor privat og offentlig

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

gæld og den store nettogæld over for udlandet, der gør økonomien sårbar. Der har imidlertid været betydelige forbedringer. Den kraftige produktivitetsvækst de seneste år har ført til en forbedret konkurrenceevne og en positiv udvikling på betalingsbalancens løbende poster, hvilket har medført en hurtig reduktion af den høje beholdning af udenlandsk nettogæld. Den kraftige økonomiske vækst fortsætter med at fremme den private gældsnedbringelse. Den private gæld er imidlertid stadig høj, selv om den stærke indflydelse fra multinationale selskabers aktiviteter skal tages i betragtning ved vurderingen af virksomhedernes gæld, mens husholdningernes gæld stort set synes i overensstemmelse med de fundamentale økonomiske forhold. Den offentlige gæld forventes at blive ved med at falde, og underskuddet er tættere på at blive udlignet. Boligpriserne stiger hastigt, men dog fra et lavt niveau, hvilket også styrker husholdningernes balance. Bankerne har et solidt kapitalgrundlag, og deres overskud bliver gradvis større. Antallet af misligholdte lån falder fortsat, selv om det fortsat er højt. Der er truffet politiske foranstaltninger til at afhjælpe disse sårbarheder, men for nogle foranstaltningers vedkommende vil det tage tid, før de får den ønskede virkning.

- (4) Irland fremlagde den 18. april 2018 sit nationale reformprogram for 2018 og den 30. april 2018 sit stabilitetsprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Irland er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten og omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. I sit stabilitetsprogram for 2018 forventer regeringen, at det samlede underskud falder en smule, nemlig til 0,2 % af BNP i 2018, og at det herefter forbedres gradvist og vil blive vendt til et overskud på 0,4 % af BNP i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP, forventes at blive opfyldt fra 2019 og frem. Ifølge stabilitetsprogrammet ventes den offentlige gældskvotestørrelse at falde til 66 % i 2018 for derefter at falde yderligere til 58,7 % i 2021. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. Samtidig er de foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål fra og med 2019, ikke blevet tilstrækkeligt præciseret.
- (7) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet, at Irland sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 2,4 % i 2018, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,6 % af BNP. Samtidig har Rådet anført, at der bør være særlig opmærksomhed på at opnå en finanspolitisk kurs, der bidrager til både at styrke det igangværende opsving og sikre Irlands offentlige finansers holdbarhed. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en vis afvigelse fra den anbefalede finanspolitiske tilpasning i 2018 og i 2017 og 2018 samlet set.
- (8) I 2019 bør Irland nå sin mellemfristede budgetmålsætning. Dette svarer til en nominel vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter⁽²⁾, der ikke overstiger 5,3 %⁽³⁾, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,1 % af BNP. Ifølge fremskrivningerne i Kommissionens forårsprognose 2018 forventes den strukturelle saldo at udvise et underskud på 0,4 % af BNP i 2019, hvilket er over den mellemfristede budgetmålsætning. Irland forventes at overholde overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet i 2018 og gældskriteriet i 2019. Rådet er af den generelle opfattelse, at Irland skal være rede til at træffe yderligere foranstaltninger til at sikre overholdelse af stabilitets- og vækstpacten i 2018 og ventes at overholde bestemmelserne i pacten i 2019. Det ville i lyset af forskellen på målingerne af BNP og indenlandsk produktion i Irland og de dermed forbundne virkninger for gældskvoten, Irlands nuværende konjunkturforskel og de øgede eksterne risici være en fornuftig disposition at anvende eventuelle ekstraordinære indtægter til at reducere den offentlige gældskvotestørrelse yderligere.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelse er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes. Udgiftsmålet for Irland afspejler en tilpasning, der skal korrigeres for en skævvridning af den 10-årige referencesats for potentiel vækst, som skyldes den exceptionelle stigning i den reale BNP-vækst i 2015. I overensstemmelse med de irske myndigheders fremgangsmåde ved beregningen af 2017-budgettet har Kommissionen lagt gennemsnittet af de potentielle vækstrater i 2014 og 2016 til grund for sine beregninger.

⁽³⁾ Som i 2018 afspejler udgiftsmålet en tilpasning, der skal korrigeres for en skævvridning af den tiårige referencesats for potentiel vækst, som skyldes den exceptionelle stigning i den reale BNP-vækst i 2015.

- (9) De offentlige finanser er blevet yderligere forbedret som følge af en robust vækst i produktionen, men der er fortsat risiko for volatilitet i indtægterne, og der er mulighed for at gøre indtægts siden mere modstandsdygtig over for økonomiske udsving og negative chok. Det vil øge indtægtsstabiliteten i en situation med økonomiske udsving, hvis omfanget og antallet af skatteudgifter begrænses, og skattegrundlaget udvides. Nogle af de seneste foranstaltninger på skatteområdet har imidlertid været rettet mod lettelser og fradrag og synes at have øget afhængigheden af stærkt procykliske indtægtskilder. Irland har desuden yderligere potentiale til at forbedre måden, hvorpå dets skattesystem kan støtte miljømålsætninger.
- (10) Som nævnt i henstillingen vedrørende euroområdet for 2018 er det vigtigt at bekæmpe skatteyderes aggressive skatteplanlægning for at forhindre konkurrenceforvriddning mellem virksomheder, sikre fair behandling af skatteyderne og beskytte de offentlige finanser. Effekter af skatteyderes aggressive planlægningsstrategier, som smitter af på tværs af medlemsstater, kræver en samordnet indsats i form af nationale politikker, der supplerer EU-lovgivningen. De meget store royalty- og udbyttebetalinger i procent af BNP tyder på, at Irlands skatteregler udnyttes af virksomheder, der beskæftiger sig med aggressiv skatteplanlægning. Da Irland opkræver begrænset skat af udgående (dvs. fra personer med hjemsted i Unionen til personer med hjemsted i tredjelande) royalty- og udbyttebetalinger, som foretages af selskaber baseret i Irland, risikerer disse betalinger at være fuldstændig fritaget for skat, hvis de heller ikke pålægges skat i modtagerlandet. Endvidere anvender selskaberne muligvis visse bestemmelser i bilaterale skatteaftaler mellem Irland og nogle andre lande med henblik på at underkende den nye bestemmelse om skattemæssigt hjemsted, der indførtes i Irland i 2015, og yderligere analyse af dette spørgsmål er påkrævet. Resultatet af Irlands høring som følge af den uafhængige undersøgelse af selskabsskatte loven bliver relevant for udformningen af de bebudede skattereformer. Kommissionen noterer sig de senest bebudede eller vedtagne positive skridt (blandt andet skridt til imødegåelse af aggressiv skatteplanlægning i hjemlandet samt mulige defensive foranstaltninger mod de juridiktioner, der ikke samarbejder). På baggrund af de seneste drøftelser vil Kommissionen fortsætte sin konstruktive dialog for at bekæmpe skatteyderes aggressive skatteplanlægning.
- (11) Udfordringerne for den finanspolitiske bæredygtighed på længere sigt er fortsat forbundet med omkostningerne i forbindelse med aldring. Irland har indført nogle vigtige effektiviseringsforanstaltninger, bl.a. en omkostningsbesparende aftale med medicinalindustrien, et finansielt forvaltningssystem og aktivitetsbaseret finansiering. I nogle foranstaltninger er der også taget skridt til at forbedre adgangen til primær sundhedspleje. Det irske sundhedssystem er imidlertid dyrt og står over for mange udfordringer, der bliver alvorligere som følge af en hurtigt aldrende befolkning. De primære og sociale serviceydelser er herudover endnu ikke i stand til at afbøde det stigende pres på kapaciteten og omkostningerne inden for hospitalsbehandling. Den planlagte udvikling hen mod universel sundhedspleje skal understøttes af flerårig budgetplanlægning og bedre udgiftsstyring. Dette skal også fremgå af resultaterne af en omfattende revision af udgifternes lønsomhed og effektivitet i sundhedssektoren. Herudover bør det overvejes at styrke primærsektorens gatekeeperrolle i forhold til Irlands overbeholdte hospitaler. Til trods for en lang række reformer for at begrænse de offentlige pensionsudgifter inden for det overordnede pensionssystem, forventes underskuddet at vokse betydeligt på lang sigt. En rettidig gennemførelse af den forelagte køreplan for en pensionsreform er nøglen til at styrke den finanspolitiske bæredygtighed af det irske pensionssystem.
- (12) Flere år med lave investeringer som følge af den økonomiske nedtur trækker store vekslers på tilgængeligheden af hensigtsmæssig infrastruktur inden for transport, ren energi, vand, bolig og telekommunikation. Vedvarende forsyningsknaphed kombineret med stigende efterspørgsel giver fortsat næring til stigende ejendomspriser. Selv om priserne ikke syntes at være for høje i 2016, er prisoverkommelighed et problem. Hvis der ikke gribes ind, kan et begrænset boligudbud bidrage til flere ubalancer. Forbedret infrastruktur er sammen med fysisk planlægning en kritisk faktor for et passende boligudbud, fremme af private investeringer, vækst i produktiviteten og en afbalanceret regional økonomisk udvikling. Infrastrukturinvesteringer inden for ren energi og ren offentlig transport og vand samt en øget indsats inden for vedvarende energi og den cirkulære økonomi vil ligeledes være afgørende for, at Irland lykkes med at gå over til en mere klimarobust økonomi med færre kulstofudledninger. Den nationale udviklingsplan for 2018-2027 og den nationale planlægningsramme, der er en del af »Irland 2040-strategien«, vil være et stort skridt i den rigtige retning, når de er imødekømt og gennemført i tæt samarbejde med interessenterne.
- (13) Den nuværende indsats for at modvirke klimaændringerne vil ikke gøre det muligt for Irland at nå sine nationale Europa 2020-mål klimamål. Der er kun opnået begrænsede fremskridt i retning af at begrænse kulstofudledningerne i centrale dele af økonomien, hovedsagelig inden for landbrug, vejtransport og boligsektoren. Det bliver derfor nødvendigt, at Irland anvender de fleksibilitetsmuligheder, der er til rådighed, til at imødekømt

beslutningen om indsatsfordeling, f.eks. ved at købe tildelinger fra andre medlemsstater. Nationale fremskrivninger, der blev offentliggjort i 2017, belyser omfanget af den yderligere indsats, der er nødvendig, da emissionerne i henhold til beslutningen om indsatsfordeling (fastlæggelse af bindende årlige mål for medlemsstaternes udledning af drivhusgas i perioden 2013-2020) forventes at stige frem til 2025, inden de stabiliserer sig på et niveau lidt lavere end 2005-emissionerne på grundlag af eksisterende politikker. Irland har for nylig vedtaget en national afbødningsplan med en køreplan for en lavemissionsøkonomi og en sammenhængende ramme til håndtering af de vedvarende udfordringer i energisektoren. Planen rummer dog i sin nuværende form kun få specifikke nye afbødningsforanstaltninger. Den nationale planlægningsramme indeholder også en klimadel i erkendelse af det faktum, at passende fysisk planlægning vil blive en afgørende katalysator for afbødning af klimaændringer, da befolkningen er så spredt, og Irland kun har få store byområder, som alle står over for alvorlige udfordringer i forhold til overbelastning og offentlig transport. Endelig kommer den nationale udviklingsplan for 2018-2027 og en effektiv gennemførelse heraf til at spille en afgørende rolle for en økonomi med færre kulstofudledninger. I planen fastsættes, i hvilket omfang yderligere midler skal mobiliseres for at få energisektoren til at begrænse kulstofudledningen, udbrede vedvarende energikilder og forbedre den offentlige transport og energieffektiviteten.

- (14) Det er en fortsat en udfordring i Irland at sikre inklusiv vækst. Arbejdsløsheden faldt til 6,7 % i 2017, men visse grupper er stadig i vid udstrækning afskåret fra arbejdsmarkedet og socialt udstødt. Den sociale beskyttelse og skattesystemet er velfungerende og bevirker, at der er begrænset fattigdom og ulighed, og Irland har truffet foranstaltninger til at fremme beskæftigelsen ved gradvis at nedtrappe de sociale ydelser og supplerende betalinger. Der er fortsat en høj risiko for fattigdom og social udstødelse i Irland forbundet med den høje andel af befolkningen i husholdninger med lav arbejdsintensitet (næsten dobbelt så høj som Unionens gennemsnit og den højeste i Unionen — på 18,2 % mod 10,5 % i 2016). Dette gælder især for husstande med enlige forsørgere. Næsten tre fjerdedele af de ikkeerhvervsaktive i Irland er inaktive. Risikoen for fattigdom og social udstødelse for både børn og generelt faldt en smule i 2016, men er stadig højere end EU-gennemsnittet. Som følge heraf bør Irland fuldføre gennemførelsen af sin handlingsplan for arbejdsløse husstande, herunder ved at forbedre integreret støtte til de personer, der er længst væk fra arbejdsmarkedet. Boligudbuddet inden for social boligbyggeri kræver fortsat opmærksomhed for at imødekomme de ambitiøse mål og den store efterspørgsel.
- (15) Det er fortsat en udfordring at få adgang til økonomisk overkommelig fuldtidsbørnepasning af høj kvalitet. Ifølge OECD var omkostningerne ved børnepasning i Irland — i forhold til lønningerne — i 2015 de højeste i Unionen for enlige forældre og de næsthøjeste i Unionen for par. De store omkostninger forbundet med børnepasning kan virke som en hindring for at få adgang til lønnet beskæftigelse, navnlig for lavindkomsthusholdninger, herunder husholdninger med enlige forældre. Dette har en negativ indvirkning på kvinders beskæftigelsesfrekvens, som i 2016 lå på 65,4 %, hvilket ligger tæt på EU-gennemsnittet. En lov om den fælles ordning for børnepasning til en overkommelig pris er tæt på at være færdigbehandlet i parlamentet. Det er allerede tydeligt, at gennemførelsen bliver forsinket. Kvaliteten af børnepasningsordningerne er også blevet højnet, navnlig gennem initiativer til efteruddannelse af personalet.
- (16) Forskellene i beskæftigelsesfrekvenserne mellem lavtuddannede arbejdstagere og arbejdstagere med en mellem- eller længerevarende uddannelse var blandt de største i Unionen i 2016, og beskæftigelsesfrekvensen for lavtuddannede arbejdstagere er 10 procentpoint lavere end før den økonomiske krise. Som følge heraf og i forbindelse med ændringer i den økonomiske aktivitet bliver udfordringerne med irrelevante og manglende kompetencer tydeligere på flere områder. Dette understreger behovet for at fremskynde politikker og foranstaltninger for opkvalificering og omskoling. Irland har især et lavt niveau for deltagelse i livslang læring blandt lavtuddannede personer i beskæftigelse, hvilket gør dem sårbare over for ændringer i efterspørgslen efter arbejdskraft. Irland har et af de laveste niveauer for digitale færdigheder i Unionen, hvilket står i stærk kontrast til den store andel af højtuddannede inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvidenskab og matematik fra de irske videregående uddannelser. Irland har også en af de laveste beskæftigelsesfrekvenser for personer med handicap i Unionen.
- (17) Produktivitetsvæksten i Irland er hovedsagelig drevet af multinationale selskaber. Forskellen på produktivetsniveauet i disse virksomheder og de irske indenlandske virksomheder — især de små og mellemstore virksomheder — er stigende. Visse multinationale selskabers høje internationale mobilitet kombineret med den aktuelle usikkerhed kan på længere sigt bringe den irske økonomis bæredygtighed og modstandsdygtighed i fare. Den seneste forskning har vist, at irskejede virksomheder drager begrænsede afsmittende fordele i form af produktivitetsvækst, innovation og eksportresultater fra multinationale selskabers aktiviteter i Irland. FoU-tunge irske virksomheder drager dog fordel af de afsmittende virkninger fra de multinationale selskaber. Offentlige incitamenter for at få mere FoU samt et større udbud af faglært arbejdskraft til de irske små og mellemstore virksomheder vil fremme udbredelsen af nye teknologier i disse virksomheder. Det irske nationale konkurrenceråd har herudover også gentagne gange påpeget, at hvis de irske virksomheders konkurrenceevne skal bedres, er det nødvendigt, at omkostningerne kun i begrænset omfang stiger med hensyn til visse rå- og

hjælpestoffer samt i særdeleshed sagsomkostningerne. Hindringer på markedet for juridiske tjenesteydelser udgør fortsat en udfordring, hvilket hæmmer konkurrencen og øger tjenestemodtagernes omkostninger. Disse påvirker især små virksomheder, idet de medfører øgede omkostninger til retssager. Der er endnu ikke indført gennemførelsesbestemmelser for den nye lov om regulering af juridiske tjenester. De offentlige høringer, der er en forudsætning for at gennemføre lovgivningen, er temmelig forsinket.

- (18) Selv om Irlands finansielle sektor er på vej til en bæredygtig genopretning, er der fortsat tilbagevendende udfordringer. Til trods for at Irland fortsat gør fremskridt med at nedbringe misligholdte lån, er andelen heraf i forhold til det samlede udlån (11,2 % i september 2017) stadig blandt de højeste i Unionen. De små og mellemstore virksomheders fortsat afdæmpede efterspørgsel efter kreditter skyldes til dels gældsbyrden, markedsconcentrationen og den øgede usikkerhed i nogle eksportsektorer. Det er afgørende at reducere de langsigtede restancer, hvoraf andelen af kunder, der er mere end to år bagud med betalingen, tegner sig for ca. 60 % af de samlede realkreditlån i restance i 2017. Hvis de langsigtede lån reduceres, afhjælpes også den store gældsbyrde, som mindsker virksomhedernes incitament, navnlig for de små- og mellemstore virksomheders vedkommende, til finansiering af mere produktive formål. Selv om Irlands centralbank i sin rapport fra fjerde kvartal 2017 om restancer i forbindelse med realkreditlån til boliger og tilbagetagelser bemærkede, at omkring 87 % af omlagte realkreditlån overholder ordningerne, har den påpeget, at omlægninger, der omfatter en midlertidig betalingsreduktion, har en øget sandsynlighed for gentagen misligholdelse. Tilbagetages- og gældseftergivelsesordningernes anvendelighed som en sidste udvej kan forbedres og suppleres af en stærk ramme for forbrugerbeskyttelse, der sikrer den positive udvikling inden for optagelse af lån på det sekundære marked og holdbarheden af låneomlægningsløsningerne.
- (19) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Irlands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Irland i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Irland, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (20) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (21) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2018 og stabilitetsprogrammet for 2018. Dets henstillinger fremsat efter artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1-3 nedenfor,

HENSTILLER, at Irland i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Opfylde den mellemfristede budgetmålsætning i 2019. Anvende ekstraordinære indtægter til at fremskynde nedbringelsen af den samlede offentlige gældskvote. Begrænse antallet og omfanget af skatteudgifter og udvide skattegrundlaget. Håndtere den forventede stigning i de aldersrelaterede udgifter ved at øge omkostningseffektiviteten i sundhedsvæsenet og fortsætte gennemførelsen af planlagte pensionsreformer.
2. Sikre rettidig og effektiv gennemførelse af den nationale udviklingsplan, herunder i form af ren energi, transport, boliger, vandforsyning og prismæssigt overkommelig børnepasning af høj kvalitet. Prioritere opkvalificering af den voksne erhvervsaktive befolkning med fokus på digitale færdigheder.

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

3. Tilskynde til produktivitetsvækst i de irske virksomheder, navnlig de små og mellemstore virksomheder, ved at fremme forskning og innovation med målrettede politikker, mere direkte former for finansiering og mere strategisk samarbejde med udenlandske multinationale selskaber, offentlige forskningscentre og universiteter. Tilskynde til hurtigere og mere holdbare reduktioner i langsigtede restancer ved at anvende sekundære markeder, bygge på initiativer for sårbare husholdninger og om nødvendigt anvende afskrivninger på uerholdelige engagementer.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne
H. LÖGER
Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Spaniens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Spaniens stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/08)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Spanien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ (»henstillingen vedrørende euroområdet«).
- (2) Da Spanien har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Spanien sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1-3 nedenfor.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Spanien 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Spaniens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Spaniens nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 7. marts 2018. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Spanien er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Navnlig den store udenlandske og indenlandske gæld, både offentlig og privat, udgør i en situation med høj arbejdsløshed fortsat en svaghed, der rækker ud over landegrænserne. Genoprettelsen af balancen over for udlandet skrider frem takket være det

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

overskud på betalingsbalancens løbende poster, der har været siden 2013, og som underbygges af strukturelle forbedringer i handelsresultaterne. Nettogælden over for udlandet er dog stadig høj. Gældsreduktionen i den private sektor skrider også fremad understøttet af gunstige vækstbetingelser, men der er stadig behov for konsolidering. En sundere finansiel sektor understøtter den økonomiske aktivitet. Til trods for stor vækst i det nominelle BNP er den offentlige gæld som andel af BNP kun langsomt begyndt at falde. Arbejdsløshedsprocenten er blevet ved med at falde hurtigt, men er dog stadig meget høj, og den store segmentering af arbejdsmarkedet forhindrer en hurtigere vækst i arbejdsproduktiviteten. Efter de mange reformer i perioden 2012-2015 er fremskridtene med gennemførelsen af henstillingerne blevet mere begrænset. Den nuværende økonomiske situation udgør en mulighed for at imødekomme de aktuelle behov for reformer, der kan gøre den spanske økonomi mere modstandsdygtig og øge produktivitetsvæksten.

- (4) Spanien er i øjeblikket underlagt den korrigerende del af stabilitets- og vækstpagten. I sit stabilitetsprogram for 2018 planlægger Spanien at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2018 i overensstemmelse med Rådets afgørelse (EU) 2017/984 om at pålægge Spanien at træffe foranstaltninger til den nedbringelse af underskuddet, som skønnes nødvendig for at rette op på situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud⁽¹⁾. Den offentlige saldo forventes fortsat at blive bedre og nå op på et overskud på 0,1 % af BNP i 2021. Stabilitetsprogrammet for 2018 omfatter alle de foranstaltninger, der indgår i det budgetforslag, som det spanske parlament fik forelagt den 3. april 2018, samt yderligere foranstaltninger meddelt i slutningen af april 2018. Den mellemfristede budgetmålsætning om et ligevægtigt strukturelt budget vil ikke blive nået inden for den frist, der er fastsat i stabilitetsprogrammet for 2018. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvoté at falde til 97,0 % i 2018, 95,2 % i 2019 og 89,1 % i 2021. De makroøkonomiske antagelser i stabilitetsprogrammet for 2018 er realistiske. Generelt afhænger den forventede opfyldelse af målene for det samlede underskud fortsat af de gode økonomiske udsigter og af, at de offentlige udgifter stiger mindre end det nominelle BNP. Risiciene forbundet med opfyldelsen af de finanspolitiske mål hænger sammen med, at der i forhold til forventningerne i Kommissionens forårsprognose 2018 både er større vækst i indtægterne og mere begrænsede stigninger i udgifterne, samt at der kan opstå yderligere eventualforpligtelser.
- (5) I afgørelse (EU) 2017/984 anmodede Rådet Spanien om at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør senest i 2018 og navnlig nedbringe det offentlige underskud til 4,6 % af BNP i 2016, 3,1 % af BNP i 2017 og 2,2 % af BNP i 2018. Denne forbedring af den offentlige saldo svarede på basis af Kommissionens forårsprognose 2016 til en forværring af den strukturelle saldo på 0,4 % af BNP i 2016 og en forbedring på 0,5 % af BNP i både 2017 og 2018. Spanien nåede et samlet underskud på 3,1 % af BNP i 2017 som fastsat i Rådets afgørelse (EU) 2017/984. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 vil det samlede underskud falde til 2,6 % af BNP i 2018, hvilket ligger 0,4 % af BNP over det mål for det samlede underskud, der er fastsat i stabilitetsprogrammet for 2018 og af Rådet. Sammenlignet med stabilitetsprogrammet for 2018 forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 en lavere vækst i de offentlige indtægter samt lidt højere udgifter. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 vil den strukturelle saldo på baggrund af de underskudsforøgende foranstaltninger, der er omfattet af det budgetlovsforslag for 2018, der blev forelagt parlamentet den 3. april 2018, falde med 0,3 % af BNP i 2018 og kun blive lidt bedre i 2019. Den finanspolitiske indsats i 2018 og i perioden 2016-2018 som helhed forventes derfor ikke at blive sikret. Selv om den økonomiske ekspansion bidrager til at nedbringe gælden, bruges den ikke til strukturelt at styrke de offentlige finanser. I overensstemmelse hermed konkluderer Kommissionen i sin udtalelse om Spaniens opdaterede udkast til budgetplan for 2018, at planen i store træk opfylder bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten, idet det uforholdsmæssigt store underskud ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 vil blive korrigeret rettidigt, men at planen er ekspansiv.
- (6) Hvis der opnås en rettidig og holdbar korrektion af det uforholdsmæssige store underskud, vil Spanien i 2019 blive underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. I betragtning af Spaniens offentlige gældskvoté på over 60 % af BNP og det forventede positive produktionsgab på 2,3 % af BNP burde de nominelle primære offentlige nettoudgifter⁽²⁾ falde med mindst 0,3 % i 2019, hvilket er i overensstemmelse med den strukturelle tilpasning på 1,0 % af BNP, som kræves ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpagten. Samtidig er der tegn på, at den uudnyttede økonomiske kapacitet er undervurderet. I 2019 forventes arbejdsløsheden i Spanien igen at være en af de højeste i Unionen, hvilket vil lægge pres på lønningerne, især i den private sektor, og samtidig forventes inflationen fortsat at ligge et godt stykke under 2 %. Dette tyder på en fortsat stilstand på

⁽¹⁾ EUTL 148 af 10.6.2017, s. 38.

⁽²⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

arbejdsmarkedet. Selv om Kommissionen i sin vurdering af sandsynlige produktionsgab ikke betragter de estimater over produktionsgab, der er udarbejdet på baggrund af den i fællesskab aftalte metode, som usandsynlige, anføres det, at der for Spanien er forholdsvis mange sandsynlige estimater over produktionsgab. På grundlag heraf forekommer en årlig strukturel tilpasning på 0,65 % af BNP, hvilket svarer til en maksimal vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter på 0,6 %, at være passende. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018, der er baseret på en uændret politik, er der risiko for en væsentlig afvigelse fra den påkrævede finanspolitiske tilpasning i 2019. Desuden forventes Spanien ikke at opfylde kravene i overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet i 2019. Rådet er af den generelle opfattelse, at Spanien skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger i 2018 for at sikre overensstemmelse, og at de nødvendige foranstaltninger bør træffes fra og med 2019 for at sikre overholdelsen af bestemmelserne i stabilitets- og vækstpacten. Det vil være klogt at anvende eventuelle ekstraordinære indtægter til at reducere den offentlige gældskvoteprocent yderligere.

- (7) I afgørelse (EU) 2017/984 anmodede Rådet desuden Spanien om at træffe foranstaltninger til forbedring af de finanspolitiske rammer for at sikre større automatik i mekanismerne til forebyggelse og korrektion af afvigelser fra de finanspolitiske mål og for at styrke bidraget fra stabilitetslovens udgiftsregel til budgetkonsolidering. I stabilitetsprogrammet for 2018 er der dog ingen planer om at styrke den indenlandske udgiftsregel. Der redegøres heller ikke for foranstaltninger til i lovgivningen at sikre større automatik i mekanismerne til forebyggelse og korrektion. Rådet anmodede også Spanien om at træffe foranstaltninger til forbedring af reglerne for offentlige udbud. Spanien har gjort fremskridt med vedtagelsen i november 2017 af en ny lov om offentlige kontrakter. Denne nye lovgivning kan dog kun forbedre de offentlige udbuds effektivitet og gennemsigtighed, hvis den gennemføres hurtigt og ambitiøst ved at oprette den nye forvaltningsstruktur og styrke mekanismerne til kontrol af udbudsprocedurene på alle forvaltningsniveauer. Den kommende nationale strategi for offentlige udbud bør navnlig omfatte en præcisering af de forudgående og efterfølgende kontroller, som skal varetages af de nye strukturer. I juni 2017 anmodede regeringen den uafhængige skattemyndighed om at foretage en udgiftsanalyse af udvalgte offentlige tilskud. Kommissionen overvåger gennemførelsen af analysen, som forventes afsluttet i begyndelsen af 2019.
- (8) Den 27. april 2018 fremlagde Spanien sit nationale reformprogram for 2018 og sit stabilitetsprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (9) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (»ESI-fondene«) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (10) Beskæftigelsen er fortsat støt stigende i Spanien som følge af nyligt gennemførte arbejdsmarkedsreformer og løntilbageholdenhed. Arbejdsløsheden er fortsat faldende, men ligger stadig et godt stykke over niveauet før krisen og er blandt de højeste i Unionen. Dette indebærer, at mange potentielle færdigheder ikke udnyttes, navnlig blandt unge ledige. Andelen af ledige, der har været uden arbejde i mere end et år, er faldende, men udgør stadig 44,5 % af alle ledige. Spanien vedtog et sæt politiske initiativer for at udvide den individuelle støtte til de langtidslidende og for at hjælpe unge mennesker med at komme ind på arbejdsmarkedet og forbedre deres beskæftigelsesegnethed, navnlig ved at øge antallet af støtteberettigede under ungdomsgarantien. Effektiviteten af disse foranstaltninger afhænger også af de regionale arbejdsformidlingers og socialkontorers kapacitet til at yde jobsøgende personlig støtte, som kun langsomt er ved at blive bedre. Der er også plads til større samarbejde med arbejdsgivere, navnlig ved at øge procentdelen af ledige stillinger, der forvaltes af arbejdsformidlingerne, og ved bedre at profilere og matche jobsøgende med arbejdsgivernes behov. Samtidig bør bestræbelserne på at forbedre koordineringen mellem arbejdsformidlingerne og socialkontorerne, hvor der i 2017 er gjort visse fremskridt, opretholdes.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (11) Andelen af ansatte med tidsbegrænsede kontrakter er blandt de højeste i Unionen, og de fleste er unge og lavtuddannede arbejdstagere. Tidsbegrænsede kontrakter er ofte af kort varighed og fører sjældent til en tidsbegrænset kontrakt. Deres udbredte anvendelse, herunder i sektorer, der er mindre sæson- og konjunkturfølsomme, kan udgøre en hindring for hurtigere produktivitetsvækst og er ofte forbundet med lavere sociale ydelser og højere risici for fattigdom. Selv om andelen af tidsbegrænsede kontrakter som en procentdel af nettovæksten i beskæftigelsen er steget i løbet af de seneste to år, er der behov for yderligere handling for at fremme overgangen fra tidsbegrænsede til tidsbegrænsede kontrakter. Ordningen med ansættelsesincitamenter er fortsat fragmenteret og sigter ikke tilstrækkeligt på at fremme tidsbegrænsede kontrakter. Spanien vedtog en plan for at mindske afhængigheden af tidsbegrænsede kontrakter i den offentlige sektor, hvis gennemførelse dog først nu er gået i gang og bør fremskyndes for at nå det for 2019 fastsatte mål på 8 %. Arbejdstilsynenes øgede kapacitet og effektivitet, når det gælder om at bekæmpe misbrug af tidsbegrænsede kontrakter, har medført, at flere af disse ændres til tidsbegrænsede kontrakter, om end dette ikke synes at afskrække arbejdsgiverne fra i vidt omfang fortsat at gøre brug af dem. Den trepartsdialog, der blev indledt i begyndelsen af 2017 for at drøfte kvaliteten af beskæftigelsen, har endnu ikke ført til specifikke forslag. Arbejdsmarkedets parter er for nylig blevet inddraget mere i politikudformningen, men der er stadig plads til yderligere forbedring.
- (12) Økonomisk vækst og jobskabelse er med til at mindske andelen af personer, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, som dog fortsat ligger over EU-gennemsnittet, samt reducere indkomstuligheden. Fattigdom blandt personer i beskæftigelse er et særligt problem for husholdninger med familiemedlemmer på tidsbegrænsede kontrakter eller deltidskontrakter. Andelen af børn, der lever i fattigdom, er stadig meget høj, selv om den er faldende. Indvirkningen af andre overførselsindkomster end pensioner på bekæmpelsen af fattigdom ligger under EU-gennemsnittet og er faldende. Indkomstgarantiordninger er for så vidt angår adgangsvilkår præget af store forskelle mellem regionerne samt af fragmenteringen af flere nationale ordninger, der er målrettet forskellige grupper af jobsøgende og forvaltet af forskellige administrationer. Som følge heraf er der mange med behov for støtte, som ikke modtager den. I forlængelse af den nyligt gennemførte undersøgelse til vurdering af effektiviteten af de nationale og regionale indkomstgarantiordninger er der endnu ikke opnået enighed om en handlingsplan. Lanceringen af en universel socialkortsordning burde gøre bevillingen af sociale ydelser mere gennemsigtig og fremme deltagelsen i dertil knyttede aktiveringsforanstaltninger, skønt det ikke vil udbedre de eksisterende ordningers svagheder direkte. Effektiviteten af familiedydelser er også lav, og dækningen uens. Det spanske pensionssystem spiller en vigtig rolle i sikringen af livskvaliteten hos ældre, der som følge heraf står over for en væsentlig mindre risiko for fattigdom end yngre generationer. I forhold til lønningerne er de nuværende pensioner blandt de højeste i Unionen. Ifølge prognoserne i de kommende rapporter om befolkningsaldringen og om pensioners tilstrækkelighed for 2018 ⁽¹⁾ har reformerne i 2011 og 2013 bidraget til at sikre pensionernes bæredygtighed og relative tilstrækkelighed på lang sigt. Stigningen i pensionerne og udsættelsen af den bæredygtighedsfaktor, der blev foreslået som led i vedtagelsen af budgetlovforslaget for 2018, rejser dog tvivl om viljen til at gennemføre disse reformer. Samtidig tager de ikke hånd om de indkomstmæssige store udfordringer, som kommende pensionister vil stå over for, og som snarere hænger sammen med høj arbejdsløshed og segmentering af arbejdsmarkedet.
- (13) En udbedring af svaghederne i de spanske virksomheders innovationskapacitet kan forbedre deres produktivitet. Innovationsresultaterne og produktivitetsvæksten hæmmes af et vedvarende dæmpet niveau for investeringer i forskning og udvikling, hvilket gør opfyldelsen af det nationale Europa 2020-mål om en forsknings- og udviklingsintensitet på 2 % meget lidt sandsynlig. Denne tendens forstærkes af den lave og faldende udnyttelsesgrad i det offentlige budget til forskning og udvikling. Selv om forvaltningen af den nationale forsknings- og innovationspolitik er ved at blive strømlinet, delvist via det nye statslige forskningsagentur, er den nationale og regionale koordinering med hensyn til udformningen, gennemførelsen og evalueringen af politikken fortsat svag. Udviklingen af en evalueringskultur til systematisk at vurdere effektiviteten af støtteprogrammer og -politikker vil muliggøre policylæring og skabe synergier på tværs af forvaltningsniveauer.
- (14) De spanske virksomheders begrænsede innovationskapacitet skyldes også et mismatch mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer, der indvirker negativt på produktivitetsvækstens langsigtede potentiale. Under- og overkvalificering på arbejdspladsen er udbredt i Spanien. Trods en markant forbedring i løbet af det seneste årti ligger skolefrafaldsprocenten langt over EU-gennemsnittet. Sammen med uddannelsesresultaterne varierer de i høj grad fra region til region, og det kan påvirke de lige muligheder. Målttede programmer til udbedring af disse forskelle har indtil videre kun haft begrænset virkning. Den nationale sociale og politiske overenskomst om uddannelse, hvis sigte er en dybdegående reform af uddannelsessystemet, er fortsat under forhandling. I mellemtiden skal videreuddannelsen af lærere støttes gennem en nedbringelse af antallet af tidsbegrænsede kontrakter og øgede ressourcer til deres uddannelse. Samtidig har især nyuddannede fra en

⁽¹⁾ Europa-Kommissionen (2018), »The 2018 Pension Adequacy Report: current and future income adequacy in old age in the EU«, vol. I og II, fælles rapport udarbejdet af Udvalget for Social Beskyttelse (SPC) og Europa-Kommissionen (GD EMPL), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2018.

videregående uddannelse vanskeligt ved at finde passende og stabile job på arbejdsmarkedet. Større samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder kan styrke unge færdiguddannedes adgang til arbejdsmarkedet og samtidig sikre virksomheder de færdigheder, som er nødvendige for at styrke deres innovationskapacitet. I den forbindelse anerkendes det i forslaget til en ny national digital strategi, at der er behov for at forbedre digitale færdigheder. Udfordringerne skal ses i sammenhæng med det lave antal specialister inden for informations- og kommunikationsteknologi samt med promoveringen af uddannelsessystemets rolle, når det gælder om at fremme digitale færdigheder. Ved at omskole arbejdstagere i digitale færdigheder kan spanske virksomheder forblive konkurrencedygtige i en stadig mere digitaliseret økonomi.

- (15) Produktivitetsvæksten holdes også nede af lovgivningsmæssige forskelle i erhvervmiljøet. I øjeblikket bidrager lovgivningsmæssige forskelle og restriktioner i erhvervmiljøet til at holde bruttoavancen oppe, mindske virksomhedernes og arbejdstagernes geografiske mobilitet og begrænse produktivitetsvæksten. Loven om markedsenhed, der har til formål at tackle denne udfordring, er kun delvist blevet gennemført. Der skal ske en forbedring af overvågningen af lovens gennemførelse på regionalt og lokalt plan samt en styrkelse af de sektorielle konferencers rolle. Med loven indførtes princippet om, at såfremt visse krav opfyldes i ét område af territoriet, kan en virksomhed operere i hele territoriet. I flere domme offentliggjort i 2017 fastslog forfatningsdomstolen, at dette princip ikke gælder, såfremt der ikke findes fælles eller ækvivalente minimumsstandarder for adgang til eller udøvelse af en økonomisk aktivitet. I lyset af disse domme kan oprettelsen af ensartede fælles eller ækvivalente standarder på hele territoriet hjælpe med at opfylde målsætningerne i loven. Herudover bør samarbejdet mellem de forskellige forvaltningsniveauer forbedres på alle gennemførelsesstadier for på mere effektiv vis at håndtere fragmenteringens negative indvirkning på virksomhederne. Arbejdet i udvalget for bedre regulering, der blev nedsat med henblik på at sikre lovgivningens tilpasning til gældende EU-ret for tjenesteydelser, bør fremskyndes. Restriktioner, der berører visse lovregulerede erhverv som f.eks. civilingeniører og arkitekter, blev også fremhævet i tjenesteydelsespakken, der blev vedtaget i januar 2017, og indtil videre er der ikke truffet foranstaltninger for at fjerne dem.
- (16) Generelt kan forbedringer af institutionernes kvalitet øge tilliden til den spanske økonomi og forstærke gevinsterne ved de vedtagne foranstaltninger til øget produktivitetsvækst. Der er sket fremskridt med hensyn til gennemsigtigheden af partifinansiering og offentliggørelsen af aktiver og interessekonflikter. Erhvervmiljøet har også draget fordel af de fremskridt, der er gjort med at bekæmpe korruption, selv om der stadig er visse betænkeligheder på dette område. Borgernes og virksomhedernes opfattelser af retsvæsenets uafhængighed er ligeledes blevet bedre. Bestræbelserne på at forbedre retsvæsenets effektivitet yderligere er i gang og bør fortsættes. Selv om der er sket visse fremskridt på dette omfattende område, ligger der fortsat en udfordring i at fremme tilliden til institutionerne på alle forvaltningsniveauer.
- (17) En forbedring af transport-, energi- og vandinfrastrukturen vil kunne fremme den territoriale samhörighed, en bedre integration i det fælles marked og produktivitetsvæksten. Der investeres ikke tilstrækkeligt i transport- og energiforbindelser på tværs af grænserne eller i vandinfrastrukturen. Anvendelsen af jernbaneinfrastrukturen til passager- og godstransport kunne forbedres. De forskellige sporvidder, der findes i Spanien, Portugal og Frankrig, udgør en afgørende hindring for bedre jernbaneforbindelser, selv om anlæggelsen af de nye strækninger, hvor den internationalt gængse sporviddestandard anvendes, for nyligt er færdiggjort. Der er også konstateret mangler i jernbaneforbindelserne til godstransport mellem de største havne langs Atlanterhavs- og Middelhavskysten og industriområderne inde i landet. Utilstrækkelige forbindelser udgør også en hindring for en tættere integration i Unionens el- og gasmarkeder. Der er behov for yderligere infrastrukturinvesteringer for at forbedre vandforvaltningen, f.eks. for at behandle spildevand, mindske udslip i nettet og forbedre vandforsyningen. Dette vil være til miljømæssig, økonomisk og social fordel for Spanien.
- (18) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Spaniens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Spanien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Spanien, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (19) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

- (20) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2018 og stabilitetsprogrammet for 2018. Dets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1-3 nedenfor,

HENSTILLER, at Spanien i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sikre efterlevelse af Rådets afgørelse (EU) 2017/984 om pålæg i medfør af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, herunder gennem foranstaltninger til håndhævelse af de finanspolitiske rammer og reglerne for offentlige udbud på alle forvaltningsniveauer. Derefter sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 0,6 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,65 % af BNP. Anvende ekstraordinære indtægter til at fremskynde nedbringelsen af den generelle offentlige gældskvote.
2. Sikre, at arbejdsformidlinger og socialkontorer har kapacitet til at yde effektiv støtte til jobsøgende, bl.a. gennem bedre samarbejde med arbejdsgivere. Fremme overgangen til tidsbegrænsede kontrakter. Forbedre familiestøtten og øge effektiviteten af indkomstgarantiordninger ved at udbedre mangler i dækningen, forenkle systemet af nationale ordninger og mindske forskellene i vilkårene for adgang til regionale ordninger. Mindske skolefrafaldet og de regionale forskelle i uddannelsesresultaterne, navnlig i form af bedre støtte til elever og lærere.
3. Øge de offentlige investeringer i forskning og udvikling og systematisk foretage evalueringer af støttepolitikker på dette område for at sikre deres effektivitet. Øge samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder med henblik på at begrænse eksisterende mismatch mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer. Yderligere gennemføre loven om markedsenhed ved at sikre, at de regler, der gælder for adgang til og udøvelse af økonomiske aktiviteter, navnlig for tjenesteydelser, på alle forvaltningsniveauer stemmer overens med principperne i denne lov, samt ved at forbedre samarbejdet mellem administrationerne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Frankrigs nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Frankrigs stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/09)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Frankrig blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ («henstillingen vedrørende euroområdet»).
- (2) Da Frankrig har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union bør Frankrig sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstillingerne nedenfor, navnlig henstilling 1 og 2.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Frankrig 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Frankrigs fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Frankrigs nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 7. marts 2018. Kommissionen konkluderede i sin analyse, at Frankrig er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Sårbarhederne skyldes især stor offentlig gæld og en svag konkurrenceevne i en situation med lav produktivitetsvækst. Risikoen for negative konsekvenser for den franske økonomi og i betragtning af landets størrelse afsmittende skadelige følger for Den Økonomiske og Monetære Union er særlig stor.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (4) Den 25. april 2018 fremlagde Frankrig sit nationale reformprogram for 2018 og sit stabilitetsprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Efter en rettidig og varig korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud og Rådets afgørelse (EU) 2018/924⁽²⁾ om ophævelse af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud er Frankrig underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten og omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. I sit stabilitetsprogram for 2018 forventer regeringen en gradvis forbedring af den offentlige saldo fra - 2,6 % af BNP i 2017 til + 0,3 % af BNP i 2022. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 0,4 % af BNP, forventes ikke at blive opfyldt i den periode, som stabilitetsprogrammet for 2018 omfatter. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvote at falde fra 97,0 % i 2017 til 89,2 % i 2022. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. Samtidig er de foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål fra og med 2019, ikke blevet tilstrækkeligt præciseret.
- (7) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet, at Frankrig sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter⁽³⁾ ikke overstiger 1,2 % i 2018, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,6 % af BNP. Samtidig blev det præciseret, at man i vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af budgetresultaterne i 2018 er nødt til at tage behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, som bidrager til at styrke den igangværende genopretning og sikrer holdbarheden i de offentlige finanser. Efter Kommissionens vurdering af opsvingets styrke i Frankrig, som blev foretaget i forbindelse med dens udtalelse om Frankrigs udkast til budgetplan for 2018, idet der samtidig blev taget behørigt hensyn til landets udfordringer for så vidt angår holdbarheden, er det ikke nødvendigt at tage yderligere elementer i betragtning. På basis af Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en væsentlig afvigelse fra denne anbefalede tilpasning hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2018.
- (8) I lyset af Frankrigs offentlige gældskvote på over 60 % af BNP og det forventede produktionsgab på 0,6 % bør den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter i 2019 ikke overstige 1,4 % i overensstemmelse med den strukturelle tilpasning på 0,6 % af BNP, som kræves ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpacten. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 er der med en uændret politik risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2019 og i 2018 og 2019 samlet set. Frankrig forventes umiddelbart ikke at overholde overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet i 2018 og i 2019. Rådet er af den generelle opfattelse, at der er behov for foranstaltninger fra 2018 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpacten. Det vil være klogt at anvende eventuelle ekstraordinære indtægter til yderligere at reducere den offentlige gældskvote.
- (9) Frankrig har det højeste niveau af offentlige udgifter i Unionen. Udgiftskvoten forventes at nå op på 56 % af BNP i 2018, hvilket er 10,6 procentpoint højere end gennemsnittet i Unionen. Konsolideringsstrategien har i de senere år hovedsagelig nydt godt af faldende rentesatser og nedskæringer i de offentlige investeringer. De lave rentesatser vil dog sandsynligvis ikke blive fastholdt på mellemlang sigt, og nedskæringerne i de produktive investeringer vil kunne skade det fremtidige økonomiske potentiale. Udgiftsanalyserne har siden 2014 ikke givet væsentlige

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Rådets afgørelse (EU) 2018/924 af 22. juni 2018 om ophævelse af beslutning 2009/414/EF om et uforholdsmæssigt stort underskud i Frankrig (EUT L 164 af 29.6.2018, s. 44).

⁽³⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvarer af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

besparelser, og der har været begrænsede effektivitetsgevinster på grund af manglende passende opfølgning og et lavt niveau af politisk ejerskab. Den seneste udgiftsanalysestrategi er blevet opgivet og vil blive erstattet af Offentlig Aktion 2022 (*Action Publique 2022*), hvis principper er fastlagt i det mandat, som regeringen gav i oktober 2017. Udvalget for Offentlig Aktion 2022 (*Comité Action Publique 2022*) forventes at udarbejde en rapport inden sommeren 2018 og vurdere, hvilke foranstaltninger der skal træffes. Der er dog endnu ikke foreslået klart definerede foranstaltninger, og der vil først blive opnået nye besparelser inden for denne ramme fra 2020 og fremefter. Det vil gavne indsatsen for at imødekomme de nuværende behov for finanspolitisk konsolidering, hvis der hurtigt gennemføres udgiftsbesparende foranstaltninger.

- (10) Der findes i dag 37 forskellige pensionsordninger i Frankrig. De gælder for forskellige grupper af arbejdstagere og fungerer i henhold til forskellige regelsæt. En gradvis harmonisering af reglerne vil gøre systemet mere gennemsigtigt, øge ligheden mellem generationerne og gøre arbejdskraften mere mobil. En harmonisering af beregningsreglerne vil også bidrage til en bedre kontrol med de offentlige udgifter. De pensionsreformer, der allerede er vedtaget, forventes at nedbringe de offentlige pensionsudgifter på lang sigt, men et enklere og mere effektivt pensionssystem vil kunne give yderligere besparelser og bidrage til at mindske risiciene for de offentlige financers holdbarhed på mellemlang sigt. Ifølge en undersøgelse, der blev foretaget for nylig af *La Fondation pour la recherche sur les administrations et les politiques publiques (iFRAP)*, vil en tilpasning af de forskellige pensionsordninger i den offentlige og private sektor kunne skabe offentlige besparelser på mere end 5 mia. EUR inden udgangen af 2022.
- (11) Arbejdsløsheden faldt fra 10,4 % i 2015 til 9,4 % i 2017, og den forventes at falde yderligere i de kommende år. Samtidig steg beskæftigelsesfrekvensen til 70,6 % i 2017. Arbejdsmarkedsvilkårene for unge, lavtuddannede arbejdstagere og personer med indvandrerbaggrund (både første og anden generation) er imidlertid forholdsvis vanskeligere. I 2017 var kun 55,6 % af personer født uden for EU (20-64 år) i beskæftigelse, hvilket er 17,0 procentpoint lavere end for personer født i Frankrig. Indbyggere i de dårligst stillede områder (*Quartiers de la politique de la ville*), herunder personer med migrantbaggrund, støder fortsat på vanskeligheder på arbejdsmarkedet. Trods politisk handling har socioøkonomisk baggrund og migrantbaggrund stadig en forholdsvis stor indflydelse på de uddannelsesmæssige resultater, og det hæmmer integrationen på arbejdsmarkedet. Der er også tegn på diskriminerende praksis på arbejdsmarkedet. En effektiv og aktiv beskæftigelsesstøtte, herunder sprogundervisning, intensiv erhvervsvejledning og hjælp til jobsøgning samt en mere konsekvent indsats over for diskriminerende praksis, er nøglen til at fremme lige muligheder på arbejdsmarkedet.
- (12) Loven fra 2016 om arbejdskraft, modernisering af den sociale dialog og sikring af karriereforløb tager sigte på at forbedre virksomhedernes evne til at tilpasse sig til de økonomiske konjunkturer og reducere andelen af arbejdstagere med tidsbegrænsede kontrakter. Selv om flere ansættes på tidsbegrænsede kontrakter, er segmenteringen af arbejdsmarkedet fortsat en udfordring, og en overgang til flere former for tidsbegrænset beskæftigelse bør støttes. I den forbindelse er det vigtigt at færdiggøre gennemførelsen af det nuværende ambitiøse reformprogram, der omfatter den nyligt vedtagne reform af arbejdsretten, den planlagte reform af arbejdsløshedsunderstøttelsessystemet og reformen af erhvervsuddannelserne, herunder lærlingeuddannelserne.
- (13) Den gradvise gennemførelse af foranstaltninger for at mindske skattekiln på arbejde har forbedret Frankrigs omkostningskonkurrenceevne siden 2013, men tidligere akkumulerede tab er endnu ikke blevet fuldt indhentet. Når man ser på gennemsnitslønnen, havde Frankrig i 2016 stadig et af de højeste arbejdsgiverbidrag til social sikring i forhold til de samlede arbejdskraftomkostninger i Unionen. De nuværende politiske foranstaltninger for at mindske arbejdskraftomkostningerne forventes at blive yderligere konsolideret og styrket i 2019 med den planlagte omlægning af skattelempelsen for konkurrenceevne og beskæftigelse (CICE) til fordel for en generel nedsættelse af arbejdsgivernes sociale bidrag og indførelsen af yderligere nedsættelser for lavere lønninger for at fremme beskæftigelsen for lavtuddannede.
- (14) Siden 2013 har den franske mindsteløn været underlagt indekseringsregler uden ad hoc-stigninger. Derfor er den steget langsommere end referencelønningerne (1,23 % i 2017, sammenlignet med 1,31 % for gennemsnitslønnen) i en situation med lav inflation og afdæmpet lønudvikling. Mindstelønnen er høj i forhold til gennemsnitslønnen målt med international målestok, men arbejdskraftomkostningerne på mindstelønsniveau er blevet væsentligt reduceret gennem nedsættelser af socialbidrag. Disse nedsættelser vil blive udvidet og gjort permanente i 2019. Indekseringen af mindstelønnen er vigtig for at bevare arbejdstagernes købekraft, men den nuværende mekanisme (der er enestående i Unionen) risikerer at begrænse løntilpasningerne til ændrede vilkår med potentielle negative konsekvenser for konkurrenceevnen. En gruppe af uafhængige eksperter vurderer hvert år mindstelønnen og afgiver ikkebindende udtalelser om udviklingen heraf. I 2017 anbefalede gruppen at revidere indekseringsreguleringen, f.eks. ved at begrænse den til inflationsbaseret indeksregulering.

- (15) Det nuværende system for erhvervsrettet grunduddannelse støtter ikke i tilstrækkelig grad integrationen på arbejdsmarkedet, især fordi mange studerende ledes i retning af karriereforløb med begrænsede beskæftigelsesudsigter. Desuden opnår franske studerende på erhvervsuddannelser betydeligt lavere uddannelsesmæssige resultater end EU-gennemsnittet, mens studerende fra almene uddannelsesforløb klarer sig meget bedre. I den forbindelse er foranstaltninger til fremme af lærlinguddannelser, som kan give bedre beskæftigelsesudsigter, sammen med foranstaltninger til at forbedre skoleresultaterne, vigtige for at støtte ungdomsbeskæftigelsen og fremme lige muligheder. Samtidig er det også vigtigt at sikre en bedre adgang til videreuddannelse for lavt kvalificerede arbejdstagere og jobsøgende og fremme mulighederne for opnåelse af højere kvalifikationer sideløbende med passende uddannelsesvejledning. Som følge af disse udfordringer og navnlig behovet for at forbedre styringen af systemet, sikre arbejdsmarkedsrelevans, kvalitet og adgang til uddannelse samt omstilling på arbejdsmarkedet fremlagde regeringen den 27. april 2018 et udkast til lov om reform af lærlinguddannelserne og den erhvervsrettede uddannelse. Desuden bekræfter det nationale reformprogram for 2018 hensigten om at gennemføre en investeringsplan på 14 mia. EUR for færdigheder og baner vejen for en yderligere reform af den skolebaserede erhvervsrettede grunduddannelse.
- (16) Generelt giver socialsikringsystemet gode resultater. Indkomstulighederne efter overførsler ligger under EU-gennemsnittet, og antallet af personer, der risikerer fattigdom og social udstødelse, er til trods for en nylig stigning fortsat relativt lav. Nogle grupper, især familier med enlige forældre, personer, der ikke er født i Unionen, og personer, der bor i dårligt stillede byområder, er i en højere risiko for fattigdom. Det er stadig et problem at sikre adgang til passende boliger for mennesker, der lever i fattigdom. På trods af forbedringer her på det sidste er der stadig mangel på sociale boliger i visse områder.
- (17) Det franske skattesystem er fortsat kendetegnet ved en høj grad af kompleksitet på trods af igangværende reformer, der skal nedbringe virksomhedernes skattebyrde og støtte produktive investeringer, og skatteudgifter, ineffektive skatter og produktionsskatter udgør hindringer for et velfungerende forretningsmiljø. De mange forskellige skatteudgifter (skattefradrag, skattefritagelser, skattelettelser) lægger en ekstra byrde på virksomhederne, navnlig SMV'er, i form af øgede overholdelsesomkostninger og usikkerhed. Det skaber også ekstra kontrolomkostninger for skattemyndighederne. Med finansloven for 2018 vil skatteudgifterne stige yderligere med hensyn til antal og værdi og forventes at nå op på 99,8 mia. EUR i 2018 (4,2 % af BNP) i 2018, sammenlignet med 93 mia. EUR i 2017. Hertil kommer, at ca. 192 skatter kun giver mindre indtægter (mindre end 150 mio. EUR om året), men kun ganske få er blevet afskaffet siden 2014 ⁽¹⁾. Endelig har Frankrig meget høje produktions-skatter i Unionen ⁽²⁾ (3,1 % af BNP i 2016), der hovedsagelig består af kapital- og indkomstskat, som virksomhederne er underlagt som følge af deres produktionsaktiviteter og uanset deres økonomiske resultater.
- (18) Markedsmæssige tjenester tegnede sig for mere end 50 % af værditilvæksten, 40 % af beskæftigelsen og 20 % af værditilvæksten i fremstillingsindustriens eksport i 2016. Men selv om konkurrencen inden for markedsmæssige tjenester har virkninger på tværs af hele økonomien, er den stadig hæmmet af reguleringsmæssige krav og administrative byrder, som ligeledes hæmmer virksomhedernes evne til at vokse. Hvis de er tilstrækkeligt ambitiøse og gennemføres fuldt ud, kan reformer på tjenesteydelsesområdet have en betydelig positiv økonomisk virkning. Når prioriteterne for reformindsatsen fastsættes, er det vigtigt at tage højde for delsektorenes økonomiske betydning og resultater. Ved en indikatorbaseret metode til at klarlægge de prioriterede reformer i tjenesteydelsestørene fremhæves en række erhvervs tjenester (arkitekt- og ingeniørvirksomhed, juridisk bistand, bogføring og revision, administrative tjenester og støttetjenester), detailhandel, hotel- og restaurationsbranchen samt sundhed. På det særlige område for liberale tjenesteydelser lempede loven om vækst, aktivitet og lige økonomiske muligheder («Macron-loven») af 6. august 2015 begrænsningerne inden for nogle få erhverv, hovedsagelig juridiske erhverv. Der er stadig plads til yderligere reformer inden for liberale tjenesteydelser. Yderligere reformer kan blive rettet mod bestemte etablerings- og udøvelsesbegrænsninger (f.eks. forbeholdte aktiviteter, restriktioner vedrørende ejerforhold og tværfaglige restriktioner samt adgangs begrænsninger), som anses for at være for restriktive. Reforme for at afhjælpe de væsentligste hindringer for virksomhedernes vækst kunne bestå i at fjerne tærskel-effekter forbundet med størrelsesrelaterede kriterier i lovgivningen og reducere den administrative byrde for virksomhederne. Endelig vil en større udbredelse af hurtigt bredbånd i Frankrig vil styrke evnen til at drage fordel af den digitale økonomi.
- (19) Ifølge den europæiske resultattavle for innovation er Frankrigs innovationsresultater fortsat lavere end Unionens førende innovationslande, trods det relativt høje niveau af offentlig støtte. Mere effektive offentlige støtteordninger, herunder skattefradrag for forskning og udvikling (*Crédit d'Impôt Recherche*), vil navnlig fremme

⁽¹⁾ Inspection Générale des Finances (2014), *Les taxes à faible rendement*.

⁽²⁾ Produktionsskatter skal forstås som »andre produktionsskatter« ifølge Eurostat (D29).

bedre innovationsresultater. I den forbindelse skal resultaterne af de igangværende evalueringer anvendes til at fastlægge den offentlige støtte til innovation. Overførsel af viden mellem den offentlige forskning og erhvervslivet er fortsat en udfordring, og det begrænser den kommercielle udnyttelse af forskningsresultater. Sammenlignet med andre EU-lande scorer Frankrig lavt med hensyn til offentlig-private sampublicationer og offentlig forskning og udvikling, der finansieres af erhvervslivet. Der er en vis mulighed for at styrke overførselsmekanismerne mellem den akademiske verden og erhvervslivet ved at forenkle partnerskabsforskningen og stimulere forskernes mobilitet.

- (20) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Frankrigs økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Frankrig i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Frankrig, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (21) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (22) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2018 og stabilitetsprogrammet for 2018. Dets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1-3 nedenfor,

HENSTILLER, at Frankrig i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 1,4 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturtilpasning på 0,6 % af BNP. Anvende ekstraordinære indtægter til at fremskynde nedbringelsen af den offentlige gældskvotest. Gennemføre udgiftsnedskæringer i 2018 og specificere de mål og nye foranstaltninger, der er nødvendige i forbindelse med den offentlige indsats frem til 2022, for at de kan give sig udslag i konkrete besparelser og effektivitetsgevinster i budgettet for 2019. Gradvis harmonisere reglerne for de forskellige pensionsordninger for at gøre dem mere retfærdige og bæredygtige.
2. Videreføre reformerne af erhvervsuddannelsessystemet med henblik på at styrke dets relevans for arbejdsmarkedet og forbedre adgangen til uddannelse, navnlig for lavtuddannede arbejdstagere og jobsøgende. Fremme lige muligheder og adgang til arbejdsmarkedet, herunder for personer med indvandrerbaggrund, og personer, der bor i dårligt stillede områder. Sikre, at udviklingen i mindstelønnen stemmer overens med målene om øget beskæftigelse og konkurrenceevne.
3. Forenkle skattesystemet ved at begrænse anvendelsen af skatteudgifter, afskaffe ineffektive skatter og afgifter og mindske de produktionsskatter, der pålægges virksomhederne. Nedbringe de lovgivningsmæssige og administrative byrder med henblik på at øge konkurrencen inden for servicesektoren og fremme virksomhedernes vækst. Intensivere bestræbelserne på at øge effektiviteten af innovationssystemet, navnlig ved at forbedre effektiviteten af de offentlige støtteordninger og fremme videnoverførsel mellem offentlige forskningsinstitutioner og virksomheder.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Kroatiens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Kroatiens konvergensprogram for 2018**

(2018/C 320/10)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Kroatien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Kroatien 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Kroatiens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de ländespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽³⁾, opfølgningen på de ländespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Kroatiens nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 7. marts 2018. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Kroatien stadig er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer, selv om de er blevet reduceret. Der er risici forbundet med den stadig store offentlige og private gæld og udlandsgælden, hovedsagelig i fremmed valuta. Omfanget af misligholdte lån er stadig højt, navnlig for ikkefinansielle virksomheder. Kroatiens vækstpotentiale er stadig utilstrækkeligt til at muliggøre en varig tilpasning og samlet set har der været meget få fremskridt med hensyn til at gennemføre politiske foranstaltninger for at afhjælpe den kronisk lave udnyttelse af arbejdskraften og den langsomme produktivitetsvækst. Konkurrenceevnen og investeringerne er fortsat hæmmet af et restriktivt erhvervs klima, og fragmenteringen af den offentlige forvaltning påvirker effektiviteten i den offentlige sektor.
- (3) Den 26. april 2018 fremlagde Kroatien sit nationale reformprogram for 2018 og sit konvergensprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 41.

- (4) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (»ESI-fondene«) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (5) Kroatien er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og omfattet af gældsreglen. Ifølge konvergensprogrammet for 2018 er det hensigten med udgangspunkt i et offentligt underskud på 0,8 % af BNP i 2017 at få den offentlige saldo til at falde til et underskud på 0,5 % af BNP i 2018 og derefter gradvist forbedre den til et overskud på 0,5 % af BNP i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 1,75 % af BNP vil efter planerne fortsat være mere end opfyldt gennem hele programperioden. Ifølge konvergensprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvote at falde fra 78,0 % af BNP i 2017 til 75,1 % i 2018 og derefter at fortsætte med at falde til 65,9 % i 2021. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. De planlagte budgetmålsætninger forekommer dog forsigtige. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 ventes den offentlige saldo at ligge på henholdsvis 0,7 % og 0,8 % i 2018 og 2019.
- (6) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet, at Kroatien fortsætter med at fastholde sin mellemfristede budgetmålsætning i 2018. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 ventes den strukturelle saldo at være på - 0,3 % af BNP i 2018 og - 0,6 % af BNP i 2019; den vil således fortsat ligge over den mellemfristede budgetmålsætning. Kroatien forventes at overholde gældsreglen i 2018 og 2019. Rådet er af den generelle opfattelse, at Kroatien ventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten i 2018 og 2019.
- (7) Den planlagte frist for vedtagelsen af vigtig lovgivning for at forbedre Kroatiens finanspolitiske ramme er langt overskredet. Mangler i udformningen af budgetreglen gør den irrelevant for planlægningen af finanspolitikken, og den finanspolitiske kommissions rolle som et uafhængigt organ er stadig svag. Kroatiens fortsat høje offentlige gæld og dets eksponering for valutarisici betyder, at forsvarlig gældsforvaltning fortsat er af afgørende betydning. I 2017 blev gældsforvaltningsfunktionen styrket, og der blev udformet en gældsforvaltningsstrategi, som skal ajourføres regelmæssigt. Indførelsen af en ejendomsskat, der allerede er lovgivet om, blev udsat uden nogen angivelse af, hvorvidt og hvornår den vil blive gennemført. Det betyder, at Kroatien får forholdsvis lave indtægter fra løbende beskatning af fast ejendom. Løbende ejendomsskatter vil give mulighed for at forbedre den overordnede vækstfremmende indtægtsopkrævning, samtidig med at der sikres en stabil og forudsigelig indtægtskilde for lokale offentlige myndigheder.
- (8) Det kroatiske arbejdsmarked fortsatte med at komme sig i 2017. Beskæftigelses- og erhvervsfrekvensen ligger dog fortsat væsentligt under EU-gennemsnittet, hvilket hæmmer den potentielle vækst. Den lovbestemte pensionsalder er 62 år for kvinder og 65 år for mænd. Det går langsomt med at tilnærme kvinders og mænds pensionsalder og med at hæve den lovbestemte pensionsalder for begge køn, således at den i 2038 når op på 67 år. Endvidere kan ældre arbejdstagere drage fordel af mange muligheder for tidlig pensionering, og pensionssystemet omfatter en række særlige pensionsordninger, der giver mere gunstige pensionsvilkår. Kvindernes omsorgsforpligtelser er med til yderligere at mindske deres deltagelse på arbejdsmarkedet. Den deraf følgende lave gennemsnitlige varighed af arbejdslevet betyder, at der nu og i fremtiden ikke er tilstrækkelig med pensionsmidler, hvilket skaber en risiko for fattigdom i alderdommen. De bebudede foranstaltninger, der skal tilskynde til et længere arbejdsliv, er endnu ikke blevet gennemført.
- (9) Selv om dialogen mellem arbejdsmarkedets parter i Kroatien fungerer, er den konkrete interaktion mellem myndighederne og de berørte parter i den politiske forberedelsesproces begrænset, og har for det meste været begrænset til kun at give skriftlig feedback til de foranstaltninger, regeringen foreslår. Derudover begrænser fragmenteringen af fagforeningerne deres overordnede kapacitet til at indgå i dialogen mellem arbejdsmarkedets parter.
- (10) Trods de seneste forbedringer er den andel af befolkningen, der er truet af fattigdom eller social udstødelse, fortsat høj, og der er betydelige territoriale forskelle. Ældre, lavtuddannede og personer med handicap er i særlig

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

grad berørt af problemet. Socialsikringssystemet er præget af mangler, hvad angår effektivitet og retfærdighed. De sociale ydelser har en begrænset fattigdomsbekæmpende kapacitet. Den manglende koordinering på tværs af institutioner og fattigere lokale myndigheders lavere finanspolitiske kapacitet fører til en ulige tildeling af sociale ydelser.

- (11) Kroatien ligger under EU-gennemsnittet, hvad angår investeringer i uddannelse, førskoleundervisning og børnepasning, videregående uddannelser og arbejdsmarkedsrelevansen af erhvervsuddannelser. Kroatien har indledt gennemførelsen af en række reformer, som er skitseret i strategien for uddannelse, videnskab og teknologi. Reformen af undervisningsplanerne vil sandsynligvis have en positiv indvirkning på kvaliteten af uddannelserne i Kroatien, hvis den gennemføres fuldt ud og i overensstemmelse med andre foranstaltninger i strategien. Arbejdsmarkedsrelevansen af erhvervsuddannelses- og videreuddannelsesprogrammer forekommer begrænset, som det fremgår af det forhold, at mere end halvdelen af de registrerede arbejdsløse har afsluttet en erhvervsuddannelse. Der er brug for en bedre koordinering mellem de offentlige myndigheder og arbejdsgiverne for bedre at kortlægge kvalifikationsbehovene. Voksenundervisningen, som har til formål at fremme integrationen på arbejdsmarkedet, er kendetegnet ved et stort og ulige fordelt antal udbydere over hele landet og uddannelsesprogrammer, som ikke i tilstrækkelig grad er blevet vurderet. Deltagelsen i voksenuddannelse og uddannelsesprogrammer, der udbydes som led i aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger, er foruroligende lav.
- (12) Den territoriale opsplitning af Kroatiens offentlige forvaltning og fordelingen af kompetencer mellem mange myndighedsniveauer påvirker effektiviteten af de offentlige tjenesteydelser og offentlige udgifter. Mange små lokale myndigheder mangler tilstrækkelig finansiel og administrativ kapacitet til at varetage decentrale funktioner. Indikatorer for effektiviteten i den offentlige forvaltning viser, at resultaterne ligger under EU-gennemsnittet, hvilket hindrer udformningen og gennemførelsen af offentlige politikker og en mere effektiv anvendelse af de europæiske struktur- og investeringsfonde. Den planlagte mindskelse af antallet af lokale afdelinger af den centrale forvaltning og rationaliseringen af systemet af statslige myndigheder er blevet yderligere udskudt. Den manglende sammenhæng i rammerne for lønfastsættelse i den offentlige forvaltning og de offentlige tjenester hindrer ligebehandling og regeringens kontrol af de offentlige lønudgifter. Den planlagte lovgivning for harmoniseringen af dem er blevet yderligere udskudt til medio 2018. Myndighederne har taget de første skridt til at integrere visse funktioner mellem hospitaler for at forbedre effektiviteten i forbindelse med levering af tjenesteydelser og adgang til sundhedspleje. Den ineffektive model, sundhedssystemets finansiering er baseret på, fører imidlertid til akkumulering af gæld, navnlig i forbindelse med hospitalspleje.
- (13) Statsejede virksomheder spiller fortsat en stor rolle i økonomien. Der er kun sket små fremskridt, hvad angår foranstaltninger for at forbedre deres styring, og de fortsætter med at være præget af lav produktivitet og rentabilitet. Der er vedtaget ny lovgivning for forvaltning og afhændelse af statslige aktiver.
- (14) I november 2017 blev en uafhængig vurdering af kvaliteten af aktiverne i den kroatiske bank for genopbygning og udvikling afsluttet. I betragtning af bankens betydning for gennemførelsen af Unionens finansielle instrumenter og investeringsplanen for Europa og dens stadig større engagement i direkte långivning, bør resultaterne af vurderingen anvendes til at styrke bankens tilsyns- og reguleringsregler og forvaltning.
- (15) Den administrative byrde og de skattelignende afgifter tynger fortsat erhvervs klimaet. Mindskelsen af den administrative byrde er gået støt fremad, men i et moderat tempo. Mindskelsen af de skattelignende afgifter har været begrænset, og gennemsigtigheden er lav, da der hverken er blevet foretaget en regelmæssig ajourføring af registret eller konsekvensanalyser af de planlagte nedskæringer.
- (16) Det er nødvendigt at gennemføre handlingsplanen for bekæmpelse af korruption 2017-2018 fuldt ud med henblik på at nå målene i strategien for korruptionsbekæmpelse 2015-2020. Det er stadig nødvendigt at forbedre en række centrale elementer, navnlig åbenhed omkring aktiver og interessekonflikter, bevidstgørelse om whistleblowingkanaler og en effektiv kontrol af risiciene i forbindelse med offentlige indkøb, som fortsat er udsatte, når det drejer sig om korruption, hvilket skyldes, at statsejede virksomheder i vid udstrækning indgår interne aftaler.
- (17) En restriktiv regulering af vare- og tjenestemarkederne, navnlig et meget højt antal alt for regulerede erhverv, hæmmer konkurrencen. Det er gået langsomt med at lempe reguleringen på grund af stærk modstand fra interessegrupper.
- (18) Langvarige retssager og betydelige efterslæb influerer fortsat negativt på kvaliteten og effektiviteten af retssystemet og dermed erhvervs klimaet. Det konstaterede fald i efterslæbet skyldes snarere, at der er færre sager, end at tvisterne bilægges hurtigere. Selv om der er sket forbedringer, udnyttes elektronisk kommunikation i retssager og insolvensbehandling fortsat ikke tilstrækkeligt.

- (19) Der er visse målrettede bestræbelser i gang for at reformere det nationale forsknings- og innovationssystem gennem Kroatiens strategi for intelligent specialisering. Det politiske ansvar for at støtte videnskab og innovation forekommer ukoordineret, hvilket svækker gennemførelsen af den politiske strategi. De større universiteter har ligeledes stærkt fragmenterede forvaltningsstrukturer og stive administrative regler. Samarbejdet mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv er svagt. Der foretages intet systematisk tilsyn med og ingen systematisk evaluering af virkningen af de eksisterende forsknings- og innovationspolitikker, hvilket forhindrer en korrekt prioritering. Systemet for videregående uddannelser kunne drage fordel af incitamenter med henblik på at fremme uddannelsernes kvalitet og relevans for arbejdsmarkedet.
- (20) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Kroatiens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Kroatien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Kroatien, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (21) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Kroatiens konvergensprogram for 2018 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Kroatien ventes at overholde stabilitets- og vækstpagten.
- (22) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2018 og konvergensprogrammet for 2018. Rådets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1-4 nedenfor,

HENSTILLER, at Kroatien i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på:

1. At styrke de finanspolitiske rammer, bl.a. ved at styrke den finanspolitiske kommissions mandat og uafhængighed. Indføre løbende ejendomsskatter.
2. At forhindre tidlig pensionering, fremskynde overgangen til en højere lovbestemt pensionsalder og tilpasse pensionsreglerne for bestemte kategorier til reglerne for den almindelige ordning. At gennemføre reformen af uddannelsessystemet for at forbedre uddannelsernes kvalitet og relevans for arbejdsmarkedet for både unge og voksne. At konsolidere de sociale ydelser og forbedre deres fattigdomsbekæmpende kapacitet.
3. At reducere den territoriale fragmentering af den offentlige forvaltning, effektivisere den funktionelle fordeling af kompetencer og forbedre kapaciteten til at udforme og gennemføre offentlige politikker. I samråd med arbejdsmarkedets parter at indføre harmoniserede rammer for lønfastsættelse på tværs af den offentlige forvaltning og de offentlige tjenester.
4. At forbedre forvaltningen i statsejede virksomheder og øge salget af statsejede virksomheder og ikkeproduktive aktiver. I betydelig grad at mindske byrden for virksomhederne som følge af skattelignende afgifter og omstændelige administrative og lovgivningsmæssige krav. At styrke konkurrencen inden for erhvervstjenester og lovregulerede erhverv. At reducere varigheden af retssager og forbedre anvendelsen af elektroniske kommunikationsmidler i retterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne
H. LÖGER
Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Italiens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Italiens stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/11)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Italien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ («henstillingen vedrørende euroområdet»).
- (2) Da Italien har euroen som valuta og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Italien sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 til 4 nedenfor.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Italien 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Italiens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Italiens nationale

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 7. marts 2018. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Italien er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. I en situation med et stort, men dog faldende antal misligholdte lån, og en høj, men dog faldende arbejdsløshed, indebærer den store offentlige gæld og langvarige svage produktivitetsdynamik risici, der har betydning ud over landegrænserne. Behovet for tiltag, der kan mindske risikoen for negative konsekvenser for den italienske økonomi og for Den Økonomiske og Monetære Union, er særlig stort i betragtning af landets størrelse og grænseoverskridende relevans.

- (4) Den 16. maj 2018 fremlagde Italien sit nationale reformprogram for 2018 og sit stabilitetsprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (»ESI-fondene«) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Italien er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten og omfattet af gældsreglen. Stabilitetsprogrammet for 2018, som er indgivet af den afgående regering, bygger på et udviklingsscenario, hvor det antages, at lovgivningen forbliver uændret. Det samlede underskud forventes ifølge de italienske myndigheder at forbedres fra 2,3 % af BNP i 2017 til 1,6 % i 2018, til 0,8 % i 2019 og til et stort set ligevægtigt budget i 2020. Den mellemfristede budgetmålsætning om strukturel budgetbalance forventes at blive nået i 2020 og fastholdt i 2021, hvorimod den genberegnete ⁽²⁾ strukturelle saldo tyder på et lille strukturelt underskud (0,2 % af BNP) i begge år. Efter at være faldet lidt i 2017 (til 131,8 % af BNP fra 132,0 % i 2016) ventes den offentlige gældskvotefølge stabilitetsprogrammet for 2018 at falde med 1 procentpoint af BNP til 130,8 % i 2018 og nå ned på 122,0 % i 2021, bl.a. takket være det forventede privatiseringsprovenu på 0,3 % pr. år fra 2018-2020. Privatiseringsmålene er dog ikke blevet opfyldt i de senere år. Ud fra antagelsen om en uændret politik forventes der i Kommissionens forårsprognose 2018 en lavere realvækst i BNP og et større underskud for 2019 end i stabilitetsprogrammet for 2018. I Kommissionens prognose indgår ikke en momsforhøjelse (0,7 % af BNP), som der er lovgivet om som en »sikkerhedsklausul« for at nå budgetmålene i 2019.
- (7) Den 23. maj 2018 udsendte Kommissionen en rapport udarbejdet i henhold til artikel 126, stk. 3, i TEUF grundet Italiens tilsyneladende manglende overholdelse af gældsreglen i 2016 og 2017. Efter en vurdering af alle relevante faktorer blev det konkluderet i rapporten, at gældskriteriet, som fastlagt i traktaten og Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽³⁾ pt. bør anses for at være opfyldt, og at det ikke er berettiget at indlede proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, navnlig i betragtning af Italiens efterfølgende overholdelse af den forebyggende del i 2017. Kommissionen vil på grundlag af senere data for 2018, som vil blive meddelt i foråret 2019, igen vurdere, om kriteriet er opfyldt.
- (8) I stabilitetsprogrammet for 2018 angives det, at den budgetmæssige virkning af den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge og beskyttelsen mod seismiske risici er betydelig, og der gives tilstrækkelig dokumentation for omfanget og arten af de ekstraudgifter, der budgetteres med. Kommissionens tal viser, at de pågældende ekstraudgifter i 2017 beløb sig til 0,16 % af BNP til den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge og 0,19 % af BNP til beskyttelse mod seismiske risici. Disse ekstraudgifter kan høre ind under bestemmelserne i artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97, idet tilstrømningen af flygtninge og seismiske risici er usædvanlige begivenheder, deres virkning for Italiens offentlige finanser er betydelig, og holdbarheden bringes sandsynligvis ikke i fare ved en sådan midlertidig afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Derfor er den påkrævede tilpasning i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2017 justeret for at tage hensyn til disse ekstraudgifter.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Den konjunkturkorregerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

⁽³⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

- (9) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet, at Italien sikrer en nominal reduktion i de primære offentlige nettoudgifter ⁽¹⁾ på mindst 0,2 % i 2018, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på mindst 0,6 % af BNP. Samtidig blev det præciseret, at man i vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af budgetresultaterne i 2018 er nødt til at tage behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, som bidrager til både at styrke den igangværende genopretning og sikre, at de offentlige finanser er holdbare. Efter Kommissionens vurdering af opsvingets styrke i Italien, som blev foretaget i forbindelse med dens udtalelse om Italiens udkast til budgetplan for 2018, idet der samtidig blev taget behørigt hensyn til landets udfordringer for så vidt angår holdbarheden, er en finanspolitisk indsats på mindst 0,3 % af BNP for 2018 påkrævet uden yderligere margen for afgivelse over et år. Dette svarer til en nominal vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter på højst 0,5 %. I betragtning af den overordnede vurdering baseret på Kommissionens forårsprognose 2018 er der en risiko for en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasningssti i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2018.
- (10) I lyset af Italiens offentlige gældskvotepå over 60 % af BNP og det forventede produktionsgab på 0,5 % bør den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter i 2019 ikke overstige 0,1 % i overensstemmelse med den strukturelle tilpasning på 0,6 % af BNP, som kræves ifølge matrixen under stabilitets- og vækstpacten. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2019 og i perioden 2018-2019 samlet set. Italien forventes ikke umiddelbart at overholde gældsreglen i 2018 og 2019. Endvidere tyder Italiens høje offentlige gældskvotepå ca. 130 % på, at store ressourcer er øremærkede til at dække gældsbetjeningsbyrden på bekostning af mere væksthæmmede tiltag som f.eks. uddannelse, innovation og infrastruktur. Rådet er af den generelle opfattelse, at de nødvendige foranstaltninger bør træffes fra 2018 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpacten. Eventuelle ekstraordinære indtægter bør anvendes til at reducere den offentlige gældskvotepå yderligere.
- (11) Italiens udgifter til alderspension på ca. 15 % af BNP er nu blandt de højeste i Unionen. De implicite forpligtelser, der følger af en aldrende befolkning, blev begrænset ved hjælp af tidligere pensionsreformer, som også forbedrede Italiens langsigtede bæredygtighed ved gradvist at tilpasse pensionsalderen til den forventede levetid. Budgettet for både 2017 og 2018 indeholdt dog bestemmelser, som delvist omgjorde disse reformer. I Italien er andelen af personer over 65 år højere end EU-gennemsnittet. Andelen forventes at stige over tid, hvilket øger ældrekvoten i Italien. Udgifterne til pension forventes derfor at stige på mellemlang sigt. Den store andel af udgifter til alderspension begrænser også andre sociale udgifter, bl.a. til bekæmpelse af fattigdom, samt væksthæmmede udgifter til områder som uddannelse, hvis udgiftsandel har været faldende siden starten af 2000. Der kunne opnås betydelige besparelser ved at gribe ind i de høje pensionsrettigheder, som ikke modsvares af bidrag, idet principperne om rimelighed og proportionalitet dog skal respekteres.
- (12) Italiens skattesystem har stor indflydelse på kapital og arbejdskraft, hvilket har negative konsekvenser for den økonomiske vækst. På trods af den seneste forlængelse af målrettede skatteincitament, er skattetrykket på produktionsfaktorer stadig blandt de højeste i Unionen, hvilket hæmmer investeringerne og beskæftigelsen. Det er muligt at mindske dets indflydelse på en budgetneutral måde ved at omlægge det til skattegrundlag, der er mindre skadelige for væksten, såsom ejendom og forbrug. Den løbende ejendomsskat på den primære faste ejendom blev ophævet i 2015 også for velstående husstande. Derudover er matrikelværdierne utidssvarende, og den reform, som skulle tilpasse dem til aktuelle markedsværdier, er endnu ikke gennemført. Antallet og størrelsen af skatteudgifter er meget stort, især hvad angår de reducerede momsats, og forenklingen af dem er blevet udsat endnu en gang, på trods af at den er påkrævet ifølge national lovgivning. Det er også muligt at mindske byrden for de firmaer og husstande, som overholder reglerne, ved at gøre skatteloven mindre kompliceret og øge den overordnede grad af overholdelse af skattereglerne. Udbredelsen af obligatorisk brug af elektronisk fakturering til alle transaktioner i den private sektor fra 2019 er et positivt skridt i denne retning. De lovpligtige lofter på tilladte kontantbetalinger er dog blevet sat op, hvilket formodentlig vil begrænse brugen af elektronisk betaling, som ellers, fordi den er obligatorisk, kunne forbedre efterlevelsen af skattereglerne. Italiens nationale statistikinstitut skønner, at skyggeøkonomien beløb sig til 12,6 % af BNP i 2015, men der er ikke truffet nogen strategiske foranstaltninger til at tackle dette problem. Ca. 15,9 % af den samlede beskæftigelse er delvist eller helt sort arbejde, og i visse sektorer udgør sort arbejde næsten 50 %.

(1) De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

- (13) Investeringerne faldt drastisk under krisen og er endnu ikke vendt tilbage til niveauet i 2007. På trods af at investeringsniveauet steg i 2017, er det stadig lavt i forhold til andre EU-lande. De private investeringer har været særligt lave og begrænset af strukturelle faktorer. Blandt disse faktorer kan nævnes et ikke særligt gunstigt erhvervsklima, finansielle begrænsninger i forbindelse med underudviklede kapitalmarkeder, nedsat banklångivning og mangel på højtuddannede, bl.a. på grund af hjerneflugt og begrænsede muligheder for livslang læring. Immaterielle aktiver, såsom forskning, udvikling, innovation og uddannelse af arbejdstagere, er afgørende for produktivitetsvæksten og den økonomiske vækst og kan til dels forklare produktivitetsforskellene i de forskellige lande. Investeringerne i disse aktiver ligger dog fortsat under EU-gennemsnittet. Dette skyldes det store antal mikrovirksomheder, Italiens manglende specialisering i videnintensive sektorer, begrænset digitalisering og begrænsede digitale færdigheder. Samtidig er de samlede offentlige udgifter til forskning og udvikling blevet sat ned. Finansieringen af små og mellemstore virksomheder er fortsat meget afhængig af banksektoren, og långivningen forbliver lav, på trods af at finansieringsomkostningerne sjældent har været lavere. Der er også store regionale forskelle på investeringen i forskning og udvikling, på brugen af nye politiske incitamenter for innovative virksomheder og på uddannelseskvaliteten. På grundlag af den aktuelle evaluering af resultaterne af de forskellige industrielle foranstaltninger, der er truffet som led i initiativerne »finansiering med henblik på vækst« og »Industri/virksomhed 4.0«, forekommer det relevant at fastlægge en langsigtet politik, der fastholder investeringer, der kan styrke de forskellige faktorer, som understøtter innovation, såsom kreditmuligheder, solidt forskningsgrundlag, høj uddannelse og relevante færdigheder og kompetencer. Der bør også ses nærmere på forskellene i de regionale industri- og uddannelsessystemer.
- (14) Italiens retsvæsen er kun blevet en smule mere effektivt i de senere år, og den lange varighed af sagerne, især ved de højere instanser, er stadig et problem. I 2016 var landet f.eks. stadig blandt de EU-lande, der brugte længst tid på at behandle civil- og handelsretlige sager ved alle instanser. Sagsefterslæbet ved kassationsretten (*Corte suprema di Cassazione*) steg fortsat og er stadig blandt de største i Unionen pr. indbygger. Vigtig lovgivning, der skal strømline de civile retsplejeregler og i højere grad forhindre, at der indgives klager blot for at chikanere, har afventet behandling i Italiens parlament i to år. Desuden er den forenklede procedure (»rito sommario«), som er blandt de foranstaltninger, der blev vedtaget for at begrænse tvister og styrke retsplejereglerne, ikke blevet standardproceduren i appelretterne, og brugen af uantagelighedsfiltret ved appelsager er fortsat inkonsekvent og begrænset til anden instans, hvorved der alligevel ikke opnås den forventede reduktion i mængden af indkomne sager. I 2016 steg antallet af indgivne civilsager derimod i både første og anden instans til dels på grund af den stødt stigende andel af appelsager. En stigende andel af kassationsappeller blev erklæret uantagelig i 2016, hvilket bekræfter en opadgående tendens på det seneste. Kassationsrettens evne til at behandle indkomne sager blev også negativt påvirket i forbindelse med en markant stigning i antallet af sager, som ikke er straffesager, primært på grund af skattesager (hvilket kan undergrave dens rolle). En korrekt håndhævelse af retsplejereglerne, herunder af reglerne mod misbrug af tvister, kunne også bidrage til et sundt og effektivt retsplejesystem.
- (15) Korruption er stadig er stor udfordring for Italiens erhvervsklima og offentlige udbud. Italien har forbedret sine regler om korruptionsbekæmpelse ved at revidere sin lov om forældelsesfrister, udvide beskyttelsen af whistleblowere til arbejdstagere i den private sektor og ved i højere grad at tilpasse overtrædelser vedrørende korruption blandt private parter til internationale normer. Selv om den vedtagne reform af loven om forældelsesfrister ikke fjerner forældelsesfrister efter en dom i første instans som anbefalet af Sammenslutningen af Stater mod Korruption under Europarådet, kan den måske mindske den mulighed for at misbruge strafferetlige sagsanlæg ved højere instanser til at forhale forløbet, som nogle advokater benytter sig. Som sådan kan den måske mindske den bekymring, der længe har hersket om, at korruptionssager blokeres efter en dom i første instans grundet forældelse. Hvis straffesystemet gøres mere effektivt, kunne korruptionsbekæmpelsen blive bedre. I 2014 havde Italien det største antal indbragte og uafsluttede straffesager i Unionen i anden og tredje instans, hvilket også skyldes, at dets andel af kassationsappeller var blandt de højeste. Dette gav nogle af de længst varende strafferetssager. Hvis der blev skabt incitament til at afkorte procedurerne og til ikke at misbruge mulighederne for sagsanlæg, ville det gøre strafferetssystemet og bekæmpelsen af korruption mere effektiv. Den nationale myndighed for korruptionsbekæmpelse spiller en vigtig rolle for gennemførelsen af de nye regler for korruptionsbekæmpelse.
- (16) Det ville have en positiv indflydelse på erhvervsklimaet, investeringerne og virksomhedernes evne til at udnytte innovationsmulighederne at få forbedret Italiens offentlige forvaltning. De store regionale forskelle i forvaltningernes lydhørhed over for virksomheder tyder på, at iværksættere i bestemte områder står over for større udfordringer end andre, når de skal drive virksomhed. I 2015 blev der vedtaget en omfattende lov, som skulle omstrukturere den offentlige forvaltning, og som kan øge effektiviteten til fordel for økonomien. Ved udgangen af 2017 var reformen tilendebragt, og den skal nu håndhæves, især i de regioner, der er mindst effektive. Hvad angår statsejede virksomheder har reformen til formål at sikre bedre koordinering mellem reglerne for statsejede virksomheder og private virksomheder. De erklærede mål er: at rationalisere statsejede virksomheder via fusioner, konsolidering af urentable virksomheder og privatiseringer, at gøre de resterende virksomheder mere effektive og at undgå, at der fremover oprettes statsejede virksomheder, som ikke er strengt nødvendige. Håndhævelsen af de nye regler er en forudsætning for at opfylde disse mål. Derudover er de lokale

offentlige tjenester beskyttet mod konkurrence (på og om markedet), hvilket går ud over effektiviteten og tjenesternes kvalitet og fører til utilfredshed blandt forbrugerne. I forbindelse med reformen af den offentlige forvaltning i 2015 blev det også påtænkt at indføre nye regler om ændring af forvaltningen af de lokale offentlige tjenester. I november 2016 erklærede forfatningsdomstolen imidlertid, at den procedure, der var fulgt i forbindelse med vedtagelsen af visse lovdekreter, var forfatningsstridig, bl.a. for lokale offentlige tjenester. Eftersom fristen for dekretet udløb i november 2016, er et nyt lovgivningsinitiativ påkrævet.

- (17) Et bedre erhvervsklima ville fremme iværksætteriet, og bedre rammebetingelser for konkurrencen ville fremme en mere effektiv tildeling af ressourcer og produktivtetsgevinster. Den årlige konkurrencelov for 2015 blev vedtaget i august 2017 og skal nu gennemføres korrekt. Der er dog stadig væsentlige hindringer for konkurrencen i bestemte sektorer, såsom liberale erhverv og sektoren for lokal offentlig transport, jernbane og detailhandel. Mere konkurrenceprægede procedurer for tildeling af offentlige kontrakter og koncessioner på adgangen til offentlige goder ville påvirke ydelsernes kvalitet positivt. I forbindelse med offentlige udbud vil fordelene ved den seneste reform afhænge af, at den gennemføres hurtigt, af en konsekvent gennemførelse af planerne for e-udbud og af aggregeringen og den faktiske anvendelse af det centrale aggregeringsorgan for politikkoordinering (*Cabina de regia per gli appalti pubblici*).
- (18) Markedets tillid til italienske banker er steget, efter at der i 2017 blev truffet foranstaltninger til tackle adskillige svage banker. Som følge af bedre økonomiske vilkår og øget tilsyn er der gjort fremskridt med at mindske de misligholdte lån, men mængden er stadig høj. Dette begrænser bankernes rentabilitet og deres evne til at genere kapital internt. Det er vigtigt at fastholde det tempo, hvormed de misligholdte lån afvikles, hvilket indebærer en styrkelse af det sekundære marked for misligholdte lån, hvis den finansielle stabilitet og långivningen til realøkonomien skal styrkes. Der bør også skabes incitament til en yderligere balancesanering og omstrukturering, herunder for små banker og mindre banker. Dette indebærer, at der tages fat på bankernes strukturelt ringe rentabilitet ved hjælp af omfattende omkostningsbesparelser og optimering af forretningsmodeller.
- (19) De forskellige reformer af statsejede virksomheder i gang, og den fulde gennemførelse af reformen af de store andelsbanker og små andelskasser vil fremme banksektorens generelle sundhed. Insolvens- og fuldbyrdelsesreglerne fremmer stadig ikke i tilstrækkelig grad en hurtig afvikling og omlægning af misligholdte lån. Det ville hjælpe på de strukturelle svagheder at få vedtaget og gennemført de foranstaltninger, der er nødvendige for reformen af insolvensbehandlingen. De foranstaltninger, der blev vedtaget i 2016 for at fremskynde bankernes inddrivelse af sikkerhedsstillelsen, anvendes endnu ikke. Reglerne for udenretslig inddrivelse af sikkerhedsstillelse anvendes stadig ikke fuldt ud på husstande og først fra for nylig på virksomheder.
- (20) På trods af fremskridt som følge af adskillige politiske foranstaltninger, der er vedtaget gennem de senere år, er adgangen til finansiering fortsat en stor hindring for investering og finansiering med henblik på vækst, især for små og mellemstore virksomheder. Virksomheders finansiering er stadig hovedsagelig baseret på banklån, fordi kapitalmarkedet er underudviklet sammenlignet med andre EU-lande. Andelen af små og mellemstore egenkapitalfinansierede virksomheder er særlig lille sammenlignet med EU-gennemsnittet. Indførelsen af »fradraget for egenkapitalinvesteringer« var en vigtig reform, men referencesatsen blev efterfølgende reduceret, hvilket mindskede den positive virkning. Man kunne effektivt diversificere virksomhedernes finansieringskilder og dermed skabe øget investering og vækst ved at give dem en mere markedsbaseret adgang til finansiering.
- (21) Arbejdsmarkedsinstitutionerne har undergået betydelige reformer i de senere år. Arbejdsmarkedsvilkårene er fortsat blevet bedre, og antallet af beskæftigede steg med 1,2 % i 2017 til over 23 millioner personer, dvs. tilbage til niveauet før krisen. Beskæftigelsesfrekvensen (20-64 årige) steg til over 62 % sidste år, hvilket dog primært skyldes midlertidigt arbejde. Dette er dog stadig betydeligt lavere end EU-gennemsnittet. Arbejdsløshedsprocenten faldt til 11,2 % i 2017, men det samlede antal arbejdstimer er betydeligt lavere end før recessionen. På trods af forbedringer er der stadig mange langtidsledige og stor ungdomsarbejdsløshed, hvilket udgør en risiko for den sociale samhørighed og væksten. Med 20,1 % unge, som i 2017 ikke var beskæftigede eller under uddannelse, var andelen stadig blandt de højeste i Unionen med store og vedvarende regionale forskelle.

- (22) Det er stadig begrænset, hvad der er af overenskomstforhandlinger på virksomhedsplan eller territorielt niveau, hvilket til dels skyldes, at der er en overvægt af små virksomheder i Italien. Dette kan forhindre lønningerne i at blive tilpasset hurtigt til de lokale økonomiske forhold. I slutningen af februar 2018 undertegnede Confindustria og de tre største italienske fagforeninger (Cgil, Cisl og Uil) en rammeaftale, som understreger den rolle, decentrale forhandlinger spiller ved at skabe større retssikkerhed gennem klarere regler for arbejdsmarkedsparternes repræsentation ved forhandlingerne. Skattnedsættelserne på produktivitetsrelaterede lønstigninger, som blev fastlagt ved hjælp af decentrale aftaler, blev styrket i 2017, men det er vanskeligt at vurdere, hvor effektive de er. Selv om det samlede antal kollektive overenskomster er stigende, har de store fagforeninger og arbejdsgiverforeninger kun undertegnet en lille del af dem.
- (23) I 2017 blev der kun gjort beskedent fremskridt med reformen af den aktive arbejdsmarkedspolitik, som er beskrevet i arbejdsmarkedsloven. Uddannelse og opkvalificering er særligt vigtigt i lyset af et stigende behov for fleksibilitet på det italienske arbejdsmarked og den stigende andel af tidsbegrænsede kontrakter. Der er endnu ikke indført generelt bindende standarder for tjenesteydelser, og arbejdsformidlingerne mangler personale og passende tilsyn, selv om der i nye budgetlov for 2018 er afsat yderligere finansielle og menneskelige ressourcer til de offentlige arbejdsformidlinger i regionerne. Det er også vigtigt at øge arbejdsformidlingernes og socialforvaltningernes personale og at sikre, at det er tilstrækkeligt kvalificeret, hvis man vil sikre en korrekt gennemførelse af den ordning for fattigdomsbekæmpelse, som blev indført i 2018, og af ungdomsgarantien, som skal hjælpe unge med behov for hjælp til at finde et passende job eller uddannelses tilbud inden for en rimelig frist.
- (24) Andelen af erhvervsaktive kvinder er stigende, men dog stadig blandt de laveste i Unionen. Konsekvenserne af de seneste foranstaltninger, som fokuserer på kontantbetalinger pr. barn, der ikke er formuebestemte, er ikke blevet vurderet af de italienske myndigheder. Det tyder på, at disse kontantoverførsler måske ikke bidrager effektivt til at øge kvinders deltagelse i arbejdsmarkedet. De vil sandsynligvis ikke øge fødselsraten, som er stagneret på meget lave niveauer inden for de sidste 20 år. Der mangler en samlet strategi for, hvordan familieliv og arbejdsliv forenes. Disse mangler afspejles i forældreorloven, som ikke tager højde for en ligelig deltagelse af begge køn, i den manglende fleksibilitet i arbejdsmønstret og i de utilstrækkelige muligheder for relevant og god børnepasning og barnepleje, der er til at betale.
- (25) Hvis der blev truffet foranstaltninger til at forbedre den menneskelige kapital og færdighederne, kunne beskæftigelsesegnetheden øges og de nye arbejdsmarkedsbehov dækkes. Den generelle kvalitet af skolerne i Italien er blevet bedre, men der er stadig store regionale forskelle. Andelen af unge uden et eksamensbevis ligger over EU-gennemsnittet, især blandt udenlandsk fødte studerende (30,1 % sammenlignet med EU-gennemsnittet på 19,4 %). Gennemførelsen af skolereformen forløber stort set som planlagt, og de erhvervsrettede uddannelser er ved at blive bedre. Videregående uddannelse, som i den grad mangler offentlige midler, der tegner sig for mindre end 0,4 % af BNP, er kendetegnet ved en høj frafaldsprocent og lange studieforløb. Uddannelsesniveaulet er derfor blandt de laveste i Unionen (26,9 % af de 30-34-årige). Deltagelsesprocenten i voksenundervisning er stigende, men den er stadig blandt de laveste i Unionen, især for voksne ufaglærte. Opkvalificering og omskoling bør fremmes, og arbejdsgivere bør opfordres til at give arbejdsstyrken flere uddannelsesmuligheder. Det er meget vigtigt at få gennemført den samlede nationale »færdighedsstrategi«, som blev lanceret i oktober 2017.
- (26) I modsætning til tendensen i Unionen er andelen af personer, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, fortsat med at stige og lå med sine 30 % i 2016 pænt over EU-gennemsnittet. Dette gælder især børn, midlertidigt ansatte og migranter. Indkomstforskellene er høje og stigende. I 2016 havde de rigeste 20 % af husstandene en indkomst, der var 6,3 gange højere end indkomsten for de fattigste 20 %. Denne forskel var endnu større for personer i den arbejdsdygtige alder, da omfordelingseffekten af pensioner ikke indgår. Indførelsen af en ny permanent ordning for bekæmpelse af fattigdom (*Reddito di Inclusione*) er et vigtigt skridt fremad i socialpolitikken. Ordningen består i en universel overførsel til personer, som opfylder visse fattigdomsbetingelser, og den forventes at forbedre de sociale ydelsers effekt på fattigdomsbekæmpelsen, som hidtil har været ringe. Ordningen bygger på solide forvaltningsordninger og vil blive underkastet systematisk evaluering. Det påtænkes desuden at tilføre landets sociale tjenester betydelige ressourcer, da de mangler personale. Hvis gennemførelsen af reformen skal forløbe gnidningsløst, er det vigtigt at skabe et tættere samarbejde mellem de sociale tjenester og de offentlige arbejdsformidlinger samt at afsætte tilstrækkelige ressourcer. I ordningen indarbejdes den tidligere arbejdsløshedsbistandsordning (ASDI) som et første skridt i retning af en rationalisering af de sociale udgifter. Italiens sundhedssystem sikrer universel dækning, og folkesundheden er generelt set god. Ikke desto mindre er der selvrapporterede udækkede behov for lægebehandling høje, og der er stadig forskel på tilrettelæggelsen og kvaliteten af plejen i regionerne. Italien har gjort en vis indsats for at sikre ordentlig adgang til sundhedspleje, bl.a. ved at revidere og udvide den lovpligtige minimumspakke af sundhedsydelser.

- (27) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Italiens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der blev rettet til Italien de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Italien, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (28) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Italiens stabilitetsprogram for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (29) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2018 og stabilitetsprogrammet for 2018. Rådets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 til 4 nedenfor,

HENSTILLER, at Italien i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 0,1 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturtilpasning på 0,6 % af BNP. Anvende ekstraordinære indtægter til at fremskynde nedbringelsen af den generelle offentlige gældskvote. Flytte beskatningen væk fra arbejdet, bl.a. ved at nedsætte skatteudgifter og omlægge de utidssvarende matrikelværdier. Øge indsatsen for at komme skyggeøkonomien til livs, herunder ved at fremme den obligatoriske brug af elektronisk betaling ved hjælp af lavere grænser for kontantbetalinger. Mindske den andel, som udgifterne til alderspension udgør af de offentlige udgifter, således at der bliver mulighed for at afholde andre sociale udgifter.
2. Afkorte længden af civile retlige sager ved alle instanser ved at håndhæve og strømline retsplejereglerne, herunder dem, som lovgiveren er ved at behandle. Forebygge og bekæmpe korruption mere effektivt ved at afkorte straffesagernes længde og gennemføre de nye regler for korruptionsbekæmpelse. Sikre håndhævelse af de nye regler for statsjede virksomheder og gøre de lokale offentlige tjenester mere effektive og bedre. Tackle begrænsninger på konkurrencen, også inden for tjenester, bl.a. ved en ny årlig konkurrencelov.
3. Fastholde det tempo, hvormed den store mængde af misligholdte lån nedbringes, og fremme bankernes, herunder små og mellemstore bankers, balancesanering og omstrukturering, og straks gennemføre insolvensreformen. Sikre virksomheder en mere markedsbaseret adgang til finansiering.
4. Fremskynde gennemførelsen af reformen af den aktive arbejdsmarkedspolitik med henblik på at sikre lige adgang til effektiv jobsøgningsbistand og uddannelse. Fremme kvinders arbejdsmarkedsdeltagelse ved hjælp af en samlet strategi, der forenkler politikkerne for familiestøtte og øger børnepasningsfaciliteternes dækning. Fremme forskning, innovation, digitale færdigheder og infrastruktur ved hjælp af mere målrettet investering og større deltagelse i videregående uddannelser, der er mere erhvervsrettede.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Cyperns nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/12)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Cypern blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ («henstillingen vedrørende euroområdet»).
- (2) Da Cypern har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Cypern sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1, 3 og 5 nedenfor.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Cypern 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Cyperns fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

Cyperns nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 7. marts 2018. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Cypern er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. Det er navnlig vigtigt, at landet får rettet op på de mange ubalancer i form af private, offentlige og udenlandske gældsbyrder og får bugt med den store andel af misligholdte lån.

- (4) Den 19. april 2018 fremlagde Cypern sit nationale reformprogram for 2018 og den 30. april 2018 sit stabilitetsprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (»ESI-fondene«) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter de europæiske ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Cypern er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og omfattet af gældsreglen. I sit stabilitetsprogram for 2018 planlægger regeringen et nominelt overskud på 1,7 % af BNP i 2018 og på lige under 2,0 % af BNP for hele programperioden. Den mellemfristede budgetmålsætning om et ligevægtigt strukturelt budget planlægges at blive nået mellem 2018 og 2021. Efter at være faldet til omkring 97,5 % af BNP i 2017 ventes den offentlige gældskvotefølge stabilitetsprogrammet for 2018 at stige til 105,6 % i 2018 for derefter at falde støt og nå 88 % i 2021. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. De makroøkonomiske antagelser i stabilitetsprogrammet er behæftede med risici for nedgang, som navnlig knytter sig til den store beholdning af misligholdte lån i finanssektoren.
- (7) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet, at Cypern skulle fortsætte med at opfylde sin mellemfristede budgetmålsætning i 2018. Dette svarer til en maksimal nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter⁽²⁾ på 1,9 % i 2018, svarende til en tilladt forringelse af den strukturelle saldo med 0,4 % af BNP. Ifølge fremskrivningerne i Kommissionens forårsprognose 2018 forventes den strukturelle saldo at opvise et overskud på 0,8 % af BNP i 2018 og 0,5 % af BNP i 2019, hvilket er over den mellemfristede budgetmålsætning. Cypern forventes at overholde overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet i 2018 og gældskriteriet 2019. Rådet er af den generelle opfattelse, at Cypern ventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten i 2018 og 2019. Samtidig bør udviklingen i udgifterne følges nøje på kort og mellemlang sigt, navnlig i lyset af mulige fremtidige risici mod indtægternes robusthed.
- (8) Trods de seneste tiltag inden for e-forvaltning, bedre regulering og personalemobilitet er ineffektiviteten i den offentlige forvaltning fortsat en udfordring, som indvirker på erhvervmiljøet. Nogle afgørende lovgivningsforslag, som skal imødegå disse problemer, er stadig til behandling. Det drejer sig f.eks. om lovforslag om en reform af den offentlige forvaltning og de lokale forvaltninger. Mangelfulde rammer for ledelsen af statsejede enheder fremmer formodentlig ophobningen af offentlige eventualforpligtelser og hindrer investeringer i centrale forsyningssektorer såsom telekommunikation og energi. Begrænsningen af den offentlige sektors lønudgifter har spillet en væsentlig rolle for Cyperns finanspolitiske konsolidering. Den nuværende overenskomst, som begrænser lønvækst i den offentlige sektor, udløber imidlertid i 2018, og der mangler stadig at blive fundet en mere varig løsning.
- (9) I december 2017 blev der vedtaget en national strategi og handlingsplan for bekæmpelse af korruption. Det eksisterende antikorrupsionsorgan råder stadig ikke over tilstrækkelige ressourcer, men regeringen overvejer at oprette et nyt uafhængigt agentur. Parlamentet er i færd med at behandle forskellige lovforslag om bl.a. beskyttelse af whistleblowere, lobbyvirksomhed eller formueangivelse, og hvis disse vedtages, vil det også bidrage til at styrke de nationale rammer for bekæmpelse af korruption.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

- (10) Som nævnt i henstillingen vedrørende euroområdet for 2018 er det vigtigt at bekæmpe aggressiv skatteplanlægning for at forhindre konkurrenceforvriddning mellem virksomheder, sikre fair behandling af skatteyderne og beskytte de offentlige finanser. Afsmittende virkninger af skatteyderes aggressive skatteplanlægning mellem medlemsstater kræver en koordineret indsats fra nationalt politisk hold som supplement til EU-lovgivningen. De meget store udbytte- og rentebetalinger (i forhold til BNP) tyder på, at Cyperns skatteregler udnyttes af virksomheder, der beskæftiger sig med aggressiv skatteplanlægning. Da Cypern ikke opkræver skat af udgående (dvs. fra personer med hjemsted i Unionen til personer med hjemsted i tredjelande) udbytte, renter og, i mange tilfælde, royalties, som virksomheder baseret i Cypern udbetaler til personer bosat uden for EU, risikerer disse betalinger at blive fuldstændig fritaget for skat, hvis de heller ikke beskattes i modtagerlandet. Fraværet af sådanne skatter risikerer sammen med reglerne om skattemæssigt hjemsted for virksomheder at facilitere aggressiv skatteplanlægning. Skønt NID-reglerne (»notional interest deduction«) bidrager til at mindske skattefordelene ved gældsfinansiering, kan de også udnyttes til at undgå beskatning, hvis de ikke ledsages af velfungerede regler for bekæmpelse af misbrug. Kommissionen noterer sig de senest bebudede eller vedtagne positive initiativer (den annoncerede revision af reglerne for skattemæssigt hjemsted for virksomheder, de planlagte ændringer af reglerne om interne afregningspriser). På baggrund af de seneste drøftelser vil Kommissionen fortsætte sin konstruktive dialog for at bekæmpe skatteyderes aggressive skatteplanlægning.
- (11) Uhensigtsmæssigheder i retssystemet hindrer fortsat kontrakthåndhævelsen og sænker sagsbehandlingen og afgørelser i civil- og handelsretlige sager. Tunge civilretlige procedurer og en svag håndhævelse af retsafgørelser undergraver bankernes incitament til at benytte insolvens- og fuldbyrdelsesreglerne til at nedbringe beholdningerne af misligholdte lån. Der er vedtaget flere reformer for at løse nogle af de største problemer i retssystemet, herunder den ringe digitalisering og manglen på livslang læring til dommere.
- (12) De nye insolvens- og fuldbyrdelsesregler anvendes stadig kun i begrænset omfang, hvilket bremser indsatsen for at nedbringe de misligholdte lån. Der er nedsat en interessentarbejdsgruppe, som skal gennemgå gennemførelsen og anvendelsen af reglerne. Der er truffet visse administrative foranstaltninger til at få bugt med det store efterslæb i udstedelsen af skøder. Der er dog stadig et enormt efterslæb, og der mangler fortsat en strukturel løsning på uhensigtsmæssighederne i systemet for ejendomshandel (dvs. udstedelse og overførsel af skøder).
- (13) Det høje niveau af misligholdte lån udgør fortsat en enorm sårbarhed i banksektoren og påvirker långivningen. Bankerne har fortsat vanskeligt ved at fuldbyrde krav over for skyldnere, og den ringe tilbagebetalingsdisciplin er fortsat problematisk. I 2017 faldt de misligholdte lån, om end ikke lige meget i alle banker, som følge af gældsomstruktureringer gennem afskrivninger og konvertering af gæld til aktiver. Der er stadig stor usikkerhed om holdbarheden af bankernes planer for nedbringelse af disse lån, da der opstår mange nye misligholdelser og foretages mange genomstruktureringer, og da bankernes direkte eksponering for boligmarkedet stiger. Disse forhold peger i retning af et behov for hurtigt at gennemføre en mere omfattende strategi til at fremskynde saneringen af bankernes balancer, idet det har sociale konsekvenser for udsatte grupper og nøje udformede incitament til at øge tilbagebetalingerne. Som led i denne strategi forekommer det nødvendigt at foretage lovændringer med henblik på at sikre en effektiv tvangsfuldbyrdelse af krav og facilitere videresalg af lån, herunder også låntagerbeskyttelse og indførelsen af elektroniske auktioner. Samtidig er tilsynet med forsikrings- og pensionsfondene stadig for svagt, og myndighederne har en for lav administrativ kapacitet. Regeringen agter at fremsætte lovforslag på dette område i løbet af 2018.
- (14) Gennemførelsen af handlingsplanen for vækst har skabt visse fremskridt inden for strategiske investeringer, iværksætterier og bedre regulering. Nogle vigtige reformer er imidlertid gået i stå, især hvad angår udstedelse af licenser til investeringsprojekter. Der er bedre adgang til finansiering takket være forbedringer af kravene til sikkerhedsstillelse, men det er imidlertid stadig en central udfordring for især små og mellemstore virksomheder. Finansielle støtteforanstaltninger bygger fortrinsvis på tilskud. Alternative finansieringskilder såsom venturekapital, egenkapitalfinansiering og crowdfunding fylder fortsat meget lidt blandt cypriotiske virksomheder. Privatiseringen, som skal tiltrække produktivitetsforøgende udenlandske investeringer, er i mange tilfælde gået i stå, og kun få privatiseringsprojekter skrider gradvist fremad (f.eks. Larnaca-havnen).
- (15) Beskæftigelsen stiger og ledigheden falder støt, skønt den fortsat er høj blandt unge og langtidsledige. Indsatsen for at styrke de offentlige arbejdsformidlingers administrative kapacitet føres videre. Der ligger imidlertid fortsat en udfordring i at yde passende tjenester til arbejdsgivere, sikre en god kundekategorisering, yde personlig

rådgivning og aktivering, herunder for personer på mindsteindkomst. Andelen af unge (15-24 år), der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse er stadig blandt de højeste i Unionen. Der findes for få foranstaltninger til at nå ud til unge og muligheder for at yde dem skræddersyet bistand, hvilket også bekræftes af det lave antal deltagere i aktiveringsordninger.

- (16) Moderniseringen af uddannelsessektoren skrider fremad, men der er stadig nogle store udfordringer. Nogle af de seneste positive tiltag omfatter en gennemgribende revision af skolernes undervisningsplaner og gennemførelsen af et nyt system til at udpege undervisere. Cyperns udgifter til uddannelse ligger over EU-gennemsnittet, hvilket er tegn på et stærkt engagement i uddannelse og livslang læring. Uddannelsesresultaterne er dog fortsat lave, og frafaldsprocenten er steget væsentligt, skønt den stadig ligger under EU-gennemsnittet. Deltagelsesprocenten i erhvervsrettet uddannelse er lav, reformen af evalueringssystemet for undervisere er stadig ikke vedtaget, og en høj andel af de højtuddannede arbejder stadig i jobs, som ikke nødvendigvis kræver en akademisk uddannelse.
- (17) Cypern har gjort væsentlige fremskridt på sundhedsområdet ved at vedtage lovgivning om oprettelse af et nyt nationalt sundhedssystem. Det nye system skal sikre bedre adgang, indføre universel dækning, nedbringe den høje grad af egenbetaling og effektivisere sundhedsydelserne i den offentlige sektor. Før systemet får fuld virkning i 2020, er der imidlertid behov for en stor gennemførelsesindsats og investeringer. Arbejdet bør fortsat være rettet mod beskyttelse mod eventuelle udgiftsoverskridelser, modernisering og effektivisering af sundhedsudbydere, herunder den primære pleje, forbedring af e-sundhedssystemet og oprettelse af en national lægemiddelorganisation. Omfanget af tilbud om langtidspleje er fortsat ringe og udgør en udfordring i lyset af den aldrende befolkning.
- (18) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Cyperns økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Cypern de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Cypern, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (19) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Cyperns stabilitetsprogram for 2018 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Cypern forventes at overholde stabilitets- og vækstpagten.
- (20) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2018 og stabilitetsprogrammet for 2018. Rådets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1-5 nedenfor,

HENSTILLER, at Cypern i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Vedtage centrale lovgivningsreformer for at effektivisere den offentlige sektor, og navnlig forbedre den offentlige forvaltning samt forvaltningen af statsejede enheder og lokale myndigheder.
2. Intensivere indsatsen for at effektivisere retssystemet ved at revidere de civile procedurer, øge specialiseringen af domstole og indføre et fuldt ud brugbart e-retssystem. Træffe foranstaltninger til at gøre insolvens- og fuldbyrdelsesreglerne fuldt anvendelige og sikre pålidelige og hurtige systemer til udstedelse af skøder og overdragelse af fast ejendom.
3. Øge tempoet for nedbringelse af misligholdte lån ved at gennemføre en omfattende strategi, herunder lovændringer med henblik på at sikre en effektiv tvangsfuldbyrdelse af krav og facilitere videresalg af lån. Integrere og styrke tilsynet med forsikringselskaber og pensionsfonde.
4. Prioritere gennemførelsen af centrale elementer i handlingsplanen for vækst ved særligt at fokusere på strategiske investeringer og træffe yderligere foranstaltninger til at forbedre adgangen til finansiering for små og mellemstore virksomheder. Forbedre statsejede virksomheders performance ved bl.a. at genoptage privatiseringer.

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

5. Afslutte reformerne med sigte på at styrke kapaciteten og effektiviteten af de offentlige arbejdsformidlinger, styrke indsatsen for at nå ud til og aktivere unge, som hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. Afslutte reformen af uddannelsessystemet, herunder evalueringssystemet for undervisere og tiltag til at øge kapaciteten i den erhvervsrettede uddannelse. Træffe foranstaltninger til at sikre, at det nationale sundhedssystem er fuldt funktionsdygtigt i 2020 som planlagt.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne
H. LÖGER
Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Letlands nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Letlands stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/13)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Letland ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen ligeledes en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ (»henstillingen vedrørende euroområdet«).
- (2) Da Letland har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Letland sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstillingerne nedenfor, navnlig henstilling 1 og 2.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Letland 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Letlands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Letlands nationale Europa 2020-mål.
- (4) Letland fremlagde sit nationale reformprogram for 2018 den 11. april 2018 og sit stabilitetsprogram for 2018 den 16. april 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Letland er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. I sit stabilitetsprogram for 2018 har regeringen planlagt en forringelse af den samlede saldo fra et underskud på 0,5 % af BNP i 2017 til et underskud på 0,9 % af BNP i både 2018 og 2019, før det ventes at blive forbedret til 0,4 % af BNP i 2020 og 2021. Denne kurs ventes at være i overensstemmelse med den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 1 % af BNP og de afvigelser, der er tilladt i henhold til klausulerne om pensionsreformer og strukturreformer i sundhedssektoren. Det genberegnete⁽²⁾ underskud på den strukturelle saldo anslås at stige fra -1,2 % af BNP i 2017 til -1,7 % af BNP i 2018 for derefter at falde til -1,5 % af BNP i 2019. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvotestørrelse at falde fra 40,1 % af BNP i 2017 til 36 % i 2021. De fremskrivninger af BNP-væksten, der præsenteres i stabilitetsprogrammet for 2018, forekommer særdeles optimistiske for 2018 og realistiske for 2019 sammenlignet med Kommissionens prognose. Risiciene mod budgetstillingen vender i nedadgående retning som følge af den optimistiske prognose for udbyttet af de seneste foranstaltninger til at forbedre overholdelsen af skattereglerne.
- (7) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet, at Letland skulle opfylde sin mellemfristende budgetmålsætning i 2018 under hensyntagen til de midlertidige afvigelser, der er tilladt i forbindelse med gennemførelsen af henholdsvis den systemiske pensionsreform og strukturreformerne. Dette svarer til en maksimal nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter⁽³⁾ på 6,0 % i 2018, svarende til en tilladt forringelse af den strukturelle saldo med 0,3 % af BNP. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en væsentlig afvigelse fra den mellemfristede budgetmålsætning i 2018. Denne risiko kan imidlertid vise sig at være mindre udtalt i 2018 som følge af de positive resultater i 2017, som var bedre end ventet. Med udgangspunkt i Kommissionens forårsprognose 2018 er der ifølge sandsynlighedsredskabet stor usikkerhed om Letlands anslåede produktionsgab som beregnet ved den i fællesskab aftalte metode. Hvis dette bekræftes, vil der blive taget hensyn til disse faktorer i den efterfølgende vurdering for 2018, der foretages i foråret 2019.
- (8) Letland bør opfylde sin mellemfristede budgetmålsætning i 2019 under hensyntagen til den midlertidige afvigelse, der er tilladt for 2017-2019 i forbindelse med gennemførelsen af strukturreformen i sundhedssektoren. Dette svarer til en maksimal nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter på 4,3 % i 2019, svarende til en påkrævet forbedring af den strukturelle saldo med 0,4 % af BNP. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en væsentlig afvigelse fra den påkrævede tilpasning i 2019 og i perioden 2018-2019 samlet set. Rådet er af den generelle opfattelse, at de nødvendige foranstaltninger bør træffes fra 2018 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten.
- (9) Indkomstuligheden er meget stor i Letland. Forholdet mellem indkomsten for de 20 % rigeste og de 20 % fattigste husstande var 6,3 i 2017, hvilket er blandt de højeste i Unionen, idet skatte- og socialsikringssystemets udligningseffekt er lavere. Der er foretaget en grundig gennemgang af Letlands skattesystem, og progressiviteten i den personlige indkomstskat er blevet øget; skattebøgen for lavtlønnede er imidlertid stadig forholdsvis stor og afholder folk fra at søge formel beskæftigelse. Skattereformen har haft begrænset virkning, når det kommer til at flytte skatten over på andre kilder, som er mindre skadelige for vækst, og til at opfylde det erklærede politiske mål om at øge skatteindtægternes andel af BNP. Det lave skatteprovenu i forhold til BNP begrænser de ressourcer, der er til rådighed til at levere offentlige tjenester og sikre social inklusion. Indtægtspotentialet ved beskatning af ejendom og kapital er underudnyttet sammenlignet med andre EU-lande. Trods en vis fremgang i bekæmpelsen af skatteunddragelse ligger der stadig en stor udfordring i at forbedre overholdelsen af skattereglerne.

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

(2) Den konjunkturkorrigerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

(3) De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

- (10) Svagheder i socialsikringssystemet afspejles i den høje andel af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse og er tegn på udfordringer med hensyn til mindsteindkomst, pension og inklusion af personer med handicap. Fattigdomsprocenten blandt personer med handicap og ældre er steget de senere år og er blandt de højeste i Unionen. Reformen af mindsteindkomsten, som blev bebudet i 2014, er endnu ikke blevet gennemført, hvilket er til skade for de fattigste husstande. De sociale ydelser er kun steget minimalt og er stadig ikke tilstrækkelige. Grundbeløbet for ældrepension er ikke blevet hævet siden 2006. Andelen af personer, der lider alvorlige boligafsnæv, er blandt de højeste i Unionen, og der er kun begrænset adgang til socialt boligbyggeri.
- (11) Arbejdsmarkedet strammes som følge af negativ befolkningsudvikling og emigration. Beskæftigelsesvæksten hæmmes af et faldende arbejdsudbud, men der er forskel på beskæftigelsesmulighederne i de forskellige regioner og på tværs af kvalifikationsniveauer. Det skrider fremad med at reformere undervisningsplanerne på de erhvervsrettede uddannelser, som skal tilpasse undervisningen til aktuelle kvalifikationsbehov. Det vil dog kræve en ekstra indsats at få reformen gennemført til fulde og at øge deltagelsen i både den grundlæggende og den løbende erhvervsuddannelse. Den nye tilgang med arbejdsbaseret læring er blevet indledt under inddragelse af arbejdsmarkedets parter og virksomheder. Kun få studerende er imidlertid indskrevet på ordningen. De voksnes deltagelse i undervisning er kun steget minimalt, og de arbejdsløses deltagelse i aktive beskæftigelsesforanstaltninger er lavere end i de fleste øvrige medlemsstater. Det vækker bekymring i lyset af den høje ledighed blandt ufaglærte. Set ud fra en større sammenhæng er det vigtigt at styrke arbejdsmarkedsparternes kapacitet for at øge deres inddragelse.
- (12) Der er foretaget reformer af sundhedssystemet. Den øgede finansiering af sundhedsplejen ventes at lette nogle af adgangshindringerne i forbindelse med årlige ydelsesbegrænsninger og lange ventetider. De offentlige midler til sundhed er imidlertid stadig langt under EU-gennemsnittet, og der skal stadig gennemføres foranstaltninger til at øge produktiviteten, herunder effektive forebyggende foranstaltninger, strømlining af hospitaalsektoren, styrkelse af den primære pleje og målretning af kvalitetsledelse. Sundhedsresultaterne er relativt ringe, og der ligger stadig en udfordring i at sikre alle rettidig adgang til prisvenlig sundhedspleje. Den høje grad af egenbetaling og opdelingen af sundhedstjenesterne i to strenge (»fuld dækning« og »minimal dækning«) risikerer at forringe adgangsmulighederne for visse grupper og skabe endnu ringere sundhedsresultater.
- (13) Svagheder i forbindelse med reguleringen og ringe effektivitet og produktivitet i den offentlige forvaltning påvirker erhvervslivet negativt. I 2017 vedtog regeringen en ambitiøs reformplan om en mere strømlinet og professionel offentlig sektor, som sigter mod at øge effektiviteten ved at nedbringe antallet af ansatte og centralisere støttefunktionerne, og samtidig anvende en mere resultatbaseret aflønning og øge gennemsigtigheden. Planen vedrører imidlertid kun centraladministrationen, skønt der også kunne opnås betydelige effektivitetsgevinster på kommunalt plan. De statsejede virksomheder, som udgør en betydelig del af økonomien, koordineres på regeringsniveau. Mens de virksomheder, der ejes af staten, er underlagt en centraliseret selskabsstyring, er havnene og andre kommunalt ejede virksomheder ikke underlagt denne ordning.
- (14) Korruption påvirker fortsat erhvervsklimaet, og systemet til at håndtere interessekonflikter er stadig rigtigt og formalistisk. Forhalingen af lovgivningen til beskyttelse af whistleblowere skader den offentlige forvaltnings ansvarlighed og effektivitet. Insolvenslovgivningen er blevet væsentligt styrket i de senere år og har nedbragt mulighederne for misbrug. Rådet for retsvæsenet har imidlertid fremmet efterforskningen af anklager om tidligere tilfælde af misbrug af insolvenssystemet ved at gennemgå visse sager. Det har anbefalet at forbedre vurderingen af dommernes kvalifikationer og gennemgå de gældende disciplinære foranstaltninger.
- (15) Lettiske banker, som betjener ikke-residente kunder, er i høj risiko for at være involveret i hvidvask af penge. Det udfordrer Letlands finansielle systems integritet og kan skade dets omdømme og indvirke negativt på investeringer og økonomisk vækst. Reglerne for bekæmpelse af hvidvask af penge er for nylig blevet styrket; det vil imidlertid kræve en vedvarende indsats at opnå varige forbedringer. Letland vedtog for nylig en ny lov med henblik på betydeligt at begrænse den lettiske finanssektors eksponering for risikoen for hvidvask af penge. Nogle af de centrale elementer vil sikre en øget udveksling af oplysninger mellem finansinstitutter og retshåndhavende myndigheder og begrænse omfanget af transaktioner med skuffeselskaber. Lovens konsekvenser og effektivitet vil skulle overvåges nøje.
- (16) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Letlands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Letland de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget

hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Letland, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.

- (17) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Letland i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Opfylde den mellemfristede budgetmålsætning i 2019 under hensyntagen til de midlertidige afvigelser, der er tilladt i forbindelse med gennemførelsen af strukturreformer. Sænke beskatningen af lavtlønnede ved at flytte skatten over på andre kilder, især kapital og fast ejendom, og ved at forbedre overholdelsen af skattereglerne.
2. Øge tilstrækkeligheden af grundbeløbene for indkomstydelse og ældrepension og af indkomststøtten til personer med handicap. Øge de erhvervsrettede uddannelsers arbejdsmarkedsrelevans og fremme opkvalificeringen af ufaglærte arbejdstagere og arbejdssøgende. Forbedre adgangsmulighederne til samt kvaliteten og omkostningseffektiviteten af sundhedssystemet.
3. Øge effektiviteten i den offentlige sektor, navnlig hvad angår de lokale myndigheder og statsejede virksomheder. Øge den offentlige forvaltnings ansvarlighed ved at beskytte whistleblowere, forhindre interessekonflikter og følge op på resultaterne af den igangværende undersøgelse af tidligere sager om insolvens.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Litauens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Litauens stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/14)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Litauen ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen ligeledes en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ (»henstillingen vedrørende euroområdet«).
- (2) Da Litauen har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Litauen sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstillingerne nedenfor, navnlig henstilling 1.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Litauen 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Litauens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Litauens nationale Europa 2020-mål.
- (4) Litauen fremlagde sit nationale reformprogram for 2018 den 26. april 2018 og sit stabilitetsprogram for 2018 den 30. april 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Litauen er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten. I sit stabilitetsprogram for 2018 har regeringen planer om at opretholde et samlet overskud på 0,6 % af BNP mellem 2018 og 2020, før det ifølge fremskrivningerne vil falde til 0,3 % af BNP i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 1 % af BNP vil efter planerne være opfyldt i hele programperioden. I 2016 og 2017 fik Litauen også tilladelse til en midlertidig afvigelse i forbindelse med gennemførelsen af henholdsvis den systemiske pensionsreform og strukturreformerne. Disse afvigelser fremføres i en periode på tre år. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvote at falde fra 39,7 % af BNP i 2017 til 35,3 % i 2021. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk. Samtidig er de foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte overskudsmål fra og med 2019, ikke tilstrækkeligt præciseret.
- (7) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet, at Litauen fortsat for 2017 skulle opfylde sin mellemfristende budgetmålsætning i 2018 under hensyntagen til de midlertidige afvigelser, der blev tilladt i forbindelse med gennemførelsen af den systemiske pensionsreform og strukturreformerne. Dette svarer til en maksimal nominel vækst i de primære offentlige nettoudgifter⁽²⁾ på 6,4 % i 2018, svarende til en tilladt forringelse af den strukturelle saldo med 0,6 % af BNP. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 ventes Litauens strukturelle underskud at udgøre 0,7 % af BNP i 2018 og 0,6 % af BNP i 2019. Den strukturelle saldo vil således ifølge fremskrivningerne fortsat ligge over den mellemfristede budgetmålsætning i begge år. Rådet er af den generelle opfattelse, at Litauen ventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten i 2018 og 2019.
- (8) Indtægterne fra miljøafgifter og løbende ejendomsskatter er fortsat under EU-gennemsnittet. Litauen har iværksat en reform af ejendomsskattesystemet, som nu vil indeholde et element af progressivitet, samtidig med at landet har afskaffet afgiftsfritagelserne for kul og koks i forbindelse med opvarmning. Der er imidlertid stadig mulighed for at udvide skattegrundlaget til at omfatte andre kilder, der er mindre skadelige for vækst. Skønt Litauen i de senere år har gjort fremskridt med hensyn til at forbedre skatteopkrævningen, har landet stadig et af de største momsgab i Unionen. Litauen har taget yderligere skridt til at bekæmpe skatteunddragelse og forbedre overholdelsen af skattereglerne, og de senest gennemførte foranstaltninger er begyndt at vise de første positive resultater. En endnu bedre overholdelse af skattelovgivningen vil øge budgetindtægterne og skabe et mere retfærdigt skattesystem.
- (9) Som følge af indførelsen i 2018 af en ny indekseringsformel for pensioner, der knytter pensionen til udviklingen i lønudgifter, ventes de offentlige pensionsudgifters andel af BNP at forblive uændret frem til 2040. Det vil sikre finanspolitisk holdbarhed i Litauens pensionssystem. Dette kan imidlertid primært tilskrives et fald i pensionsudgifter, eftersom de samlede lønudgifter ventes at stige langsommere end lønningerne som følge af et kraftigt fald i andelen af befolkningen i den erhvervsaktive alder. Det giver anledning til betænkeligheder ved pensionens tilstrækkelighed, navnlig da den allerede er blandt de laveste i Unionen. Det er også usikkert, om reformen vil fungere i praksis, eftersom regeringen er juridisk forpligtet til at foreslå foranstaltninger i tilfælde af en faldende kompensationsgrad. Hvis kompensationsgraden forbliver uændret, vil de samlede pensionsudgifters andel af BNP stige med knap 45 % ved udgangen af 2040'erne, hvilket vil lægge et pres på de offentlige finanser. Det er derfor vigtigt at få afklaret de juridiske tvivlsspørgsmål vedrørende pensionsreglerne og at sikre pensionssystemets finanspolitiske holdbarhed på lang sigt, samtidig med at der tages hånd om dets lave tilstrækkelighed.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

- (10) Arbejdsmarkedet strammes hurtigt som følge af robust økonomisk vækst, men også på grund af en negativ befolkningsudvikling og emigration, som allerede er begyndt at skabe mangel på kvalificeret arbejdskraft. En sådan situation kræver et uddannelsessystem, der kan udstyre alle med de relevante færdigheder. De reformer, der er blevet iværksat i det forløbne år, er et skridt i den rigtige retning, men det er stadig vigtigt, at Litauen gennemfører disse reformer for at forbedre resultaterne af uddannelsessystemet. De litauiske finansierings- og akkrediteringsregler for videregående uddannelser bidrager til at øge antallet af personer med en videregående uddannelse, men giver dog anledning til betænkeligheder vedrørende uddannelsernes kvalitet, fragmentering og arbejdsmarkedsrelevans. Den igangværende konsolidering af universiteterne ventes at bidrage til at tackle de eksisterende udfordringer, hvis den suppleres af ændringer af akkrediterings- og finansieringsreglerne. Samtidig har det vedvarende befolkningspres påvirket uddannelsessystemets effektivitet og skabt et presserende behov for at sikre lige adgang til inklusiv uddannelse af høj kvalitet. Der er behov for reformer af lærernes grunduddannelse, karriereforløb og arbejdsvilkår, som skal suppleres med andre kvalitetsorienterede reformer, for at løfte uddannelsesresultaterne blandt litauiske skolebørn, som er under gennemsnittet.
- (11) Den ringe deltagelse i voksenuddannelse i Litauen tyder på, at området fortsat er underudviklet, og at økonomien således ikke kan få gavn af fordelene ved opkvalificering, innovation og bedre integration af den dårligt stillede del af befolkningen på arbejdsmarkedet (f.eks. ældre, arbejdsløse eller ikkeerhvervsaktive voksne). Trods investeringer i infrastruktur er indholdet af uddannelsesprogrammerne på erhvervsuddannelserne ofte forældet, og der kan arbejdes på at tilpasse uddannelserne bedre til behovene på de lokale og regionale arbejdsmarkeder. Arbejdsbaseret læring er stadig i den indledende fase, og mulighederne herfor kan udvides yderligere. De aktive beskæftigelsespolitiske foranstaltninger omfatter bl.a. flere uddannelsestilbud, men disse kan udvides yderligere. De seneste reformer og foranstaltninger på området har indtil videre ikke givet mærkbare resultater. Set i en større sammenhæng er det vigtigt at styrke arbejdsmarkedsparternes kapacitet for at øge deres inddragelse.
- (12) Der ligger stadig en udfordring i at skabe gode resultater på sundhedsområdet; disse påvirker produktiviteten, økonomiens konkurrenceevne og livskvaliteten negativt. Leveringen af sundhedsydelser er fortsat for centreret omkring hospitalerne, og den primære sundhedspleje kan stadig forbedres. En yderligere rationalisering af ressourcerne kombineret med foranstaltninger til at forbedre kvaliteten af såvel hospitalsbehandlingen som den primære pleje er afgørende for at sikre en mere effektiv sundhedssektor. Sygdomsforebyggende og sundhedsfremmende politikker bør begrænse risikoadfærd stærkere og hurtigere. Disse politikker er imidlertid stadig begrænsede i deres omfang, samtidig med at det tværsektorielle samarbejde er underviklet, og der tages ikke tilstrækkeligt ansvar for resultaterne på kommunalt plan. Sundhedssystemets effektivitet begrænses af den høje grad af egenbetaling, lave offentlige sundhedsudgifter og en ineffektiv ressourceallokering.
- (13) Den høje andel personer, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, udgør sammen med den store indkomstulighed fortsat betydelige udfordringer for Litauen og hindrer mulighederne for økonomisk vækst. De udgør også en trussel mod den sociale samhørighed og kan føre til øget emigration. Til trods for fortsat økonomisk vækst er ældre, personer med handicap, børn, enlige forsørgere og arbejdsløse i størst risiko for fattigdom og social udstødelse. Det litauiske skatte- og socialsikringssystem har en af de laveste udligningseffekter i Unionen. Der blev taget nogle vigtige første skridt til at bekæmpe fattigdom og indkomstulighed, men landet har stadig langt igen, før det kommer på linje med det gennemsnitlige niveau for fattigdom og indkomstulighed i Unionen. Den forholdsvis høje skattebelastning for lavtlønnede kan begrænse deres incitament til at arbejde og øge risikoen for fattigdom og ulighed. Omfanget af fattigdom og ulighed kan nedbringes ved at fremme arbejdsmarkedsdeltagelsen, især blandt personer fra sårbare grupper og lavtlønnede, samt ved at forbedre skatte- og socialsikringssystemets udligningseffekt gennem bedre skatteopkrævning. Sådanne foranstaltninger kan også øge den sociale retfærdighed.
- (14) Produktivitetsvæksten har siden 2012 været meget afdæmpet, men steg dog i 2017, hvilket har lettet presset på omkostningskonkurrenceevnen. Denne forbedring er imidlertid overvejende drevet af den private sektor. Der er kun gjort begrænsede fremskridt med at gøre de offentlige investeringer mere effektive. Navnlig er effektiviteten af de offentlige FoU-udgifter og samarbejdet mellem virksomhederne og forskningsverdenen fortsat utilstrækkeligt. De offentlige investeringer i FoU faldt desuden drastisk i 2016. En fragmenteret koordinering og forvaltning af forsknings- og innovationspolitikken fører til ineffektivitet og forhindrer virksomhederne i at udnytte de mange forskellige støtteordninger fuldt ud. Yderligere fremskridt med de igangværende reformer af organiseringen og finansieringen af den offentlige forskningssektor bør bidrage til en bedre udnyttelse af de disponible midler.

- (15) Litauen har gjort fremskridt med hensyn til at forbedre rammerne for bekæmpelse af korrupsion ved at vedtage lovgivning om lobbyvirksomhed og beskyttelse af whistleblowere i både den offentlige og den private sektor. Der ligger imidlertid stadig en udfordring i at gennemføre lovgivningen. Korrupsion i sundhedssektoren giver fortsat anledning til betænkeligheder til trods for de positive resultater af regeringens program »rene hænder«.
- (16) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Litauens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Litauen de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Litauen, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (17) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Litauens stabilitetsprogram for 2018 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Litauen ventes at overholde stabilitets- og vækstpagten,

HENSTILLER, at Litauen i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Forbedre overholdelsen af skattereglerne og udvide skattegrundlaget til at omfatte kilder, der er mindre skadelige for vækst. Sikre pensionssystemets bæredygtighed på lang sigt og samtidig tage hånd om pensionernes tilstrækkelighed.
2. Øge uddannelsernes kvalitet, effektivitet og arbejdsmarkedsrelevans, herunder voksenuddannelser. Skabe et mere velfungerende sundhedssystem ved at fremme ambulante behandling frem for hospitalsbehandling, styrke foranstaltningerne til sygdomsforebyggelse, herunder på lokalt plan, og øge sundhedsplejens kvalitet og prismæssige overkommelighed. Skabe et mere veludformet skatte- og socialsikringsystem med henblik på at nedbringe fattigdom og indkomstulighed.
3. Fremme produktivitetsvækst ved at gøre de offentlige investeringer mere effektive, sikre en effektiv statslig koordinering af forsknings- og innovationspolitikken og afhjælpe manglerne og ineffektiviteten i de offentlige foranstaltninger til støtte for samarbejdet mellem virksomhederne og forskningsverdenen.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne
H. LÖGER
Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Luxembourgs nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Luxembourgs stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/15)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Luxembourg ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ (»henstillingen vedrørende euroområdet«).
- (2) Da Luxembourg har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Luxembourg sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 og 2 nedenfor.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Luxembourg 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af visse fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Luxembourgs nationale Europa 2020-mål.
- (4) Den 30. april 2018 fremlagde Luxembourg sit nationale reformprogram for 2018 og sit stabilitetsprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFTL 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Luxembourg er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten. I sit stabilitetsprogram for 2018 planlægger regeringen en nedgang i overskuddet på den offentlige saldo fra 1,5 % af BNP i 2017 til 1,1 % af BNP i 2018 efterfulgt af en næsten støt stigning, indtil der nås et overskud på 2,4 % af BNP i 2022. Den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP er fortsat opfyldt med en margen i hele programperioden. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2018 forventes den offentlige gældskvotet at holde sig et pænt stykke under traktatens referenceværdi på 60 % af BNP. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er gunstigt for perioden frem til 2020 og realistisk derefter. Baseret på Kommissionens forårsprognose 2018 ventes den strukturelle saldo at udvise et overskud på 0,8 % af BNP i 2018 og 0,3 % af BNP i 2019, hvilket er lavere — navnlig for 2019 — end i stabilitetsprogrammet for 2018, men stadig over den mellemfristede budgetmålsætning. Rådet er af den generelle opfattelse, at Luxembourg ventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpacten i 2018 og 2019.
- (7) Der er fortsat god vækst i Luxembourgs økonomi, som har klaret sig bedre end gennemsnittet i euroområdet siden den verdensomspændende recession i 2009. Finanssektoren er stadig den vigtigste drivkraft for økonomisk vækst samt fortsat forsvarlig og rentabel. Dette afspejles i store overskud i både tjenestebalancen og den overordnede løbende betalingsbalance. Udenrigshandelens relative bidrag til realvæksten i BNP udgjorde gennemsnitligt 61 % i 2013-2016 trods tilbagevendende negative handelsbalancer. Luxembourg er en nettokreditor til resten af verden, og i slutningen af 2016 nåede de udenlandske aktiver og passiver op på 10,5 bio. EUR. De nationale myndigheder har yderligere gennemført makroprudentielle foranstaltninger og tilsynsforanstaltninger, og de berørte finansielle formidlere er ved at tilpasse sig de skiftende politiske rammer på nationalt plan og EU-plan.
- (8) Som angivet i henstillingen vedrørende euroområdet har strategier for bekæmpelse af aggressiv skatteplanlægning stor betydning for at forhindre konkurrenceforvridninger mellem virksomheder, sikre fair behandling af skatteyderne og værne om de offentlige finanser. Afsmittende virkninger af skatteyderes aggressive skatteplanlægning mellem medlemsstater kræver en koordineret indsats fra nationalt politisk hold som supplement til EU-lovgivningen. Trods finanssektorens størrelse tyder det høje niveau for udbytte-, rente- og royaltymbetalinger som en procentdel af BNP på, at landets skatteregler udnyttes af virksomheder, der driver aggressiv skatteplanlægning. De fleste direkte udenlandske investeringer varetages af special purpose-enheder (SPE'er). Den manglende kildebeskatning af udgående (dvs. fra personer med bopæl i Unionen til personer med bopæl i tredjelande) rente- og royaltymbetalinger samt fritagelsen fra kildebeskatning af udbyttebetalinger under visse omstændigheder kan medføre, at der slet ikke betales skat af de pågældende betalinger, hvis de heller ikke beskattes i den modtagende jurisdiktion. Kommissionen noterer sig de positive skridt, som Luxembourg har taget (for eksempel vedtagelsen af en patentboksordning, der er i overensstemmelse med internationale regler). På baggrund af de seneste drøftelser med de luxembourgske myndigheder vil Kommissionen fortsætte sin konstruktive dialog for at bekæmpe skatteyderes aggressive skatteplanlægning.
- (9) De luxembourgske myndigheder har i flere årtier aktivt forsøgt at diversificere økonomien ved at udvikle udvalgte sektorer, herunder informations- og kommunikationsteknologibranchen og rumsektoren. I betragtning af landets høje lønomkostninger kan aktiviteter med en højere værditilvækst potentielt bane vejen for alternative kilder til vækst. En vellykket diversificering af Luxembourgs økonomi afhænger derfor i vid udstrækning af sektorer, der er mindre følsomme over for lønomkostningsniveauet. Dette er overvejende sektorer med aktiviteter inden for de ofte teknologi- og vidensintensive områder forskning og innovation. Denne strategi er blevet styrket for nyligt. For at udbygge disse prioriterede sektorer gennemføres der blandt andre foranstaltninger store offentlige investeringsprojekter, herunder FoU- og markedsbestemmelser. I perioden 2000-2016 har Luxembourg femdoblet sine FoU-udgifter, som er nået op på 0,60 % af BNP. Disse investeringer har ført til, at Luxembourg

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

hurtigt har kunnet opbygge et velfungerende offentligt forskningssystem. Selv om de offentlige FoU-investeringer dog ligger over gennemsnittet i euroområdet, er de private investeringer i FoU- og innovationsresultater ifølge den europæiske innovationsresultattavle fortsat faldende. Den luxembourgske økonomis struktur er delvis årsag til, at FoU-intensiteten i erhvervslivet er lavere sammenlignet med resten af verden, idet de sektorer, der tegner sig for hovedparten af Luxembourgs BNP, navnlig tjenesteydelser og især finanssektoren, traditionelt set investerer mindre i FoU. Denne tendens er dog mere markant i Luxembourg i forhold til EU-gennemsnittet, og FoU-intensiteten i erhvervslivet er faldet til 0,64 % af BNP i 2016, fra 1,5 % af BNP i 2000. Den faldende tendens hvad angår private investeringer viser, at der fortsat er hindringer på dette område. Dette peger også i retning af, at den offentlige FoU-indsats ikke er tilstrækkelig, når det kommer til erhvervsinvesteringer. Som følge heraf bør opbygningen af offentlige forskningskapaciteter integreres bedre i en samlet tilgang til innovationsøkosystemet. I 2017 blev der vedtaget en ny lov for at forny støtteordningerne inden for forskning, udvikling og innovation og dermed udvide anvendelsesområdet for den tilgængelige offentlige støtte.

- (10) Luxembourg forventes ikke at nå sit 2020-mål for nedbringelse af drivhusgasemissionerne. Luftforurening og trafiktrængsel i myldretiden er et stort problem for landet, hvilket forværrer koncentrationerne af nitrogendioxid og drivhusgasudledningerne. I 2015 kom mere end halvdelen af drivhusgasemissionerne fra transportsektoren. De lave afgifter på transportbrændstoffer, de mange firmabiler og de høje huspriser er blandt de vigtigste årsager til den meget udbredte brug af biler og det stigende antal grænsearbejdere. Afgiftssatserne for transportbrændstoffer er blandt de laveste i Unionen og udgør et incitament til øget brændstofforbrug, herunder grænseoverskridende salg. Ikke desto mindre har nylige foranstaltninger tilskyndet til udviklingen af en mere bæredygtig mobilitet, især med skattereformen fra 2016, men også gennem betydelige investeringer i offentlig transport. De mest presserende udfordringer består navnlig i at færdiggøre og opgradere jernbaneinfrastrukturer.
- (11) Luxembourg er fortsat fast besluttet på at fjerne lovgivningsmæssige restriktioner i sektoren for erhvervs tjenester. Nylige foranstaltninger har især haft fokus på arkitekter og ingeniører, og der er bebudet yderligere reformer for at fjerne flere restriktioner inden for disse to erhverv. Herudover blev der med den såkaldte omnibuslov, der blev vedtaget i marts 2017, indført foranstaltninger til administrativ forenkling (dvs. med mulighed for horisontal screening af administrative procedurer). Der er dog fortsat reguleringsmæssige hindringer inden for virksomheds-servicesektoren. Manglen på en specifik ækvivalensvurderingsprocedure til erhvervsforsikringskrav, der gør det muligt at sikre ækvivalent forsikringsdækning fra tjenesteudbydere i en anden medlemsstat, kan have restriktive virkninger. Advokaterhvervet er særligt berørt af bestemmelser, der er yderst restriktive i forhold til EU-gennemsnittet. Det brede område af aktiviteter, der er forbeholdt denne erhvervsgruppe, påvirker leveringen af juridisk rådgivning fra advokater og andre tjenesteudbydere, navnlig inden for onlinetjenester. Andre restriktioner omfatter krav til virksomhedsform og ejerforhold, regler om uforenelighed og restriktioner vedrørende virksomhed på flere områder.
- (12) Der er på baggrund af den forventede stigning i omkostningerne som følge af befolkningens aldring fortsat betænkeligheder vedrørende de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt. I Luxembourg forventes antallet af ældre, som i 2070 vil være pensionsberettigede, at stige meget, og ifølge prognoser udarbejdet i 2016 af generalinspektoratet for social sikring vil der på pensionssystemets driftsmæssige saldo være underskud i 2023. Ikke desto mindre er tidligere og nuværende overskud i pensionssystemet blevet hensat, og akkumulerede reserver vil fortsat kunne sikre systemets bæredygtighed i yderligere 20 år. Ifølge rapporten fra 2018 om befolkningens aldring forventes de aldersrelaterede omkostninger at stige med 13 procentpoint af BNP mellem 2016 og 2070, hvilket overskrider tærsklerne for bæredygtighed og især tilskrives pensioner (8,9 procentpoint af BNP). Udgifterne til langtidspenning i forhold til BNP ligger blandt de højeste mellem medlemsstaterne. Til trods for den reform, der blev vedtaget i 2017, forventes disse udgifter at stige med 3 procentpoint fra det nuværende niveau frem til 2070.
- (13) Beskæftigelsesfrekvensen for ældre er fortsat meget lav, og der er behov for yderligere foranstaltninger for at forbedre deres beskæftigelsesegnethed og muligheder på arbejdsmarkedet. Dette er også vigtigt for at sikre de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt. Førtidspensionsordninger, der tilskynder arbejdstagere til at forlade arbejdsmarkedet, er fortsat udbredte, idet 59,2 % af nytildelte pensioner er førtidspensioner. I december 2017 blev der vedtaget en lov til afskaffelse af en førtidspensionsordning, men denne lovs nettoindvirkning på den gennemsnitlige faktiske pensionsalder samt på udgifterne er usikker, da den letter betingelserne for andre førtidspensionsordninger. Dette beskedne arbejdsmarkedsresultat kan også delvist tilskrives manglende økonomiske incitamenter til at arbejde, hvoraf der for denne gruppe er forholdsvis mange. For at fremme beskæftigelsen af ældre arbejdstagere er der behov for en omfattende strategi med foranstaltninger, der hjælper

arbejdstagere med at blive længere tid på arbejdsmarkedet. Den såkaldte »alderspakt«, et lovudkast, der blev forelagt parlamentet i april 2014, og som har til formål at tilskynde virksomheder med mere end 150 ansatte til at ansætte og fastholde ældre arbejdstagere via aldersforvaltningstiltag, mangler stadig at blive vedtaget af parlamentet. Hvad angår uddannelse er Luxembourg nødt til at gøre noget ved den store betydning, som de studerendes socioøkonomiske baggrund har på deres uddannelsesresultater. Det er også vigtigt at imødekomme den store efterspørgsel efter højt specialiserede kompetencer.

- (14) Ejendomspriserne er fortsat med at stige. Dette kan undergrave Luxembourgs evne til at tiltrække og fastholde en kvalificeret arbejdsstyrke, hvoraf en stor del er udlændinge. Presset på huspriserne skyldes et grundlæggende misforhold mellem udbud og efterspørgsel. På udbudssiden lader det til, at utilstrækkeligheden af tilgængelig jord og manglen på incitament for private ejere til at sælge jord eller bygninger udgør en flaskehals for opførelsen af nye boliger. Der bør gøres mere for at tilskynde til boliginvestering gennem øgede incitament til at fremme salg af fast ejendom, forbedrede administrative procedurer for udstedelse af byggetilladelser og sikring af økonomisk overkommeligt socialt boligbyggeri. Den nyligt vedtagne skattereform vedrørende kapitalgevinster ved salg af fast ejendom samt ajourføringen af programmet for socialt boligbyggeri vil i betragtning af den fortsatte tendens til stigende priser næppe øge udbuddet af boliger. På efterspørgselssiden har den høje befolknings- og beskæftigelsesvækst drevet priserne op. Boligmarkedssituationen forværrer også problemet med trafikpropper og forurening. Desuden har stigningen i huspriserne konsekvenser for husholdningernes gældsætning, hvilket giver anledning til bekymring for bæredygtigheden af husholdningsskuldene. Husholdningernes gældsætning er steget i løbet af de seneste 10 år og anslås til i 2016 at være nået op på 165 % af nettoindkomsten, hvilket er et tegn på inflation i ejendomspriserne, idet omkring 80 % af husholdningsskuldene stammer fra realkreditlån. Luxembourg har imidlertid allerede gennemført relevante makroprudentielle foranstaltninger med det formål at mindske potentielle risici for den finansielle stabilitet væsentligt. For at undgå, at husholdningerne bliver mere sårbare, har regeringen på forslag af det nationale udvalg for systemiske risici for nylig også fremsat et lovforslag med en ramme for låntagerbaserede foranstaltninger. Lovforslaget er dog endnu ikke godkendt af parlamentet.
- (15) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Luxembourgs økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Luxembourg i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Luxembourg, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (16) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Luxembourgs stabilitetsprogram for 2018 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Luxembourg ventes at overholde stabilitets- og vækstpagten,

HENSTILLER, at Luxembourg i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

- 1) Øge beskæftigelsesfrekvensen for ældre ved at styrke deres beskæftigelsesmuligheder og beskæftigelsesegnethed og samtidig yderligere begrænse førtidspensionering med henblik på også at forbedre pensionssystemets langsigtede bæredygtighed.
- 2) Yderligere fjerne lovgivningsmæssige restriktioner i sektoren for erhvervstjenester.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Ungarns nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Ungarns konvergensprogram for 2018**

(2018/C 320/16)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Der blev i passende omfang taget højde for den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 også rapporten om varslingsmekanismen, hvori Ungarn ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Ungarn 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Ungarns fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽²⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Ungarns nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 30. april 2018 fremlagde Ungarn sit nationale reformprogram for 2018 og sit konvergensprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽³⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (5) Ungarn er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og omfattet af gældsreglen. Ifølge konvergensprogrammet for 2018 forventer regeringen en forværring af det samlede underskud fra 2,0 % i 2017 til 2,4 % i 2018 og derefter en gradvis forbedring til 0,5 % af BNP senest i 2022. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 1,5 % af BNP, forventes opfyldt i 2020. På grundlag af den genberegnete strukturelle saldo ⁽¹⁾ forventes den mellemfristede budgetmålsætning opfyldt i 2022. Ifølge konvergensprogrammet ventes den offentlige gældskvotestørrelse at falde gradvist til lige under 60 % inden udgangen af 2022. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for de pågældende budgetmæssige fremskrivninger, er gunstigt, hvilket medfører betydelige risici for gennemførelsen af underskudsmålene.
- (6) Det fremgår af konvergensprogrammet for 2018, at den budgetmæssige virkning af de sikkerhedsrelaterede foranstaltninger i 2017 er betydelig, og der gives tilstrækkelig dokumentation for omfanget og arten af disse ekstraudgifter på budgettet. Ifølge Kommissionen andrager disse ekstraudgifter 0,17 % af BNP i 2017 for sikkerhedsrelaterede foranstaltninger. I henhold til artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 kan der tages hensyn til disse yderligere udgifter, idet den alvorlige terrortrussel er en usædvanlig begivenhed, dens virkning for Ungarns offentlige finanser er betydelig, og de offentlige finansers holdbarhed ikke bringes i fare ved at tillade en midlertidig afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Derfor er den påkrævede tilpasning i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2017 justeret for at tage hensyn til disse yderligere udgifter.
- (7) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet, at Ungarn gennemfører en årlig finanspolitisk tilpasning på 0,6 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2017, medmindre den mellemfristede budgetmålsætning kunne nås med en lavere indsats. På grundlag af de endelige tal for 2017 blev det konstateret, at Ungarn havde en væsentlig afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Kommissionen rettede en advarsel til Ungarn den 23. maj 2018 om, at der var konstateret en væsentlig afvigelse fra den mellemfristede budgetmålsætning i 2017, jf. artikel 121, stk. 4, i TEUF og artikel 10, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97. Den 22. juni 2018 vedtog Rådet efterfølgende en henstilling ⁽²⁾, som bekræftede nødvendigheden af, at Ungarn træffer foranstaltninger til at sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ⁽³⁾ ikke overstiger 2,8 % i 2018, svarende til en årlig strukturel tilpasning på mindst 1 % af BNP. På basis af Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en afvigelse fra den anbefalede indsats.
- (8) I lyset af Ungarns offentlige gældskvotestørrelse på over 60 % af BNP og det forventede produktionsgab på 2,3 % bør den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter i 2019 ikke overstige 3,9 % i overensstemmelse med den strukturelle tilpasning på 0,75 % af BNP, som kræves ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpakten. På basis af Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2019. Generelt er Rådet af den opfattelse, at der i 2018 i lyset af de stærkt forværrede budgetudsigter bør træffes væsentlige nye foranstaltninger for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten i overensstemmelse med den henstilling, der blev rettet til Ungarn den 22. juni 2018 med henblik på at rette op på den observerede væsentlige afvigelse fra tilpasningen i retning af den mellemfristede budgetmålsætning.
- (9) Den samlede beskæftigelsesgrad er forbedret betydeligt, og den positive økonomiske tendens giver mulighed for at genintegrere især arbejdsløse personer på arbejdsmarkedet. Den kønsbetingsede kløft i beskæftigelsesfrekvensen er bred, navnlig i aldersgruppen 25-39 år, hvilket delvis kan forklares med et begrænset udbud af børnepasning. Det lave niveau for deltagelse i børnepasning for børn under 3 år ligger betydeligt under Barcelonamålet og EU-gennemsnittet. Selv om den offentlige beskæftigelsesordning fortsat er den vigtigste aktive arbejdsmarkedspolitik, er antallet af deltagere i ordningen faldet betydeligt, hvilket udgør en positiv udvikling. Ordningen er imidlertid stadig ikke tilstrækkelig målrettet, og hvad angår reintegration af deltagerne på det åbne arbejdsmarked, er virkningen fortsat begrænset i betragtning af situationen på arbejdsmarkedet. Aktive arbejdsmarkedspolitikker, der har mere fokus på opkvalificering og omskoling, er underudviklede.
- (10) Den andel af befolkningen, som risikerer fattigdom og social eksklusion, er faldet til 26,3 % i 2016, men er fortsat over EU-gennemsnittet. Børn er generelt mere udsat for fattigdom end andre aldersgrupper. Niveaulet for

⁽¹⁾ Den konjunkturkorrigerede saldo eksklusivt engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, som er aftalt i fællesskab.

⁽²⁾ Rådets henstilling af 22. juni 2018 med henblik på at korrigere den væsentlige konstaterede afvigelse fra tilpasningsstien hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i Ungarn (EUT C 223 af 27.6.2018, s. 1).

⁽³⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvarer af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

mindsteindkomstydelse ligger mere end 50 % under fattigdomsgrænsen for en enkelt husholdning, hvilket placerer det blandt de laveste i EU. Niveaue for arbejdsløshedsydelse er utilstrækkeligt: Maksimumsperioden på tre måneder er den korteste i EU og udgør kun ca. en fjerdedel af den tid, som jobsøgende i gennemsnit skal bruge til at finde beskæftigelse. Derudover ligger betalingsniveauet blandt de laveste i EU.

- (11) De ungarske strukturer og processer med hensyn til social dialog er fortsat underudviklede og giver ikke mulighed for at inddrage arbejdsmarkedets parter i politikudformning og -gennemførelse på en meningsfuld måde. Manglerne i interessenternes engagement og den begrænsede gennemsigtighed påvirker det videnskabelige grundlag for og kvaliteten af politikudformningen, hvilket skaber usikkerhed for investorerne og forsinker konvergensprocessen.
- (12) Der er gennemført foranstaltninger med henblik på at forbedre skattesystemet, men der er fortsat problemer. På trods af at skattebeløbet på arbejde falder, er den navnlig for visse lavindkomstgrupper stadig høj sammenlignet med niveauet på tværs af Unionen. Skattesystemets overordnede kompleksitet kombineret med den fortsatte anvendelse af forvriddende sektorspecifikke skatter udgør fortsat en svaghed. Foranstaltninger mod skatteyderes aggressive planlægningsstrategier er af afgørende betydning med henblik på at hindre forvridding af konkurrencen mellem virksomheder, sørge for retfærdig behandling af skatteyderne og beskytte de offentlige finanser. Effekter af skatteyderes aggressive planlægningsstrategier, som smitter af på tværs af medlemsstater, kræver en samordnet indsats i form af nationale politikker, der supplerer EU-lovgivningen. Ungarn oplever relativt høj kapitaltilstrømning og -udstrømning via enheder med særligt formål, som ikke er koblet sammen med realøkonomien. Manglende tilbageholdelse af skat på udgående (dvs. fra personer bosiddende i Unionen til personer bosiddende i tredjelande) udbytte, renter og royalties, der betales af virksomheder, der er hjemmehørende i Ungarn, kan medføre, at disse betalinger helt undgår at blive beskattet, hvis de heller ikke beskattes i modtagerpartens jurisdiktion. Kommissionen noterer sig, at Ungarn anerkender, at udgående betalinger i tilfælde af misbrug kan føre til aggressiv skatteplanlægning. Kommissionen vil på grundlag af nylige udvekslinger fortsætte sin konstruktive dialog med henblik på at bekæmpe skatteyderes aggressive planlægningsstrategier.
- (13) Reguleringsmæssige hindringer inden for tjenester, og navnlig detailhandel, påvirker sektorens resultater og hæmmer effektiv omfordeling af ressourcer, produktivitet og innovation. Der er en vedvarende tendens til at overlade visse tjenester til statsejede virksomheder, der er skabt specifikt til dette formål, hvilket er til ulempe for den frie konkurrence. Den retlige rammes uforudsigelighed udgør endnu et problem, navnlig i detailbranchen, som i de seneste år har oplevet, at reglerne ofte er blevet ændret. Da de foreslåede regler ofte skræddersyes efter omsætning eller butiksareal, påvirker de hovedsaglig udenlandske detailkæder. Dette øger usikkerheden blandt virksomhedslederne og kan hindre investeringer. Der er behov for stabile lovgivningsmæssige rammer, der fremmer konkurrencen. Restriktiv regulering af erhverv er fortsat udbredt i Ungarn, navnlig med hensyn til vigtige erhverv som revision og juridiske tjenester.
- (14) Der er fortsat bekymringer vedrørende forebyggelse og retsforfølgelse af korruption. I henhold til adskillige indikatorer lader Ungarns eksponering for korruption til at være øget i løbet af de seneste år, og risikoen for korruption kan påvirke landets vækstpotentiale i negativ retning. Det er af afgørende betydning for bekæmpelsen af korruption og hvidvaskning af penge, at anklagemyndigheden fungerer, og selv om anvendelsen af foranstaltninger til bekæmpelse af korruption på lavt niveau lader til at have haft en vis succes, er der ikke tilstrækkeligt fokus på at indlede efterforskning af sager på højt niveau. Begrænset gennemsigtighed og begrænsning af adgang til oplysninger udgør yderligere hindringer for foranstaltninger, som har til formål at forebygge korruption. Der er taget betydelige skridt med hensyn til offentlige udbud, men der er plads til yderligere forbedringer af gennemsigtigheden og konkurrencen i udbudsprocessen. Dette kan opnås ved blandt andet at gøre data indsamlet via e-udbudssystemet tilgængelige for offentligheden.
- (15) Uddannelsesresultaterne mht. grundlæggende færdigheder ligger betydeligt under EU-gennemsnittet, navnlig for børn med dårlig socioøkonomisk baggrund. Eleverne ledes tidligt over i forskellige skoletyper, som udviser store forskelle hvad angår uddannelsesresultater og erhvervsvalg. Dårligt stillede børn, herunder romabørn, koncentrerer typisk i erhvervsskoler, der karakteriseres af lavere niveau mht. grundlæggende færdigheder og højere frafald, og de personer, som går ud af disse skoler, får i gennemsnit mindre i løn. Frafaldsprocenten i de tidlige skoleår er steget til gennemsnitligt 12,4 % og er særligt høj blandt romabørn. Disse udfordringer er særligt presserende i forbindelse med kvalitet og inklusiv uddannelse. Den stadig mindre gruppe af ansøgere til og det høje frafald på videregående uddannelser vil yderligere begrænse gennemførelsesprocenten på et tidspunkt, hvor efterspørgslen efter højt kvalificeret arbejdskraft stiger.
- (16) Trods de igangværende bestræbelser på at forbedre folkesundheden er dårlige sundhedsresultater, der forværres af en usund livsstil, et vedvarende fænomen, som påvirker den menneskelige kapital negativt. Lave sundhedsudgifter kombineret med ineffektiv fordeling af ressourcerne begrænser det ungarske sundhedssystemets effektivitet. Dette har kombineret med omfattende afhængighed af egenbetaling negative konsekvenser for ligheden, hvad angår rettidig adgang til økonomisk overkommelige, forebyggende og helbredende sundhedsydelse af høj kvalitet.

Mangel på sundhedspersonale hæmmer også adgangen til pleje, selv om nylige lønforhøjelser har mindsket denne udfordring. I den løbende reformindsats fokuseres der på at tackle overdreven brug af hospitalsbehandlings-tjenester, som i høj grad skyldes, at de primære sundhedstjenester ikke er klædt på til at fungere som effektive dørvogtere. Yderligere rationalisering af anvendelsen af hospitalsressourcerne kombineret med målrettede investeringer, som har til formål at styrke de primære sundhedstjenester, vil gøre det muligt at mindske forskellene med hensyn til adgang til pleje, drive effektivitetsgevinster og på effektiv vist forbedre sundhedsresultaterne.

- (17) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Ungarns økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet konvergen-sprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Ungarn i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Ungarn, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (18) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået konvergensprogrammet for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Ungarn i 2018 og 2019 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. Sikre efterlevelse af Rådets henstilling af 22. juni 2018 i 2018 med henblik på at rette op på den væsentlige afvigelse fra tilpasningen i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Træffe foranstaltninger til at sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 3,9 % i 2019, svarende til en årlig strukturel tilpasning på mindst 0,75 % af BNP.
2. Fortsætte med at forenkle skattesystemet, navnlig ved at mindske de sektorspecifikke skatter. Forbedre beslutnings-processens kvalitet og gennemsigthed gennem social dialog og engagement med andre interessenter samt regelmæssige og tilstrækkelige konsekvensanalyser. Styrke rammerne for korruptionsbekæmpelse, styrke retsforføl-gningsindsatsen og forbedre gennemsigtheden af og konkurrencen i forbindelse med offentlige udbud ved bl.a. at videreudvikle e-udbudssystemet. Styrke konkurrencen, den reguleringsmæssige stabilitet og gennemsigtheden i servicesektoren, især på detailområdet.
3. Skaffe adgang til arbejdskraftreserver ved at forbedre kvaliteten af de aktive arbejdsmarkedspolitikker. Forbedre resultaterne på uddannelsesområdet og øge deltagelsen af dårligt stillede grupper, navnlig romaer, i inklusiv almen uddannelse af høj kvalitet. Forbedre de sociale ydelsers og arbejdsløshedsunderstøttelsens dækning og tilstræk-kelighed.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Maltas nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Maltas stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/17)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Malta ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽²⁾ («henstillingen vedrørende euroområdet»).
- (2) Da Malta har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Malta sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen om den økonomiske politik for euroområdet som afspejlet i henstillingerne nedenfor, navnlig i henstilling 1. Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Malta 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Maltas fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽³⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Maltas nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 13. april 2018 fremlagde Malta sit nationale reformprogram for 2018 og sit stabilitetsprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽³⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (4) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (5) Malta er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten. I sit stabilitetsprogram for 2018 planlægger regeringen samlet set at opretholde et overskud i perioden 2018-2021. Den mellemfristede budgetmålsætning om et ligevægtigt budget målt i BNP er fortsat opfyldt med en positiv margin gennem hele programperioden. Ifølge stabilitetsprogrammet ventes den offentlige gældskvoté at forblive under traktatens referenceværdi på 60 % af BNP og gradvist at falde fra 50,8 % af BNP i 2017 til omkring 36 % i 2021. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk for 2018-2019 og optimistisk for 2020-2021. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 ventes den strukturelle saldo at udvise et overskud på 0,6 % af BNP i 2018 og 1,1 % af BNP i 2019, hvilket er over den mellemfristede budgetmålsætning. Rådet er af den generelle opfattelse, at Malta ventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpacten i 2018 og 2019. Samtidig bør udviklingen i udgifterne følges nøje på kort og mellemlang sigt, navnlig i lyset af mulige fremtidige risici mod indtægternes robusthed.
- (6) Som nævnt i henstillingen vedrørende euroområdet for 2018 er det vigtigt at bekæmpe aggressiv skatteplanlægning for at forhindre konkurrenceforvridning mellem virksomheder, sikre fair behandling af skatteyderne og beskytte de offentlige finanser. Afsmittende virkninger af skatteyderes aggressive skatteplanlægning mellem medlemsstater kræver en koordineret indsats fra nationalt politisk hold som supplement til EU-lovgivningen. Da Malta ikke opkræver skat af udgående (dvs. fra personer med hjemsted i Unionen til personer med hjemsted i tredjelande) udbytte, rente- eller royaltiesbetalinger, som foretages af selskaber baseret i Malta, risikerer disse betalinger at blive fuldstændig fritaget for skat, hvis de heller ikke pålægges skat i modtagerlandet. Skønt Maltas nye NID-regler («notional interest deduction») vil bidrage til at mindske skattefordelene ved gældsfinansiering, kan mangelfulde regler for bekæmpelse af misbrug kombineret med en relativt høj rente og et aktiebaseret system åbne muligheder for skatteundgåelse. Det maltesiske skattesystem, hvorefter et selskab, der er etableret i Malta, men ikke er skattemæssigt hjemmehørende dér, udelukkende beskattes af indkomst genereret eller indført i Malta, giver selskaber mulighed for at udnytte nogle bestemmelser i beskatningsoverenskomster mellem Malta og andre medlemsstater til helt at undgå at svare skat. Kommissionen noterer sig Maltas bestræbelser på at bekæmpe skatteyderes aggressive skatteplanlægning. På baggrund af de seneste drøftelser vil Kommissionen fortsætte sin konstruktive dialog for at bekæmpe skatteyderes aggressive skatteplanlægning.
- (7) Det er stadig en udfordring for Malta at sikre de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt. Det skyldes udelukkende de aldersrelaterede udgifters budgetvirkninger, f.eks. på sundheds- pleje- og pensionsområdet. Pensionssystemet står over for en dobbelt udfordring med at sikre såvel bæredygtighed som en tilstrækkelig pensionsindkomst. Udsigterne for pensionsudgifternes langsigtede holdbarhed er blevet bedre, primært takket være en mere positiv vurdering af Maltas langsigtede vækspotentiale. De foranstaltninger, der blev indført med budgettet i 2016, har imidlertid kun haft begrænset virkning for pensionssystemets langsigtede holdbarhed, som derfor stadig er en udfordring. Samtidig er der stadig væsentlige kønsbestemte forskelle i pensionsdækningen til trods for nye foranstaltninger til at forbedre pensionernes tilstrækkelighed. Sundhedssektoren udviser bedre resultater, og ventetiderne nedbringes. Der ligger dog stadig en udfordring i at omfordele ressourcer og aktiviteter fra hospitalssektoren til den primære sundhedspleje. De institutionelle rammer for den primære sundhedspleje lægger et pres på både hospitals- og akutbehandlingen. Der er en ringe koordinering mellem hospitalsbehandling og primær behandling, og akutbehandlingen foregår fortsat ineffektivt. Adgang til innovative lægemidler er stadig en udfordring, også ud fra et budgetmæssigt perspektiv. Der er taget skridt til at imødegå den stigende efterspørgsel efter langtidspleje, f.eks. ved at tilskynde til pleje i nærmiljøet eller i hjemmet.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (8) Der er gjort visse fremskridt med hensyn til at øge det grænseoverskridende samarbejde. Det maltesiske finanstilsyn lader imidlertid stadig til at være underbemandet, og der er således stadig usikkerhed om dets evne til at føre tilsyn med det store grænseoverskridende finansielle system, navnlig dets ikke-bankmæssige segment. Servicesektoren (især onlinespilindustrien) har ydet et betydeligt bidrag til landets vedvarende økonomiske vækst, men dette risikerer dog at påvirke det finansielle systems integritet, og der er således behov for omfattende rammer til at bekæmpe hvidvask af penge. Malta gennemførte for nylig det fjerde hvidvaskdirektiv; der skal dog stadig foretages en vurdering af gennemførelsen heraf. Efter direktivets gennemførelse i national ret har de maltesiske myndigheder desuden for nylig fremlagt en integreret strategi til bekæmpelse af hvidvask af penge og terrorfinansiering. Der er blevet oprettet et nationalt koordineringsudvalg for bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme, som består af fem repræsentanter fra regeringen og andre relevante nationale myndigheder. Der vil dog stadig være en udfordring i at sikre en korrekt gennemførelse og effektiv håndhævelse af de nyligt vedtagne regler.
- (9) I en situation med solid økonomisk vækst og reformer, som understøtter kvinders beskæftigelse og opkvalificering af arbejdstagerne, har det maltesiske arbejdsmarked udvist endnu bedre resultater. De store beskæftigelsesmæssige forskelle mellem kønnene og den lave arbejdsmarkedsdeltagelse for kvinder over 30 år og personer med handicap er dog stadig en udfordring. Ordningerne for fædreorlov og forældreorlov er stadig mangelfulde, men spiller en vigtig rolle for at sikre en ligelig fordeling af omsorgsforpligtelserne mellem kønnene og øge kvindernes muligheder for at arbejde. Der er stigende mangel på arbejdskraft og stadig et misforhold mellem efterspurgte og udbudte kvalifikationer. En stor del af den maltesiske arbejdsstyrke er stadig kun lavt kvalificeret, mens der for at imødegå manglen på arbejdskraft og kvalifikationer i stadig højere grad tils sig til udenlandsk arbejdskraft. De politiske initiativer, der er iværksat med hensyn til arbejdsmarkedet, færdigheder og social inklusion, ventes at blive videreført, men skal bygge på en resultatorienteret overvågning og evaluering.
- (10) Med 18,6 % i 2017 er frafaldsprocenten den højeste i Unionen, og der har kun været en beskedent fremgang i forhold til det foregående år. Malta har også den højeste frafaldsprocent blandt personer med handicap, nemlig 50 %, hvilket er dobbelt så stort som EU-gennemsnittet. Samtidig har den socioøkonomiske baggrund, skolens type og eventuelle handicap stor betydning for læringsresultatet. Forskellen mellem resultater inden for naturfag blandt elever med de dårligste og de bedste resultater er blandt de højeste i Unionen og 1,5 gange større end gennemsnittet for Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling. Andelen af elever, der klarer sig dårligt inden for matematik, naturfag og læsning, er den fjerde højeste i EU. Der er behov for en omfattende tilgang for at løfte kvaliteten af uddannelserne og nedbringe forskellene i læringsresultater mellem sociale grupper og forskellige typer af skoler.
- (11) Robust økonomisk vækst har øget presset på infrastrukturen og naturressourcerne. Navnlig står sektoren for vejtransport over for store udfordringer med hensyn til infrastruktur og bæredygtighed. Den utilstrækkelige transportinfrastruktur og stigende trængselsomkostninger udgør investeringshindringer. Det stigende antal køretøjer og generelt større trafik øger drivhusgasudledningerne og hæmmer luftkvaliteten. Dette kan også få negative konsekvenser for turismen, som tegner sig for en betydelig del af Maltas økonomi. Behovet for at tackle infrastrukturproblemet går derfor hånd i hånd med behovet for at skaffe rene transportløsninger. I 2016 vedtog regeringen en ambitiøs national transportstrategi frem mod 2050 og en operationel helhedsplan på transportområdet frem mod 2025. Den præsenterede også et projekt til en værdi af 700 mio. EUR til opgradering af vejnettet. Samlet set ventes disse foranstaltninger at nedbringe de økonomiske trængselsomkostninger med mindre end 20 %. Øget økonomisk aktivitet risikerer at forværre de eksisterende flaskehalse i infrastrukturen og at skabe en yderligere belastning for miljøressourcerne. Planen indeholder desuden ingen klare mål for nedbringelse af drivhusgasudledninger fra transport, og der præsenteres heller ikke et effektivt system til overvågning af gennemførelsen af de annoncerede foranstaltninger (ud over en gennemgang hvert femte år). Det er derfor vigtigt at fastsætte mål og gennemføre foranstaltninger for væsentligt at nedbringe trængslen og drivhusgasserne fra transport i 2025, som også giver mulighed for regelmæssigt at måle resultaterne.
- (12) De udfordringer, der knytter sig til landets størrelse og status som øsamfund, øger blot nødvendigheden af at bevæge sig i retning af en mere cirkulær økonomi. Intelligente investeringer kan hjælpe med at mindske presset på øens sårbare naturressourcer. Hvis der ikke sættes ind, kan vanskeligheder i forbindelse med bortskaffelse af bygnings- og nedrivningsaffald svække miljøkvaliteten og landets tiltrækningskraft som turistdestination. Skønt Malta rangerer i bunden med hensyn til miljøinnovation (faldt til en 26.-plads i Unionen i 2016 fra en 18.-plads i 2013 ifølge miljøinnovationsindekset), har landet potentiale til at tiltrække investeringer til at skabe eller indføre

innovative løsninger til at forbedre ressource- og energieffektiviteten inden for byggeri og forbedre affalds- og spildevandshåndteringen. Der er navnlig behov for at sikre en bedre affaldshåndtering og investeringer i genanvendelsesanlæg til bygnings- og nedrivningsaffald samt gennemførelse af kontroller til at forhindre, at bygnings- og nedrivningsaffaldet deponeres eller udledes ulovligt.

- (13) Retssystemet står fortsat over for udfordringer med hensyn til dets effektivitet, og det er nødvendigt at styrke de retlige og institutionelle rammer for at bekæmpe korruption og således sikre gode rammer for erhvervslivet. Forvaltningsmæssige mangler i rammen for korruptionsbekæmpelse kan skade erhvervs klimaet og tynde investeringerne. Malta er nødt til at intensivere sin indsats mod korruption, navnlig når det kommer til efterforskning og retsforfølgning af korruption. En bedre forvaltningsramme er afgørende for at bevare Maltes omdømme og evne til at tiltrække udenlandske investeringer.
- (14) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Maltes økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Malta i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Malta, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (15) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Maltes stabilitetsprogram for 2018 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Malta ventes at overholde stabilitets- og vækstpagten,

HENSTILLER, at Malta i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Styrke den overordnede forvaltningsmæssige ramme ved at øge det nationale tilsyn med internationalt orienterede finansielle selskaber, som har licens i Malta, ved at sikre en effektiv håndhævelse af lovgivningen om bekæmpelse af hvidvask af penge og ved fortsat at intensivere kampen mod korruption.
2. Sikre holdbare sundheds- og pensionssystemer, bl.a. ved at hæve den lovbestemte tilbagetrækningsalder og begrænse mulighederne for tidlig tilbagetrækning.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne
H. LÖGER
Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Nederlandenes nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Nederlandenes stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/18)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Nederlandene blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ («henstillingen vedrørende euroområdet»).
- (2) Da Luxembourg har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Nederlandene sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 og 2 nedenfor.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Nederlandene 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af visse fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Nederlandenes nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 7. marts 2018. Kommissionen konkluderede i sin analyse, at Nederlandene er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Nederlandene er navnlig den medlemsstat i euroområdet, der har det største treårige gennemsnitlige overskud på betalingsbalancens løbende poster i forhold til BNP. Overskuddet er tegn på en ikkeoptimal fordeling af ressourcerne, hvilket kan have en negativ indvirkning på vækst og velfærd. Den private gæld er betydelig, navnlig husholdningernes realkreditgæld og de multinationale virksomheders gæld. Husholdningernes såkaldte lange balancer øger sårbarheden over for finansielle chok.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (4) Nederlandene fremlagde den 30. april 2018 sit nationale reformprogram for 2018 og den 26. april 2018 sit stabilitetsprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Nederlandene er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. I sit stabilitetsprogram for 2018 planlægger regeringen et fald i det offentlige overskud fra 1,1 % af BNP i 2017 til 0,3 % af BNP i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP er fortsat opfyldt i hele programperioden. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvote at falde til 44,0 % af BNP i 2021. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 ventes den strukturelle saldo at falde fra et overskud på 0,5 % af BNP i 2017 til et underskud på 0,1 % af BNP i 2018 og 0,3 % af BNP i 2019, hvilket er over den mellemfristede budgetmålsætning. Den offentlige bruttogæld forventes at falde støt og forblive under traktatens referenceværdi. Rådet er af den generelle opfattelse, at Nederlandene ventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten i 2018 og 2019. Samtidig er der under hensyntagen til den mellemfristede målsætning stadig spillerum til at benytte finans- og strukturpolitikken til at øge de offentlige og private investeringer i forskning, udvikling og innovation.
- (7) Nederlandene har en effektiv forsknings- og udviklingssektor, og landets ligeledes effektive uddannelsessystem og stærke videnskabelige fundament giver et solidt grundlag for at fremme innovations- og vækstkapaciteten gennem tiltag inden for uddannelse samt forskning og udvikling. Der er bebudet betydelige yderligere investeringer, som vil kunne bidrage til at stabilisere den offentlige og private forsknings- og udviklingsintensitet. Hvorvidt Nederlandene vil nå sine Europa 2020-mål, navnlig målene om investeringer i forskning og udvikling samt vedvarende energi, er fortsat usikkert.
- (8) En nøgleudfordring, hvad angår husholdningernes høje gældsætning, er boligmarkedet, hvor de stivheder og forvriddende incitament, der er blevet opbygget gennem årtier, præger mønstrene for boligfinansiering og opsparing. Siden 2012 er der gennemført en række foranstaltninger for delvis at afhjælpe disse problemer. I 2017 offentliggjorde regeringen planer om at fremskynde nedsættelsen af rentefradraget på realkreditlån fra og med 2020. Da der ikke findes et velfungerende midtersegment på lejeboligmarkedet, tilskyndes husholdningerne imidlertid til at købe snarere end at leje, hvilket fører til en stor gæld i forhold til deres indkomst og økonomisk sårbarhed i en ung alder. Det sociale boligsegment er et af de relativt største i Unionen, men boligerne bebos ikke altid af dem, der har et reelt behov for disse. Husholdninger med høje indkomster bliver boende i sociale boliger, eftersom de sociale boligselskaber ikke hæver huslejerne så hurtigt, som de har ret til ifølge loven. Regeringen har bebudet sin hensigt om at støtte udbuddet af økonomisk overkommelige boliger på det private lejemarked, men har endnu ikke offentliggjort nogen konkrete planer for en sådan støtte.
- (9) Som angivet i henstillingen vedrørende euroområdet har strategier for bekæmpelse af aggressiv skatteplanlægning stor betydning for at forhindre konkurrenceforvridninger mellem virksomheder, sikre fair behandling af skatteyderne og værne om de offentlige finanser. Effekter af skatteyderes aggressive planlægningsstrategier, som smitter af på tværs af medlemsstater, kræver en samordnet indsats i form af nationale politikker, der supplerer EU-lovgivningen. De meget store udbytte-, royalty- og rentebetalinger, der foretages via Nederlandene, tyder på, at landets skatteregler udnyttes af virksomheder, der beskæftiger sig med aggressiv skatteplanlægning. En stor del af de udenlandske direkte investeringer er foretaget i såkaldte »special purpose entities«. Da der ikke opkræves kildeskat på udgående (dvs. fra personer med hjemsted i Unionen til personer med hjemsted i tredjelande) royalty- og rentebetalinger, kan det føre til, at disse betalinger fuldstændig fritages for beskatning, hvis de heller ikke pålægges skat i modtagerlandet. Også manglen på visse regler for bekæmpelse af misbrug, især i tilfælde af

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

hybride enheder, kan lette aggressiv skatteplanlægning. Kommissionen anerkender, at Nederlandenes tilsagn om at bekæmpe aggressiv skatteplanlægning, som det er fastlagt i reformdagsordenen på skatteområdet, herunder kildeskat på royalty-, rente- og udbyttebetalinger i tilfælde af misbrug eller betalinger til lavbeskatningslande, er et positivt skridt med hensyn til at mindske aggressiv skatteplanlægning, der bør gennemføres så hurtigt som muligt og overvåges nøje. På baggrund af de seneste drøftelser med de nederlandske myndigheder vil Kommissionen fortsætte sin konstruktive dialog for at bekæmpe skatteyderes aggressive skatteplanlægning.

- (10) På trods af lav arbejdsløshed og mange ledige stillinger var væksten i de nominelle lønninger på 1,5 % i 2017 moderat. Dette tal ligger under det niveau, der kunne forventes på grundlag af inflation, produktivitet og arbejdsløshed. Den moderate lønvækst kan delvis forklares af den langsomme stigning i produktiviteten, det endnu uudnyttede arbejdskraftpotentiale og den øgede segmentering af arbejdsmarkedet. I 2017 vedtog regeringen flere finanspolitiske foranstaltninger, som mindsker skatten på arbejde og øger husholdningernes disponible indkomst for personer, der arbejder. En yderligere forbedring af husholdningernes disponible indkomst ved at skabe de rette betingelser for at fremme lønvæksten samt en reform af pensionssystemets anden søjle for at gøre den mere gennemsigtig, mere retfærdig på tværs af og mellem generationerne og mindre følsom over for økonomiske udsving vil stimulere den indenlandske efterspørgsel og bidrage til at genoprette balancen i euroområdet.
- (11) Den seneste tids vækst i beskæftigelsen kan for en stor del tilskrives en stigning i antallet af beskæftigede på tidsbegrænsede kontrakter og i antallet af selvstændige. Den høje og stigende andel af tidsbegrænsede kontrakter samt den hurtige stigning i antallet af selvstændige uden ansatte kan forklares ved de store forskelle i de gældende arbejdsmarkedsregler, beskyttelse af arbejdstagere samt forskelle i skatte- og socialsikringslovgivning. Selv om der er truffet visse foranstaltninger, og yderligere foranstaltninger er blevet bebudet for nylig, giver nogle af disse faktorer stadig arbejdstagerne økonomiske incitamenter til at begynde at arbejde som selvstændige eller begunstiger, at de ansættes på tidsbegrænsede kontrakter. Endvidere er håndhævelsen af foranstaltninger til at bekæmpe proformaselvstændighed blevet suspenderet indtil 2020. Selvstændige har oftere utilstrækkelige invaliditets-, arbejdsløsheds- og aldersforsikringer, hvilket kan påvirke det sociale sikringsystems bæredygtighed på lang sigt.
- (12) Selv om arbejdsmarkedet samlet set fungerer godt, er der stadig et uudnyttet arbejdskraftpotentiale. Navnlig det store antal deltidsbeskæftigede kvinder og beskæftigelsessituationen for personer med migrantbaggrund er stadig en stor udfordring. Beskæftigelsesfrekvensen for indvandrere, der ikke er født i EU, er 20,6 procentpoint lavere end for personer, der er født i Nederlandene, og forskellen er endnu større for kvinder, der ikke er født i EU.
- (13) De seneste års stigning i husholdningernes opsparingskvote skyldes til dels den højere opsparing i pensionssystemets anden søjle (obligatoriske, supplerende private ordninger), som lovgivningen har bidraget til. En passende fordeling af omkostninger og risici inden for og mellem generationerne, som går videre end de regler, der er vedtaget for indeksregulering og finansielle stødpuder (finansielle vurderingsrammer), vil medvirke til, at husstandene fordeler deres økonomiske midler på en mere vækstfremmende måde. Regeringen har bekræftet sin hensigt om at foretage en gennemgribende reform af pensionssystemets anden søjle for at forbedre dækningen og skabe en mere gennemsigtig, fleksibel og aktuarmæssigt retfærdig ordning. Ifølge rapporten om befolkningsaldringen 2018 er der en mellemhøj risiko for den finansielle holdbarhed på lang sigt, da udgifterne til langtidspleje forventes at stige fra 3,5 % til 6,0 % af BNP i 2070.
- (14) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Nederlandenes økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Nederlandene i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Nederlandene, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (15) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Nederlandenes stabilitetsprogram for 2018 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Nederlandene ventes at overholde stabilitets- og vækstpacten.
- (16) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2018 og stabilitetsprogrammet for 2018. Dets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 og 2 nedenfor,

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

HENSTILLER, at Nederlandene i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på:

1. Under hensyntagen til den mellemfristede målsætning at benytte finans- og strukturpolitikken til at øge de offentlige og private investeringer i forskning, udvikling og innovation. At træffe foranstaltninger til at mindske fordelene ved gældsfinansiering for husholdninger og fjerne de sidste forvridninger på boligmarkedet, navnlig ved at fremme udviklingen af den private udlejningssektor.
2. At mindske incitamenterne til at anvende tidsbegrænsede kontrakter og selvstændige uden ansatte, og samtidig fremme en passende social beskyttelse for selvstændige og bekæmpe proformaselvstændighed. I samarbejde med arbejdsmarkedets parter at skabe betingelser, der fremmer en højere lønvækst. At sikre, at pensionssystemets anden søjle er mere gennemsigtig, mere retfærdig på tværs af og mellem generationerne og mindre følsom over for økonomiske udsving.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Østrigs nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Østrigs stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/19)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. I forbindelse med undersøgelsen blev der taget behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, der blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Østrig ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽²⁾ (»henstillingen vedrørende euroområdet«).
- (2) Da Østrig har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Østrig sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1-2 nedenfor.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Østrig 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Østrigs fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽³⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Østrigs nationale Europa 2020-mål.
- (4) Østrig fremlagde sit nationale reformprogram for 2018 den 25. april 2018 og sit stabilitetsprogram for 2018 den 21. marts 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽³⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Østrig er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og omfattet af gældsreglen. I sit stabilitetsprogram for 2018 forventer regeringen en forbedring af den samlede saldo fra et underskud på 0,7 % af BNP i 2017 til et overskud på 0,4 % af BNP i 2022. Den mellemfristede budgetmålsætning — et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP i 2017 — forventes opfyldt i 2019. Ifølge stabilitetsprogrammet ventes den offentlige gældskvote at falde gradvist fra 78,1 % af BNP i 2017 til 62,2 % i 2022. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er positivt for 2018 og realistisk for den efterfølgende periode. De vigtigste risici, der er knyttet til den mellemfristede budgetplanlægning, er diskretionære politiske foranstaltninger, som forventes i 2020, såsom den bebudede reform af skatten på personlig indkomst, hvis budgetvirkninger der endnu ikke foreligger nærmere oplysninger om.
- (7) I stabilitetsprogrammet angives det, at den budgetmæssige virkning af den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge og sikkerhedsrelaterede tiltag er betydelige, og der gives tilstrækkelig dokumentation for omfanget og arten af de ekstraudgifter, der budgetteres med. Ifølge Kommissionens vurdering beløb de pågældende ekstraudgifter i 2017 sig til 0,03 % af BNP i forbindelse med den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge, mens der ikke opstod yderligere udgifter i forbindelse med sikkerhedsrelaterede foranstaltninger. I henhold til bestemmelserne i artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 kan der tages hensyn til disse yderligere udgifter, idet tilstrømningen af flygtninge og den alvorlige terrortrussel er usædvanlige begivenheder, deres virkninger for Østrigs offentlige finanser er betydelige og de offentlige finansers holdbarhed bringes ikke i fare ved en sådan afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Derfor er den påkrævede tilpasning i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2017 blevet nedjusteret for at tage hensyn til de supplerende flygtningerrelaterede omkostninger.
- (8) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet til Østrig at sikre, at afvigelsen fra den mellemfristede budgetmålsætning i 2018 begrænses til, hvad der er tilladt i relation til budgetvirkningen af den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge og sikkerhedsrelaterede foranstaltninger. Dette svarer til en nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter på 3,3 % i 2018, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,2 % af BNP. Under hensyntagen til de afvigelser, der blev tilladt, peger Kommissionens forårsprognose 2018 i retning af en risiko for en vis afvigelse fra dette krav i 2018 samt i 2017 og 2018 samlet set.
- (9) Østrig bør i 2019 opfylde sin mellemfristede budgetmålsætning under hensyntagen til de midlertidige afvigelser, der er tilladt i forbindelse med usædvanlige begivenheder. Dette svarer til en nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter på 2,9 %, hvilket svarer til en forbedring af den strukturelle saldo på 0,3 % af BNP. På grundlag af Kommissionens forårsprognose 2018 og med en uændret politik risikerer Østrig en væsentlig afvigelse fra kravet i 2019 på grund af den samlede afvigelse for 2018 og 2019. Østrig forventes samtidig at være 0,1 % af BNP fra den mellemfristede målsætning i 2019. Østrig forventes derudover at overholde gældskriteriet i 2018 og 2019. Generelt er Rådet af den opfattelse, at Østrig skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger for at sikre overensstemmelse i 2018, og at de nødvendige foranstaltninger bør træffes i 2019 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten.
- (10) Ifølge rapporten om befolkningsaldringen 2018 peger den forventede stigning i udgifterne til pension, sundhedspleje og langtidspleje i retning af en mellemhøj risiko for den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang og lang sigt. Østrigs offentlige udgifter til pensioner ligger over EU-gennemsnittet (13,8 % i forhold til 11,2 % af BNP i 2016) og forventes at stige yderligere frem mod 2070 (0,5 % i forhold til – 0,2 % af BNP). Med nylige

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

reformer er det lykkedes at skabe incitamenter til at gå senere på pension. Men uden en forhøjelse af den lovbestemte pensionsalder bliver den langsigtede bæredygtighed ikke forbedret af, at der akkumuleres yderligere rettigheder til ydelser i løbet af det forlængede arbejdsliv. Den lovbestemte pensionsalder for kvinder på 60 år er blandt de laveste i Unionen. Den lovbestemte pensionsalder for kvinder vil kun gradvist blive tilpasset fra 2024 og først nå op på siden af den lovbestemte pensionsalder for mænd i 2033. Samlet set vil en forhøjelse af den lovbestemte pensionsalder og en begrænsning af førtidspension bidrage til at sikre pensionssystemets bæredygtighed i en situation med aldrende befolkning.

- (11) De offentlige udgifter til sundhedspleje ligger over EU-gennemsnittet (7 % i forhold til 6,8 % af BNP i 2016) og forventes at stige mere end EU-gennemsnittet (1,3 % i forhold til 0,9 % af BNP), hvilket vil øge de offentlige udgifter til sundhedspleje til 8,3 % af BNP i 2070. Udgifterne til langtidspleje forventes at blive fordoblet fra 1,9 % til 3,8 % af BNP i 2070. Med indførelsen af udgiftslofter gennem loven om finansiel udligning fra 2017 og reformen, der har styrket den primære sundhedspleje og mindsket afhængigheden af hospitalssektoren, er man begyndt at gøre noget ved spørgsmålet om bæredygtighed. Det fortsat høje antal sygeforsikringskasser antyder et potentiale for yderligere besparelser på ledelse og administrative omkostninger. Derudover vil mere effektive offentlige udbud (f.eks. EU-udbud, anvendelse af andre tildelingskriterier end pris og samling af udbud på tværs af regioner) bidrage til at forbedre kvaliteten og omkostningseffektiviteten. Hvad angår langtidspleje forventes nye politiske foranstaltninger såsom beslutningen om at afskaffe muligheden for at anvende folks private aktiver til at finansiere langtidspleje af indlagte patienter at øge snarere end begrænse udgifterne.
- (12) Loven om finansiel udligning fra 2017 har bidraget til at strømline de finanspolitiske relationer mellem de forskellige regeringsniveauer ved at indføre opgaveorienteret finansiering, forenkle fordelingen af overførsler inden for staten og overdrage delstaterne en egen indtægtskilde. På trods af denne reformindsats er den finanspolitiske ramme dog fortsat uklar, og der er fortsat et betydeligt misforhold mellem ansvaret i forbindelse med indtægtstilvejebringelse og udgifter, hvilket skaber svage incitamenter til at øge effektiviteten på subnationalt plan.
- (13) På trods af skattereformen i 2016 er skatten på arbejde fortsat høj og vil gradvist stige over tid, hvis skatteskalaen ikke indeksreguleres. De højtlønnede fik relativt stor gavn af reformen i forhold til de lavtlønnede, og skattebyrden for de lavtlønnede er fortsat høj. Skattereformen gav også mænd mere end kvinder. Indkomstkilder, som anses for at være mindre væksthæmmende, såsom løbende ejendomsskatter, bliver tilsyneladende anvendt for lidt, hovedsagligt på grund af et i stor udstrækning forældet beskatningsgrundlag. Østrigs indtægter fra løbende boligbeskatning er lave og beløb sig i 2016 til 0,2 % af BNP sammenlignet med EU-gennemsnittet på 1,6 % af BNP. Overførsel af skattebyrden fra arbejde til mindre hæmmende indtægtskilder kan bidrage til at gøre noget ved dette problem.
- (14) Arbejdsmarkedet klarer sig godt, men der er fortsat udfordringer for bestemte grupper (f.eks. kvinder og personer med migrantbaggrund). På trods af en samlet set høj beskæftigelsesgrad for kvinder, er arbejdsmarkedsresultaterne hvad angår fuldtidsbeskæftigelse fortsat temmelig dårlige. Deltidsbeskæftigelsesprocenten for kvinder (i alderen 20-64) er med 47,9 % i 2017 fortsat en af de højeste i Unionen (EU-gennemsnit: 31,1 %). Problemerne vedrørende adgang til formelle børnepasningsordninger, navnlig uden for byområderne, bidrager til dette resultat. Den høje andel af kvinder i deltidsbeskæftigelse, som i vid udstrækning er resultatet af, at kvinder udfører vigtige ubetalte opgaver såsom pasning af børn og familiemedlemmer, samt en lavere timeløn, bidrager til et fortsat stort løngab mellem kønnene. Sidstnævnte har direkte indvirkning på kvinders akkumulering af pensionsrettigheder, hvilket medfører et stort pensionsgab.
- (15) Læringsresultaterne for dårligt stillede elever er ikke blevet bedre. Der er fortsat meget stor forskel på resultaterne for elever med og uden migrantbaggrund. Nationale test i 2016 bekræftede, at ca. en fjerdedel af eleverne på 8. klassetrin ikke eller kun delvis opfylder det fastsatte niveau i tysk. Nye internationale test bekræftede også, at elever med lavere socioøkonomisk status eller migrantbaggrund kommer stadig længere bagud. I en sammenligning af resultaterne fra programmet for international elevevaluering (PISA) i 2012 og 2015 steg andelen af elever med ringe færdigheder inden for alle de tre undersøgte hovedområder, dvs. matematik, læsning og naturvidenskab. Elever, der er født i Østrig, klarer sig så meget bedre end førstegenerationsmigranter, at det svarer til næsten tre års skolegang.
- (16) Selv om produktiviteten er høj i Østrig, har produktivitetsvæksten været sløv i de seneste år på trods af Østrigs betydelige indsats, bl.a. i form af investeringer i FoU og forbedring af rammerne for nystartede virksomheder. De resterende løftestænger for produktivitetsvækst vedrører digitalisering af virksomhederne, virksomhedsvækst og

konkurrence inden for tjenesteydelser. Østrig har væsentlige hindringer for markedsadgang og strenge regler for udøvelsen af erhvervstjenester og lovregulerede erhverv. Disse omfatter særlige krav til kapitalandele, et omfattende register af aktiviteter forbeholdt erhvervet og tværfaglige begrænsninger. En fortsat indsats for at mindske byrderne og den planlagte evaluering af Østrigs lov om næringsbrev (*Gewerbeordnung*) udgør vigtige redskaber med henblik på at håndtere dette spørgsmål.

- (17) Øget konkurrence i servicesektoren vil bidrage til at håndtere Østrigs udfordringer med at udbrede digitale teknologier og forretningsmodeller, navnlig blandt mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder. Digitalisering af disse virksomheder er særlig vigtigt i Østrig, idet de udgør ryggraden i den østrigske økonomi. Initiativer såsom »KMU Digital« og »AT: net« og gennemførelsen af den digitale køreplan for Østrig er af afgørende betydning. Et andet spørgsmål vedrører opskalering af virksomheder og navnlig af højinnovative virksomheder. Finansiering i en senere fase, f.eks. i form af venturekapital og adgang til offentlige kapitalmarkeder for opskalerede virksomheder, udgør en flaskehals. Virksomheder med høj vækst er afgørende for spredning af nye teknologier og forretningsmodeller, herunder digitale, og dermed for produktivitetsvæksten.
- (18) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Østrigs økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Østrig i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Østrig, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (19) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Østrig i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Opfylde sin mellemfristede budgetmålsætning i 2019 under hensyntagen til de midlertidige afvigelser, der er tilladt i forbindelse med usædvanlige begivenheder. Sikre bæredygtigheden af sundhedspleje-, langtidspen- og pensions-systemet, bl.a. ved at øge den lovbestemte pensionsalder og begrænse førtidspension. Gøre de offentlige tjenester mere effektive, bl.a. ved at tilpasse de finansielle og udgiftsmæssige forpligtelser.
2. Mindske skattekiln, navnlig for lavtlønnede, ved at flytte skattebyrden over på indtægtskilder, som er mindre skadelige for væksten. Forbedre arbejdsmarkedsresultaterne for kvinder. Forbedre de grundlæggende færdigheder hos dårligt stillede unge og personer med migrantbaggrund. Understøtte produktivitetsvæksten ved at stimulere digitalisering af virksomheder og virksomhedsvækst og ved at mindske reguleringsmæssige hindringer i servicesektoren.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Polens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Polens konvergensprogram for 2018**

(2018/C 320/20)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Polen ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Polen 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Polens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽³⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Polens nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 26. april 2018 fremlagde Polen sit nationale reformprogram for 2018 og sit konvergensprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (»ESI-fondene«) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽⁴⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (5) Polen er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten. I sit konvergensprogram for 2018 planlægger regeringen en gradvis forbedring af den samlede saldo fra et underskud på 1,7 % af BNP i 2017 til 0,7 % af BNP i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 1,0 % af BNP forventes ikke at blive opfyldt inden 2021, som er konvergensprogrammets tidshorizont. Den genberegne strukturelle saldo ⁽¹⁾ peger i retning af et underskud på 1,3 % af BNP i 2021. Ifølge konvergensprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvoté at falde fra 50,6 % af BNP i 2017 til 50,4 % af BNP i 2018 og til 46,0 % af BNP i 2021. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er forsigtigt for 2018 og realistisk derefter.
- (6) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet, at Polen sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ⁽²⁾ ikke overstiger 3,7 % i 2018, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,5 % af BNP. Samtidig blev det påpeget, at man i vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af budgetresultaterne i 2018 er nødt til at tage behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, som bidrager til både at styrke den igangværende genopretning og sikre, at de offentlige finanser er holdbare. Kommissionen har foretaget en kvalitativ vurdering af robustheden af de økonomiske forhold i Polen, idet der samtidig blev taget behørigt hensyn til landets udfordringer for så vidt angår holdbarheden. På det grundlag konkluderes det, at det ikke er nødvendigt at tage yderligere elementer i betragtning. På basis af Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en væsentlig afvigelse fra denne anbefalede tilpasning i 2018.
- (7) I lyset af Polens forventede produktionsgab på 1,5 % af BNP bør den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter i 2019 ikke overstige 4,2 % i overensstemmelse med den strukturelle tilpasning på 0,6 % af BNP, som kræves ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpagten. På basis af Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2019. Rådet er af den generelle opfattelse, at der fra 2018 bør træffes de nødvendige foranstaltninger for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten.
- (8) På mellemlang og lang sigt vil Polen stå over for udgiftspres på flere områder, navnlig på områder, der har med befolkningens aldring at gøre; der er derfor behov for nye metoder til at vurdere virkningen og effektiviteten af de offentlige udgifter og for at lette en omfordeling af ressourcerne. I den forbindelse har regeringen indledt arbejdet med at reformere budgetproceduren, navnlig for at styrke den mellemfristede budgetramme og indarbejde udgiftsanalyser i budgetproceduren. Polen er den eneste medlemsstat, som ikke har et fulgyldigt uafhængigt finansråd og har så vidt vides heller ikke planer om at oprette et, selv om landet har uafhængige finanspolitiske institutioner, der dækker nogle af de funktioner, der normalt varetages af finanspolitiske råd. Af landerapporten for 2018 fremgår det, at Polen ikke har gjort fremskridt med hensyn til at begrænse den omfattende brug af nedsatte momssatser. Det polske finansministerium arbejder imidlertid på at forenkle den måde, hvorpå de gældende satser pålægges varer og tjenesteydelser.
- (9) Det polske arbejdsmarked har klaret sig godt i de seneste år, og beskæftigelsesfrekvensen er fortsat steget. Visse gruppers deltagelse i arbejdsstyrken, navnlig kvinder, lavtuddannede og ældre mennesker, er imidlertid fortsat lav i sammenligning med andre medlemsstater. Flere nylige politiske foranstaltninger har mindsket incitamentet til at arbejde, især for kvinder og ældre. Det polske socialsikringsystem skaber ikke tilstrækkelige incitamentet til at tage arbejde. Selv om børneydelsen har mindsket fattigdom og ulighed, har den allerede haft en negativ virkning på forældres, især kvinders, deltagelse på arbejdsmarkedet, da dens størrelse og den begrænsede brug af behovstest betyder, at incitamentet til at tage arbejde, som er indarbejdet i andre sociale ydelser, begrænses. En yderligere hæmsko for kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet er, at antallet af børn under tre år, der er indskrevet i formelle børnepasningsordninger, fortsat blandt de laveste i Unionen. Personer med omsorgsforpligtelser modtager kun begrænset støtte, hvilket forhindrer dem i at komme ind på arbejdsmarkedet. Nedsættelsen af den lovbestemte pensionsalder har tilskyndet nogle ældre erhvervsaktive til at forlade arbejdsstyrken. Migration fra lande uden for EU bidrager til at imødekomme den øgede efterspørgsel efter arbejdskraft.
- (10) Herudover kan både deltagelsen i arbejdsstyrken og innovationskapaciteten i økonomien fremmes ved at give elever og voksne passende færdigheder og kompetencer, der støtter beskæftigelsen på et arbejdsmarked under

⁽¹⁾ Den konjunkturkorrigerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

⁽²⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvarer af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden er modregnet.

hastig forandring. Voksnes deltagelse i uddannelse og videreuddannelse ligger langt under Unionens gennemsnit. Kombineret med visse svagheder i digitale færdigheder samt læse-, skrive- og regnefærdigheder, især blandt voksne uden videregående uddannelse, er dette en hindring for deres beskæftigelsesegnethed. I hvilket omfang nyligt indførte og planlagte politiske foranstaltninger, såsom ændringer i tilrettelæggelsen af almen uddannelse, erhvervsuddannelse og højere uddannelse, vil få en indvirkning på kvalifikationsniveauet, er endnu uvist.

- (11) Polen har truffet yderligere foranstaltninger til håndtering af segmenteringen af arbejdsmarkedet, gennem hvilke muligheden for misbrug af tidsbegrænsede ansættelser begrænses, bidragene til socialsikring for visse atypiske arbejdskontrakter øges, og der indføres en mindstetimeløn for nogle af disse kontrakter. Selv om antallet og andelen af tidsbegrænsede kontrakter er steget siden slutningen af 2016, er andelen af tidsbegrænsede kontrakter fortsat blandt de højeste i Unionen. Nogle yderligere lovgivningsmæssige ændringer af relevans for det todelte arbejdsmarked kan blive medtaget i den nyudformede arbejdslovgivning. Social sikring for selvstændige og arbejdstagere med visse atypiske kontrakter udgør et potentielt problem, navnlig i forhold til tilstrækkeligheden af deres fremtidige pensioner. Siden 2015 er der truffet en række foranstaltninger til forbedring af den sociale sikring for selvstændige erhvervsdrivende og arbejdstagere med atypiske kontrakter.
- (12) Som følge af tidligere reformer, f.eks. afskaffelse af muligheden for tidlig pensionering og en gradvis forhøjelse af den lovbestemte pensionsalder, er sidstnævnte i de seneste år steget. En yderligere forhøjelse af den faktiske pensionsalder er afgørende for den økonomiske vækst på mellemlang sigt og for at sikre pensionssystemets tilstrækkelighed og bæredygtighed. Den seneste nedsættelse af den lovbestemte pensionsalder til 60 år for kvinder og 65 år for mænd er imidlertid et skridt i den modsatte retning. Fastsættelsen af pensionsalderen for mandlige og kvindelige dommere, der er ansat ved de almindelige domstole, til 65 er derimod i overensstemmelse med Kommissionens anmodning. Det særlige socialsikringsystem for landbrugere, der støttes med midler svarende til næsten 1 % af BNP, er en af årsagerne til den lave arbejdskraftsmobilitet og skjulte arbejdsløshed i landbruget.
- (13) For at forbedre resultaterne på sundhedsområdet i Polen er en bedre adgang til sundhedspleje og en forøgelse af effektiviteten af denne nødvendig. De selverklærede uopdagede behov for lægebehandling er blandt de højeste i Unionen, og ventetiderne for visse indgreb er relativt lange. Antallet af hospitalssenge er relativt højt og ikke optimalt fordelt geografisk. Ambulant behandling og primær sundhedspleje er generelt underudviklet, og læger har incitament til at henvise patienter til undersøgelser og behandling hos specialister. Håndtering af disse problemer udgør en særlig udfordring, da omfanget af den offentlige finansiering og antallet af læger og sygeplejersker inden for visse specialeområder i Polen ligger et godt stykke under EU-gennemsnittet. I 2017 blev der gjort en vis indsats for at fordele ressourcerne mere effektivt, men virkningerne af disse foranstaltninger er endnu ikke synlige.
- (14) En forøgelse af innovationskapaciteten i økonomien er af afgørende betydning for, at Polen kan bevæge sig opad i den globale værdikæde, således at der opstår yderligere potentiale til at forbedre levestandarden. Det kræver politiske tiltag på mange fronter i en gradvis proces over flere år. De vigtigste politikområder i den forbindelse er at opbygge tillid til de lovgivningsmæssige rammer, at skabe incitament med henblik på virksomhedernes udgifter til forskning og udvikling samt at styrke det videnskabelige grundlag, bl.a. gennem reformer af de videregående uddannelser og fremme af en omfattende overførsel af viden og et tæt samarbejde mellem virksomheder og forskningsinstitutioner. Dette omfatter også at sikre gunstige betingelser for en kommerciel udnyttelse af de forskningsresultater, der er fremmet og støttet med offentlige midler. På disse områder er der allerede gennemført en række politiske foranstaltninger, og regeringen har planlagt flere andre.
- (15) De hurtige lovgivningsmæssige ændringer og den begrænsede afholdelse af høringer af offentligheden og af arbejdsmarkedets parter om en række centrale love influerer negativt på kvaliteten af lovgivningen og øger usikkerheden for virksomhederne. Sikring af retsstatsprincippet og retsvæsenets uafhængighed er også afgørende i den forbindelse. Der mindes om, at Kommissionen i december 2017 forelagde Rådet et begrundet forslag, der skulle fastlægge, at der foreligger en klar risiko for, at Polen groft overtræder retsstatsprincippet. Retssikkerhed og tillid til kvaliteten og forudsigeligheden af politik og institutioner, navnlig inden for lovgivning og skat, er vigtige faktorer, der kan muliggøre en stigning i investeringsniveauet. Grundige forudgående og efterfølgende konsekvensanalyser og afholdelse af veltilrettelagte høringer af arbejdsmarkedets parter og offentligheden kan bidrage til at forbedre kvaliteten af lovgivningen, begrænse behovet for efterfølgende ændringer og derved gøre de lovgivningsmæssige rammer mere forudsigelige. Dette kan også bidrage til at begrænse eventuelle negative bivirkninger af nye love på kort sigt, f.eks. en midlertidig forøgelse af de administrative byrder som følge af en ændring i skattereglerne.

- (16) Vejnettet er takket være EU-finansiering blevet udviklet hurtigt, men antallet af trafikdræbte er stadig blandt de højeste i Unionen. Desuden står byerne over for stadig større udfordringer i forbindelse med mobilitet, f.eks. i form af trafiktrængsel og luftforurening som følge af det voksende antal personbiler og den store andel af gamle køretøjer. De nuværende incitamenter til at benytte offentlig transport, transport med lave emissioner og aktive transportformer er ikke tilstrækkelige til at håndtere disse udfordringer. Gennemførelsen af jernbaneprojekter, der medfinansieres af Unionen, står fortsat over for store flaskehalsproblemer, hovedsagelig som følge af den begrænsede kapacitet i byggesektoren og jernbaneinfrastrukturforvalterens institutionelle svagheder. Selv om regeringen har planlagt en opdatering af et relevant strategisk dokument, foreligger der på nuværende tidspunkt ikke tilstrækkeligt med oplysninger om en strategisk vision for, hvordan den langsigtede udvikling af transportnettene for alle transportformer skal forløbe i perioden efter 2023. Deres respektive opgaver vil være klart defineret og tildelt i dette dokument. Endvidere er der trods investeringer i de seneste år stadig flaskehalse og mangler inden for energinet og -infrastruktur.
- (17) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Polens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Polen de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Polen, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (18) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået konvergensprogrammet for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Polen i 2018 og 2019 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. Sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 4,2 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturtilpasning på 0,6 % af BNP. Tage skridt til at forbedre effektiviteten af de offentlige udgifter, bl.a. gennem en forbedring af budgetproceduren.
2. Tage skridt til at øge arbejdsmarkedsdeltagelsen, bl.a. ved at forbedre adgangen til børnepasning og ved at fremme arbejdsmarkedsrelevante færdigheder, navnlig gennem voksenuddannelse, og fjerne de resterende hindringer for mere permanente ansættelsesformer. Sikre pensionssystemets bæredygtighed og tilstrækkelighed ved at træffe foranstaltninger, der skal øge den faktiske pensionsalder, og ved at reformere præferencepensionsordningerne.
3. Styrke innovationskapaciteten i økonomien, bl.a. ved at støtte et tættere samarbejde mellem virksomheder og forskningsinstitutioner. Forbedre de lovgivningsmæssige rammer, navnlig ved at sikre effektive høringer af offentligheden og arbejdsmarkedets parter i lovgivningsprocessen.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne
H. LÖGER
Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Portugals nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Portugals stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/21)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Portugal blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ («henstillingen vedrørende euroområdet»).
- (2) Da Portugal har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Portugal sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1-3 nedenfor.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Portugal 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Portugals fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Portugals nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 7. marts 2018. Kommissionen konkluderede i sin analyse, at Portugal er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Det er især den store nettogæld over for udlandet og den ligeledes store private og offentlige gæld og høje andel af misligholdte lån, der gør økonomien sårbar i en situation med svag produktivitetsvækst. Betalingsbalancens løbende poster skal holdes på et forsvarligt niveau, og konkurrencegevinsterne skal fastholdes, hvis det skal lykkes at justere nettogælden over

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

for udlandet. Den private gældskvoté falder fortsat fra høje niveauer grundet både fornyet nominal vækst og lettere negative kreditstrømme, og det forventes, at den offentlige gældskvoté vil være faldende i en situation med vedvarende konsolideringsbehov. Interventioner i den finansielle sektor har bidraget til at mindske risiciene for stabiliteten, selv om bankerne fortsat lider under et ringe overskud og en stor mængde misligholdte lån, som dog er begyndt at falde. En øget produktivitetsvækst er afgørende for at forbedre udsigten til større konkurrenceevne, gældskonsolidering og potentiel vækst. Arbejdsløsheden er i flere år faldet hurtigt. Der er stadig områder, hvor der er behov for en yderligere indsats, navnlig med hensyn til gennemførelsen af de foranstaltninger, der skal reducere antallet af misligholdte lån og forbedre rammevilkårene for erhvervslivet. Det er nødvendigt at holde øje med, at der vedtages og gennemføres flere reformplaner, herunder foranstaltninger med henblik på at klare udfordringerne med segmenteringen af arbejdsmarkedet eller de finanspolitiske strukturreformer, som skal gøre de offentlige finanser mere holdbare.

- (4) Den 27. april 2018 fremlagde Portugal sit nationale reformprogram for 2018 og sit stabilitetsprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2018 ventes der en solid faldende tendens i den offentlige gældskvoté. Portugals nationale reformprogram for 2018 indeholder både kort- og mellemfristede tilsagn og omfatter de udfordringer, der blev konstateret i landerapporten for 2018. Der bebudes heri navnlig foranstaltninger på områderne kvalifikationer og innovation, som kan sætte gang i produktiviteten og øge værdien af Portugals eksport. Den strategi, der er fremlagt for at mindske mængden af misligholdte lån, vil sammen med indsatsen for at fremme virksomhedernes kapitalisering være med til at mindske gældsætningen i portugisisk økonomi og rense ud i bankernes balancer. Generelt set vil en effektiv gennemførelse af de fremlagte programmer understøtte korrektionen af ubalancerne.
- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (»ESI-fondene«) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Portugal er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten og omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. Portugal har i sit stabilitetsprogram for 2018 planer om at nå et samlet underskud på henholdsvis 0,7 % af BNP og 0,2 % af BNP i 2018 og 2019 og en yderligere forbedring til et overskud på 1,4 % af BNP inden 2021. Disse planer omfatter ikke den potentielt underskudsforøgende virkning af støtteforanstaltninger til fordel for bankerne fra 2019. Det er planlagt, at den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt overskud på 0,25 % af BNP skal være opfyldt inden 2020. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2018 ventes den generelle offentlige gældskvoté at nå 122,2 % i 2018 og 118,4 % i 2019 og vil således ligge på 107,3 % i 2021. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk for 2018, men optimistisk for de følgende år. Samtidig er de foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål fra og med 2018, ikke blevet tilstrækkeligt præciseret.
- (7) I Portugals stabilitetsprogram for 2018 angives det, at den budgetmæssige virkning af de omfattende naturbrande i 2017 er betydelig, og der gives tilstrækkelig dokumentation for omfanget og arten af disse ekstra budgetmæssige omkostninger. I stabilitetsprogrammet for 2018 anføres det bl.a., at budgettet for 2018 omfatter ekstraordinære udgifter, der beløber sig til 0,07 % af BNP i forbindelse med forebyggende foranstaltninger for at beskytte det nationale territorium mod naturbrande. Der fastsættes i stabilitetsprogrammet for 2018 udgifter vedrørende krisehåndtering, der klassificeres som engangsforanstaltninger, og forebyggelse. Grundet den integrerede karakter af disse udgifter og den direkte forbindelse med de omfattende naturbrande i 2017 kan det overvejes at give udgifter til forebyggelse af naturbrande særlig behandling ved brug af »bestemmelsen om usædvanlige begivenheder«. Ifølge Kommissionen beløber de ekstra udgifter til forebyggende foranstaltninger i 2018 sig til 0,07 % af BNP. Disse ekstra udgifter kan være omfattet af bestemmelserne i artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97, idet de mest omfattende naturbrande nogensinde udgør en usædvanlig begivenhed, deres virkning for Portugals offentlige finanser er betydelig, og holdbarheden sandsynligvis ikke bringes i fare ved en sådan midlertidig afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. På grundlag af oplysningerne fra de portugisiske myndigheder vil Kommissionen i foråret 2019 foretage en endelig vurdering med hensyn til 2018, herunder af, hvilke beløb der kan tages hensyn til.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (8) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet, at Portugal sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ⁽¹⁾ ikke overstiger 0,1 % i 2018, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på mindst 0,6 % af BNP. Samtidig blev det præciseret, at man i vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af budgetresultaterne i 2018 er nødt til at tage behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, som bidrager til både at styrke den igangværende genopretning og sikre holdbarheden i de offentlige finanser. Efter Kommissionens vurdering af opsvingets styrke i Portugal, som blev foretaget i forbindelse med dens udtalelse om Portugals udkast til budgetplan for 2018, idet der samtidig blev taget behørigt hensyn til landets udfordringer for så vidt angår holdbarheden, er det ikke nødvendigt at tage yderligere elementer i betragtning. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en betydelig afvigelse fra den anbefalede tilpasning i 2018 og i perioden 2017-2018 samlet set.
- (9) I lyset af Portugals offentlige gældskvotepå over 60 % af BNP og det forventede produktionsgab på 1,3 % af BNP bør den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter i 2019 ikke overstige 0,7 % i overensstemmelse med den strukturelle tilpasning på 0,6 % af BNP, som kræves ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpacten. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2019 og i perioden 2018-2019 samlet set. Portugal forventes samtidig at overholde overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet i 2018 og 2019. Rådet er af den generelle opfattelse, at de nødvendige foranstaltninger bør træffes fra 2018 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpacten. Det vil være klokt at anvende eventuelle ekstraordinære indtægter til at reducere den offentlige gældskvotepå yderligere.
- (10) For at sikre holdbarheden af den offentlige gæld kræves der en bæredygtig finanspolitisk konsolidering gennem en strukturel forbedring af de offentlige finanser, som skal opnås gennem en mere intensiv skatteopkrævning og udgiftskontrol. Det er af afgørende betydning, at udgiftskontrollen styrkes, at der sikres en effektiv håndhævelse af loven om kontrol med forpligtelser og en streng og rettidig gennemførelse af loven om budgetrammen, og at udgiftsrevisionen og rationaliseringsbestrebelse fortsættes. Budgetplanlægningen og gennemførelsen af budgettet udgør fortsat en stor udfordring, især i sundhedssektoren, hvor antallet af forsinkede betalinger (restancer) fortsat er meget højt, hvilket også tyder på svagheder i regnskabskontrollen og forvaltningspraksis. For at sikre en bæredygtig finanspolitisk konsolidering bør der tages hånd om de høje og stigende omkostninger som følge af befolkningens aldring. På mellemlang sigt forventes de større finanspolitiske risici som følge af befolkningens aldring primært at være knyttet til omkostningerne til finansiering af pensioner, mens omkostningerne til sundhedsvæsenet vil øge presset på lang sigt. Skridt til at forbedre pensionssystemets bæredygtighed på mellemlang sigt vil sammen med en omfattende strategi med henblik på at tackle de sundhedsmæssige omkostninger ved befolkningens aldring kunne være med til at imødegå disse risici.
- (11) På samme måde kan udgiftskontrol, gældsforvaltning og en generel forbedring af de statsejede virksomheders finansielle bæredygtighed bidrage betydeligt til en strukturel forbedring af de offentlige finanser. Selv om den samlede nettoindkomst fortsat er negativ, er de statsejede virksomheders driftsresultater generelt blevet bedre de seneste år, undtagen i sundhedssektoren, hvor de er blevet forværret. Den samlede ikkekonsoliderede gæld i offentlige virksomheder, som indgår i den offentlige forvaltning, er også fortsat høj, nemlig 18,3 % af BNP ved udgangen af 2017. Der er ved at blive gennemført foranstaltninger for at forbedre tilsynet med statsejede virksomheder, men virkningerne heraf kan endnu ikke ses. En igangværende gældsforvaltnings- og rekapitaliseringsplan for statsejede virksomheder forventes at nedbringe gældsætningen og medføre lavere renteudgifter, men de gode incitament kan styrkes ved at sikre en forudsigelig og gennemsigtig ramme for begrænsede budgetmæssige overførsler.
- (12) Genopretningen af det portugisiske arbejdsmarked fortsætter, hvilket er i tråd med de forbedrede økonomiske resultater. I 2017 blev der skabt over 150 000 job, og beskæftigelsesfrekvensen (de 20-64-årige) steg til 73,4 % i 2017, hvilket er niveauet fra før krisen. Arbejdsløsheden faldt betydeligt og ligger nu under gennemsnittet i euroområdet. Langtidsledigheden er også faldet hurtigt, men den er stadig forholdsvis høj. Ud over de nuværende aktive arbejdsmarkedspolitikker, undtagelserne for så vidt angår social sikring og en offentlig arbejdsformidlingsmodel med individualiseret støtte til jobsøgende er Portugal også i gang med at indføre kvikskranks for beskæftigelse i 2018. Det kan spille en vigtig rolle med hensyn til at sikre aktiveringsforanstaltningerne en bredere dækning. Indikatorerne for fattigdom og ulighed er også blevet forbedret yderligere. Den

(¹) De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvarer af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

andel af befolkningen, der er i fare for at komme under fattigdomsgrænsen eller blive socialt udstødt, er kommet tættere på EU-gennemsnittet, og indkomsten for de fattigste 20 % af befolkningen er steget siden 2015. Der er dog stadig store indkomstforskelle. Desuden er de sociale overførsler (eksklusive pensioner) ineffektive, når det drejer sig om at løfte folk ud af fattigdom, minimumsindkomstordningen er, selv om den er blevet forbedret, fortsat begrænset, og at få en bolig til en overkommelig pris udgør en stigende udfordring for lavindkomsthusholdninger.

- (13) Selv om der er sket en betydelig stigning i antallet af faste stillinger i 2017, har andelen af midlertidigt ansatte ligget stabilt på 22 %, hvilket stadig er et af de højeste niveauer i Unionen. I 2017 var ca. 82 % af de midlertidigt ansatte ufrivilligt i denne situation. Selv om flere arbejdstagere går fra midlertidig til fast beskæftigelse, er midlertidige kontrakter fortsat normen for unge arbejdsløse, når de skal finde et job. Desuden er (den allerede meget store) lønforskel mellem midlertidigt ansatte og fastansatte vokset i løbet af krisen. Foranstaltninger for at fremme skabelsen af faste stillinger (f.eks. *Contrato-Emprego*) og fritagelser for socialsikringsbidrag for at ansætte personer, der tilhører sårbare grupper, har vist sig at være effektive, men har haft en begrænset dækning. Visse aspekter af lovgivningen om ansættelsesikkerhed og tunge retssager kan stadig hæmme ansættelser på tidsbegrænsede kontrakter. Der er imidlertid ikke i øjeblikket planer om at revidere lovrammerne for afskedigelser. Regeringen planlægger foranstaltninger for at sætte ind mod segmenteringen af arbejdsmarkedet gennem trepartsdrøftelser med arbejdsmarkedets parter.
- (14) Det generelle færdighedsniveau hos den voksne befolkning er fortsat blandt de laveste i Unionen, hvilket hæmmer landets innovationspotentiale og konkurrenceevne. Dette omfatter digitale færdigheder: I 2017 havde kun 50 % af borgerne i alderen 16-74 år grundlæggende eller mere end grundlæggende digitale færdigheder (mod et EU-gennemsnit på 57 %). Der er iværksat en række programmer i den forbindelse (navnlig *Qualifica* og *Incode 2030*-initiativet vedrørende nationale digitale færdigheder), men hvor effektive de er med hensyn til at opgradere arbejdstagernes grundlæggende (regne-, læse- og skrivefærdigheder og digitale) færdigheder og dermed i sidste ende til at øge produktiviteten afhænger af uddannelsernes dækning og kvalitet og ikke kun anerkendelse af færdigheder og kompetencer. Selv om der er tegn på, at de seneste stigninger i mindstelønnen (en kumulativ stigning på 18,3 % siden 2014) ikke har skadet beskæftigelsen blandt lavtuddannede arbejdstagere, førte den betydelige stigning i antallet af arbejdstagere, der er omfattet heraf, op til 20,4 % i tredje kvartal af 2017, til stigende lønpres. Dette truer med at mindske løngevinsten for færdigheder og kompetencer, navnlig mellem lavt- og mellemuddannede arbejdstagere, hvilket mindsker incitamenterne for lavtuddannede til at investere i almen uddannelse og erhvervsuddannelse. Regeringen følger nøje udviklingen i mindstelønnen sammen med arbejdsmarkedets parter.
- (15) Skolefrafaldet er fortsat højere end EU-gennemsnittet, men tendensen på lang sigt er faldende, delvist takket være de foranstaltninger, der træffes for at skabe incitamenter til at sikre et vellykket uddannelsesforløb og mindske skolefrafaldsprocenterne. De uddannelsesmæssige resultater bliver fortsat bedre, men der er problemer med hensyn til den sociale lighed, idet andelen af elever med dårlige resultater varierer betydeligt mellem de nederste og de øverste socioøkonomiske kvartiler. Den andel af befolkningen, der får en videregående uddannelse, (30-34 år) faldt fra 34,6 % i 2016 til 33,9 % i 2017, hvilket er langt under det nationale mål på 40 % inden 2020. Selv om beskæftigelsesmulighederne på det videnskabelige område er gode, optages der få studerende inden for ingeniørvidenskab, teknologi og matematik.
- (16) Trods den positive udvikling, som det portugisiske forsknings- og innovationssystem har været inde i de seneste år, især med hensyn til mængden og kvaliteten af de menneskelige ressourcer og den videnskabelige produktion, er der generelt fortsat betydelige flaskehalse, når det drejer sig om at skabe en kultur og forudsætningerne for at styrke samarbejdet mellem den akademiske verden og erhvervslivet. Disse omfatter hindringer for overførsel af viden og teknologi, kommercialisering af forskningsresultater samt forskerkarrierespor, som ikke i tilstrækkelig grad tilskynder forskere til at undersøge alle muligheder for forskning med henblik på iværksætteraktiviteter og mulighederne for at samarbejde med erhvervslivet. En yderligere bevidstgørelse og større klarhed om intellektuelle ejendomsrettigheder i forholdet mellem den akademiske verden og erhvervslivet kan være med til at afkorte den tid, det tager at gennemføre kontraktmål og sikre den økonomiske værdisætning af videnskabelig viden og det økonomiske potentiale i den forbindelse.
- (17) Der er ved at blive gennemført en omfattende strategi for en hurtigere nedbringelse af misligholdte aktiver. Det har været med til at reducere andelen af misligholdte lån fra 17,2 % af de samlede udlån i slutningen af 2016 til 13,3 % i fjerde kvartal af 2017. Virksomhedernes misligholdte lån er af særlig betydning, da de tegner sig for omkring to tredjedele af den samlede beholdning af misligholdte lån; andelen af misligholdte lån er fortsat høj og udgør 25,2 % af de samlede udlån. Det er vigtigt at løse problemet med dårlige aktiver for at frigøre lånemuligheder til nye investeringer og bæredygtig vækst. Procedurene for insolvente virksomheder og de snævre sekundære markeder for dårlige aktiver udgør stadig betydelige hindringer for at nedbringe procentdelen af misligholdte lån. Selv om kapitalforhøjelser sammen med de igangværende bestræbelser for at reducere omkostningerne og en aktuel positiv udvikling i de misligholdte lån er ved at forbedre udsigterne for den finansielle sektor, er rentabiliteten stadig lav, statsgældens eksponering høj og kapitalbufferne svage.

- (18) Adgangen til finansiering udgør fortsat en stor udfordring for den portugisiske økonomi. At opnå en stabil adgang til finansiering, og navnlig til egenkapital, anses for at være en af de største udfordringer for portugisiske virksomheder, hvilket yderligere skærpes af nedgearingspresset. I relative tal er de alternative finansieringskilder fortsat af ringe betydning. I de senere år er der blevet lanceret nye programmer og kreditlinjer samt foretaget yderligere forenklinger i erhvervs klimaet, men der er stadig plads til forbedringer. Samtidig har virksomhederne fortsat mange misligholdte lån og høj gæld, selv om der har været en faldende tendens; det vil være gavnligt for investeringsklimaet med forbedringer, hvad angår tildeling af kapital til mere produktive virksomheder.
- (19) Selv om der er gjort fremskridt med indførelsen af en administrativ forenkling af tværgående spørgsmål, hvilket påvirker borgernes og virksomhedernes dagligdag, hæmmer de sektorspecifikke lovgivningsmæssige og administrative barrierer stadig investeringerne og en effektiv ressourceallokering. I den forbindelse er der i høj grad behov for sektorspecifikke reformer i form af en omlægning af de proceduremæssige arbejdsgange ved at afkorte fristerne for beslutninger, fravige princippet om stiltiende godkendelse udelukkende i meget begrænsede tilfælde og erstatte tilladelsesordninger, i henhold til hvilke det kræves, at der skal indgives en række dokumenter, med »erklæringer afgivet under straffeansvar«. De administrative udgifter inden for byggesektoren bør bringes i et rimeligt forhold til de faktiske omkostninger. Mens konkurrencen inden for offentlige udbud fortsat er begrænset, har den reviderede lov om offentlige kontrakter til formål at fremme gennemsigtighed, konkurrence og bedre forvaltning af offentlige kontrakter. Der bør holdes øje med gennemførelsen af de nye regler, herunder konsekvenserne af de strengere regler om brug af underhåndsaftaler. Selv om det portugisiske retssystem fortsat bliver mere effektivt, udgør længden af sagsbehandlingen ved forvaltningsdomstolene fortsat en udfordring. Derudover anser virksomhederne stadig korrupsionen og den manglende gennemsigtighed for problematisk. Der gøres stadig fremskridt, hvad angår retsforfølgning af korrupsion, men indsatsen for at fremme en kultur, der er kendetegnet ved integritet, i offentlige institutioner har indtil nu ikke givet tilstrækkeligt gode resultater.
- (20) De lovgivningsmæssige reformer har været begrænsede siden gennemførelsen af det finansielle støtteprogram, som har stoppet eller til tider endda rullet de reformer, der var aftalt i denne sammenhæng, tilbage. Koncerner er udelukket fra at levere en række erhvervs mæssige tjenesteydelser. Den afledte lovgivning for visse erhvervs mæssige tjenesteydelser, navnlig juridiske tjenester, er mindre ambitiøs end rammeloven på afgørende punkter, f.eks. hvad angår retlig form, aktiekapital, forvaltning, reklame og tværfaglig praksis. Reformen af proceduren for godkendelse og registrering af entreprenører er kun i meget begrænset omfang blevet gennemført, idet kontrollen med installationstjenester og bygningsarbejder er blevet lempet.
- (21) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Portugals økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Portugal de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Portugal, men også til, i hvor høj grad de er i overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (22) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (23) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2018 og stabilitetsprogrammet for 2018. Dets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1-3 nedenfor,

HENSTILLER, at Portugal i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 0,7 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturtilpasning på 0,6 % af BNP. Anvende ekstraordinære indtægter til at fremskynde nedbringelsen af den generelle offentlige gældskvote. Styrke udgiftskontrollen, omkostningseffektiviteten og en balanceret budgettering, navnlig i sundhedssektoren og med fokus på nedbringelse af restancerne i hospitalsvæsnet. Forbedre de statsjede virksomheders finansielle bæredygtighed, navnlig ved at øge deres samlede nettoindkomst og nedbringe gælden.
2. Fremme et klima, der fremmer rekrutteringen af arbejdstagere på tidsbegrænsede kontrakter, bl.a. ved at revidere den retlige ramme i samråd med arbejdsmarkedets parter. Øge den voksne befolknings færdigheder, bl.a. deres digitale færdigheder, ved at styrke og udvide omfanget af uddannelseskomponenten i kvalificeringsprogrammerne for voksne. Øge optagelsen på de videregående uddannelser, navnlig inden for videnskab og teknologi.

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

3. Øge effektiviteten af insolvens- eller rekonstruktionsbehandlingen og mindske hindringer for det sekundære marked for misligholdte lån. Forbedre virksomhedernes adgang til finansiering. Mindske den administrative byrde ved at afkorte procedurefristerne, i højere grad anvende stiltiende godkendelse og mindske kravene med hensyn til, hvilke dokumenter der skal fremlægges. Fjerne vedvarende lovgivningsmæssige begrænsninger ved at sikre en korrekt gennemførelse af rammelovgivningen for stærkt regulerede erhverv. Øge forvaltningsdomstolenes effektivitet, bl.a. ved at nedbringe sagsbehandlingstiden.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Rumæniens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Rumæniens konvergensprogram for 2018**

(2018/C 320/22)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Rumænien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Rumænien 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Rumæniens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽²⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Rumæniens nationale Europa 2020-mål.
- (3) Rumænien fremlagde sit nationale reformprogram for 2018 den 10. maj og sit konvergensprogram for 2018 den 14. maj 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽³⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (5) Rumænien er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten. I sit konvergensprogram for 2018 har regeringen planer om et samlet underskud på 2,95 % af BNP i 2018 og derefter en gradvis forbedring til 1,45 % af BNP i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 1 % af BNP, forventes ikke at blive opfyldt i 2021, hvor programmets tidshorisont slutter. Den genberegneede strukturelle saldo forventes at ligge på - 2,1 % i 2021. Ifølge konvergensprogrammet ventes den offentlige gældskvotente at forblive under 40 % i 2021. Det makroøkonomiske scenarion, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er gunstigt. Endvidere er de foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål, ikke tilstrækkeligt udspecificeret.
- (6) Den 16. juni 2017 besluttede Rådet i henhold til artikel 121, stk. 4, i traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde («TEUF»), at der i Rumænien var konstateret en væsentlig afvigelse fra den mellemfristede målsætning i 2016. I betragtning af den konstaterede væsentlige afvigelse henstillede Rådet den 16. juni 2017, at Rumænien træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ⁽¹⁾ ikke overstiger 3,3 % i 2017, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,5 % af BNP. Den 5. december 2017 konkluderede Rådet, at Rumænien ikke havde truffet nogen virkningsfulde foranstaltninger som reaktion på Rådets henstilling af 16. juni 2017 og fremsatte en revideret henstilling. I den nye henstilling henstillede Rådet, at Rumænien træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 3,3 % i 2018, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,8 % af BNP. Den 22. juni 2018 konkluderede Rådet ⁽²⁾, at Rumænien ikke havde truffet nogen virkningsfulde foranstaltninger som reaktion på Rådets henstilling af 5. december 2017. På grundlag af de endelige tal for 2017 blev det endvidere konstateret, at Rumænien havde en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasning i 2017.

Kommissionen rettede en advarsel til Rumænien den 23. maj 2018 om, at der var konstateret en væsentlig afvigelse fra tilpasningsstien hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2017, jf. artikel 121, stk. 4, i TEUF og artikel 10, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97. Den 22. juni 2018 vedtog Rådet ⁽³⁾ efterfølgende en henstilling, som bekræftede nødvendigheden af, at Rumænien træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 3,3 % i 2018, svarende til en årlig strukturel tilpasning på mindst 0,8 % af BNP. På basis af Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en afvigelse fra henstillingen i 2018.

- (7) For 2019 henstillede Rådet den 22. juni 2018, at Rumænien træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 5,1 %, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,8 % af BNP. På basis af Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en afvigelse fra dette krav i 2019. I Kommissionens forårsprognose 2018 blev det offentlige underskud desuden anslået at udgøre 3,4 % af BNP i 2018 og 3,8 % af BNP i 2019, hvilket er over den traktatfæstede referenceværdi på 3 % af BNP. Generelt er Rådet af den opfattelse, at der i 2018 i lyset af de stærkt forværrede budgetudsigter bør træffes væsentlige nye foranstaltninger for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten i overensstemmelse med den henstilling, der blev rettet til Rumænien den 22. juni 2018 med henblik på at rette op på den væsentlige konstaterede afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning.
- (8) I Rumæniens budgetplanlægning ses der jævnlignt bort fra, hvad der foreskrives i den finanspolitiske ramme på trods af behovet for ansvarlig finanspolitik. Rumæniens lov om finanspolitisk ansvarlighed gennemfører finanspagten i national lovgivning. Reglerne er udformet korrekt, men i praksis ses der igen og igen bort fra dem. I 2016 oversteg det strukturelle underskud den mellemfristede målsætning, hvilket er i strid med reglen om underskud. Både budgettet for 2017 og 2018 sigtede på et samlet underskud tæt på 3 % af BNP, hvilket indebærer en forværring af den strukturelle saldo i forhold til reglen. De to budgetændringer, der blev foretaget i 2017, var ikke i overensstemmelse med reglerne, som forbyder en stigning i loftet for det samlede og det primære underskud og stigninger i henholdsvis personaleudgifter og de samlede offentlige udgifter i det igangværende finansår. Endvidere fik parlamentet i 2017 lige som i tidligere år først en ajourføring af den finanspolitiske strategi længe efter den foreskrevne frist og kunne således ikke give budgetplanlægningen et mere langsigtet perspektiv.

(1) De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

(2) Rådets afgørelse (EU) 2018/923 af 22. juni 2018 om konstatering af, at Rumænien ikke har truffet virkningsfulde foranstaltninger som reaktion på Rådets henstilling af 5. december 2017 (EUT L 164 af 29.6.2018, s. 42).

(3) Rådets henstilling af 22. juni 2018 med henblik på at korrigere den konstaterede væsentlige afvigelse fra tilpasningsstien hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i Rumænien (EUT C 223 af 27.6.2018, s. 3).

- (9) Overholdelsen af skattereglerne er fortsat lav, især for moms. I det forgangne år har Rumænien kun gjort begrænsede fremskridt med at efterleve den landespecifikke henstilling, som gentagne gange er fremsat, om at øge overholdelsen af skattereglerne og skatteinddrivelsen. Med hensyn til moms er der stadig stor forskel på de indtægter, der teoretisk kan forventes, og de indtægter, der rent faktisk inddrives. Myndighederne indførte opdelte betalinger for at forbedre overholdelsen. Dette er frivilligt undtaget for insolvente selskaber og skatteydere med væsentlige udestående momsgæld. Foranstaltningen har dog endnu ikke givet noget væsentligt resultat. Indførelsen af elektroniske kasseapparater, som er forbundet til skattemyndighedernes informationssystem, er endnu ikke sket.
- (10) Finanssektoren har det bedre, men der bør holdes øge med udviklingen på visse områder. Banksektoren har et godt kapitalgrundlag, og kvaliteten af aktiverne er blevet bedre. Der er dog adskillige lovgivningsmæssige tiltag, som risikerer at påvirke afhændelsen af misligholdte lån og kreditter og investeringer negativt, hvilket retfærdiggør nøje overvågning. Den seneste reduktion i bidragene til anden søjle af pensionskasserne, som er bidragsfinansieret, lettede de kortsigtede finanspolitiske problemer, men kan få negative følger for kapitalmarkedernes udvikling.
- (11) Arbejdsmarkedet er blevet strammere grundet beskæftigelsesvæksten samt en reduktion i arbejdsstyrken grundet demografisk aldring og emigration. Rumænien har samtidig et væsentligt uudnyttet arbejdskraftpotentiale, og mange grupper, bl.a. unge romaer, langtidsledige og personer med handicap, har svært ved at få adgang til arbejdsmarkedet. I det seneste år har Rumænien kun gjort begrænset fremskridt med at efterleve den landespecifikke henstilling om at styrke målrettede aktiveringspolitikker og integrerede offentlige tjenester, hvor der fokuseres på dem, der er længst fra arbejdsmarkedet. På trods af øgede finansielle incitamenter til mobilitetsordninger er deltagelsen i aktiv arbejdsmarkedspolitik forblevet meget lav, og den administrative byrde har været høj. Programmer for samfundsarbejde af lokal interesse har kun i ringe grad skabt de nødvendige færdigheder og kompetencer og støttet overgangen til almindelig beskæftigelse. Der findes ingen behandlingsplaner for langtidsledige og socialhjælpsmodtagere. Samarbejdet mellem offentlige arbejdsformidlinger og henholdsvis offentlige og eksterne udbydere af sociale tjenester og uddannelse har været begrænset.
- (12) Risikoen for fattigdom og social udelukkelse har været meget stor. Især familier med børn, personer med handicap, romaer og landbefolkningen har været ramt. Der findes stadig store indkomstforskelle, hvilket også skyldes, at skatte- og socialsikringsystemet ikke har den store indflydelse på at mindske uligheder i markedsinkomsten. Det sociale referenceindeks, som er en reference, der benyttes ved beregning af de fleste sociale ydelser, er ikke blevet ajourført siden 2008. Loven om minimumsinklusionsindkomst, som efter planen skulle være trådt i kraft i 2018, ville have øget socialhjælpens dækning og gjort den mere tilstrækkelig. Dens ikrafttræden blev dog udskudt med mere end et år. Det forhold, at pensionsalderen er lavere for kvinder, betyder, at de er berettiget til lavere pension, hvilket forværrer den aldersbetingede fattigdom og øger de beskæftigelsesmæssige forskelle mellem mænd og kvinder.
- (13) Arbejdsmarkedsparterne har kun i meget begrænset omfang været inddraget i udformningen og gennemførelsen af økonomiske og samfundsmæssige reformer. Ofte tages arbejdsmarkedsparternes synspunkter ikke i betragtning, selv når de nærmer sig hinanden. Rammerne for kollektive overenskomstforhandlinger i Rumænien fremmer ikke et velfungerende forhold mellem arbejdsmarkedets parter. Den sociale dialog er kendetegnet ved et ringe niveau af overenskomstforhandlinger, især på sektorniveau, og begrænset medlemskab af fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer. Noget af det, der forhindrer en effektiv arbejdsmarkedsdialog, er de høje grænser for, hvornår arbejdsmarkedets parter skal være repræsenteret, og den vage definition af sektorer. Der er stadig ikke gjort betydeligt fremskridt med at forbedre rammerne ved hjælp af lovgivningsændringer.
- (14) I de seneste fem år er mindstelønnen blevet sat op vilkårligt. Siden 2015 er mindstelønnen steget med over 60 %. I 2017 tjente ca. 30 % af arbejdstagerne mindstelønnen, hvilket tyder på en stærk komprimeret lønstruktur. Arbejdsmarkedsparterne har godkendt et forslag om en objektiv ordning for mindstelønssstigninger, men den anvendes ikke af regeringen.
- (15) Der findes ikke de færdigheder og kompetencer, som økonomien har behov for. Det lave niveau af basale færdigheder og kompetencer og digitale færdigheder har negative konsekvenser for konkurrenceevnen, beskæftigelsen og konvergensen. Deltagelsen i voksenuddannelse har været meget lav. Der findes endnu ikke en ordning, der kan benyttes til at afpasse den aktive arbejdsmarkedspolitik med efterspørgslen efter færdigheder og kompetencer, og kapaciteten til at forudsige, hvilke færdigheder og kompetencer der bliver brug for, og vurdere virkningen af nye teknologier er lav. Erhvervsuddannelse anses fortsat for at være det næstbedste valg og er ikke tilstrækkeligt tilpasset til arbejdsmarkedets krav og regionale eller sektorspecifikke strategier om specialisering.
- (16) Uddannelsessystemets dårlige resultater medfører meget ulige muligheder og svækker Rumæniens vækstmuligheder på lang sigt. Udbuddet af og adgangen til inklusiv almen uddannelse af god kvalitet, især for romaer og børn i landområder, er en udfordring. Der er endnu ikke udviklet en metode til at tackle segregation i skolerne. Andelen af elever, der går ud af skolen i en tidlig alder, er faldende, men stadig høj. Man er i gang med

at udvikle en metode til tidligt at opdage, hvilke børn der risikerer at gå ud af skolen, men der er ringe fokus på uddannelse af god kvalitet. Der er truffet visse foranstaltninger med henblik på kvalitetssikring i skolen og på videregående uddannelser, men det er stadig et område med udfordringer. Uddannelsesniveaut på videregående uddannelser er meget lavt. Investeringerne i uddannelse er forholdsvis lave, og navnligt dårligt stillede skoler får ikke den nødvendige støtte.

- (17) Folkesundheden er blevet bedre, men er stadig under standarden i Unionen. Det er fortsat en udfordring at få adgang til sundhedspleje, hvilket har negative konsekvenser for børns udvikling, for arbejdsstyrkens beskæftigelsesegnethed og for den ældre befolknings sundhed. Få midler og dårlig udnyttelse af ressourcer sammenholdt med en betydelig mangel på læger og sygeplejersker betyder, at sundhedssystemet ikke er særligt effektivt. Adgang til sundhedsplejen er begrænset af en udbredt brug af uformel betaling og store afstande til sundhedsinfrastrukturer. Rumænien har gjort visse fremskridt med at efterleve de landespecifikke henstillinger om at begrænse uformelle betalinger, og der er ved at blive indført en overvågningsordning, selv om dens faktiske virkning stadig mangler at blive vurderet. Der er hidtil opnået begrænset fremskridt med at efterleve den landespecifikke henstilling om at fremme ambulans behandling. Den igangværende gennemførelse af den nationale sundhedsstrategi spoles af skiftende prioriteter og dårlig investeringsplanlægning.
- (18) Den strategiske planlægning, offentlige høringer og konsekvensanalyser af lovgivning spiller fortsat ikke en stor rolle i forbindelse med udformningen, gennemførelsen og overvågningen af politikker. Dette forringer kvaliteten af lovgivningen og gør dens konsekvenser mindre forudsigelige. Desuden belaster hyppige lovgivningsændringer, såsom ændringer af skattelovgivningen, erhvervs klimaet. De relevante parter inddrages kun i ringe grad i udformningen og gennemførelsen af reformer, og der finder sjældent en reel dialog sted, selv om de institutionelle rammer er til stede. Den ordning, der skal sikre, at der tages højde for interesserede parter holdning i offentlige høringer, sikrer ikke, at der følges ordentligt op herpå. Et konkret eksempel herpå er tilsidesættelsen af et forslag om en objektiv ordning til at øge mindstelønnen, som arbejdsmarkedets parter havde godkendt, og som ville have betydet, at en landespecifik henstilling ville være blevet efterlevet. Der er ikke opnået nogen målbare resultater med reformerne af den offentlige forvaltning. Vedtagelsen af relevant lovgivning om forvaltning af menneskelige ressourcer i den offentlige forvaltning er blevet forsinket. Regeringens generalsekretariat spiller en begrænset rolle hvad angår kvalitetskontrol af politikudformningen.
- (19) Den ringe infrastruktur, bl.a. inden for transport-, vand- og affaldssektoren, begrænser Rumæniens vækstmuligheder. De offentlige investeringer har ikke stor effekt, især hvad angår udarbejdelse og prioritering af projekter. Infrastrukturen, dvs. vejnet, jernbaner og vandveje, er generelt stadig dårlig og upålidelig, og reformen af transportsektoren går meget langsomt. Det går også langsomt med at gøre fremskridt med reformen af affaldshåndteringen, ligesom der også er udfordringer forbundet med sektorerne for fast affald og spildevand. Tanken med den overordnede transportplan og den nationale plan for spildevandsforvaltning var at skabe en fast køreplan for investeringer og styrke den administrative kapacitet i disse sektorer, men indtil videre er der ikke gjort store fremskridt med at afstemme projektudarbejdelsen med den strategiske planlægning. Rumænien har gjort begrænsede fremskridt med at efterleve den landespecifikke henstilling om at styrke projektprioriteringen og -forberedelsen i forbindelse med offentlige investeringer.
- (20) Effektive og gennemsigtige offentlige udbud er altafgørende for at tackle vigtige politiske udfordringer for Rumænien, herunder effektiv brug af offentlige midler, bekæmpelse af korruption og fremme af innovation og bæredygtig og inklusiv vækst. Rumænien har gjort visse fremskridt med at efterleve den landespecifikke henstilling om at gennemføre den offentlige udbudsstrategi, men planen er endnu ikke fuldt ud gennemført. Samtidig er der stadig udfordringer forbundet med at gøre offentlige udbud mere effektive og anvende dem strategisk samt med at sikre effektiv revision og kontrol med svig. Der skal løbende holdes øje med, at de foranstaltninger, der træffes, har en vedvarende virkning, og at reformerne fastholdes. Problemer med effektivitet og gennemsigtighed i forbindelse med offentlige udbud gør sig især gældende for de store investeringer i sundhedsinfrastruktur i de regionale hospitaler for Iași, Cluj og Craiova.
- (21) Statsejede virksomheder spiller en central rolle i vigtige infrastruktursektorer såsom energi og jernbanetransport. Deres operationelle og finansielle resultater er dog ringere end deres modparters i den private sektor. Selskabsstyringen af statsejede virksomheder er blevet betydeligt svækket på det seneste, hvilket har sat det fremskridt, der var gjort med at efterleve de landespecifikke henstillinger fra 2015 og 2016, tilbage. Ikke alene har gennemførelsen af ny lovgivning været tøvende, men der gøres også forsøg på at fritage en række virksomheder fra dens anvendelse. Derudover er offentliggørelsen af finansielle oplysninger om statsejede virksomheder blevet forsinket. Det går ud over forhold, som er vigtige for at fremme den effektive udnyttelse af offentlige ressourcer, og det giver mulighed for at forvride investeringsbeslutninger. I februar 2018 bad forfatningsdomstolen parlamentet om at tage ovennævnte undtagelser op til fornyet overvejelse.

- (22) Udviklingen i det seneste år har i høj grad sat spørgsmålstegn ved, hvorvidt de væsentlige fremskridt, Rumænien har gjort med at reformere retsvæsenet og tackle korruption på højt niveau, virkelig er vedvarende og holdbare. Retsvæsenets uafhængighed udfordres, og retsinstanser og retsreglerne for korruptionsbekæmpelse er under pres, samtidig med at fremskridtet med de øvrige problemer bremses yderligere. Gennemførelsen af strategien for korruptionsbekæmpelse for 2016-2020, som handler om at udvikle yderligere foranstaltninger til at forhindre og bekæmpe korruption, skrider fremad på teknisk plan, men der er behov for mere konkret politisk støtte, da korruption og forvaltningsproblemer i den offentlige sektor findes på alle niveauer og er blandt erhvervslivets største udfordringer.
- (23) Som led i mekanismen for samarbejde og kontrol følger Kommissionen fortsat retsreformerne og bekæmpelsen af korruption i Rumænien. Disse områder er derfor ikke omhandlet i de landespecifikke henstillinger til Rumænien, men er relevante for udviklingen af et positivt samfundsøkonomisk klima i landet.
- (24) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Rumæniens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet konvergenprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Rumænien de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Rumænien, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (25) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået konvergenprogrammet for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Rumænien i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sikre efterlevelse af Rådets henstilling af 22. juni 2018 med henblik på at rette op på den væsentlige afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Sikre den fulde anvendelse af de finanspolitiske rammer. Styrke overholdelsen af skattelovgivningen og skatteinddrivelsen.
2. Afslutte reformen om minimumsinklusionsindkomst. Forbedre den sociale dialog. Sikre, at mindstelønsdannelsen baseres på objektive kriterier. Forbedre opkvalificeringen og udbuddet af god almen uddannelse, især for romaer og børn i landområder. Forbedre adgangen til sundhedspleje, bl.a. ved omlægning til ambulante behandling.
3. Gøre beslutningstagningen mere forudsigelig ved at håndhæve en systematisk og effektiv brug af konsekvensanalyser af lovgivning og ved at høre og inddrage interessenter i udviklingen og gennemførelsen af reformer. Forbedre udarbejdelsen og gennemførelsen af store infrastrukturprojekter og fremskynde deres gennemførelse, især i transportsektoren, affaldssektoren og spildevandssektoren. Øge gennemsigtigheden og effektiviteten i forbindelse med offentlige udbud. Styrke virksomhedsledelsen i statsejede virksomheder.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Sloveniens nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Sloveniens stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/23)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Slovenien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ (»henstillingen vedrørende euroområdet«).
- (2) Da Slovenien har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union bør Slovenien sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstillingerne nedenfor, navnlig henstilling 1.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Slovenien 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Sloveniens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Sloveniens nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 7. marts 2018. Kommissionen konkluderede i sin analyse, at Slovenien ikke er berørt af makroøkonomiske ubalancer.
- (4) Slovenien fremlagde sit nationale reformprogram for 2018 den 13. april 2018 og sit stabilitetsprogram for 2018 den 26. april 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Slovenien er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. Stabilitetsprogrammet for 2018 blev forelagt af et forretningsministerium og forudsætter uforandret politik. Således forventer regeringen, at det samlede overskud vil stige til 0,4 % af BNP i 2018 og nå 0,9 % af BNP i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et overskud på 0,25 % af BNP, forventes opfyldt inden 2021 i en situation med uændret politik. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvote at falde fra 69,3 % af BNP i 2018 og at falde yderligere til omkring 58,3 % i 2021. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk.
- (7) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet, at Slovenien sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter⁽²⁾ ikke overstiger 0,6 % i 2018, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 1,0 % af BNP. Samtidig blev det præciseret, at man i vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af budgetresultaterne i 2018 er nødt til at tage behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, som bidrager til både at styrke den igangværende genopretning og sikre, at de offentlige finanser er holdbare. Efter Kommissionens vurdering af opsvingets styrke i Slovenien, som blev foretaget i forbindelse med dens udtalelse om Sloveniens udkast til budgetplan for 2018, idet der samtidig blev taget behørigt hensyn til landets udfordringer for så vidt angår holdbarheden, er en finanspolitisk indsats på mindst 0,6 % af BNP for 2018 påkrævet uden yderligere margen for afgivelse over et år. Dette svarer til en nominel vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter på højst 1,5 %. I betragtning af den overordnede vurdering baseret på Kommissionens forårsprognose 2018 er der en risiko for en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasningssti i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2018.
- (8) I lyset af Sloveniens offentlige gældskvote på over 60 % af BNP og det forventede produktionsgab på 4,1 % af BNP bør den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter i 2019 ikke overstige 2,2 % i overensstemmelse med den strukturelle tilpasning på 1,0 % af BNP, som kræves ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpagten. Samtidig er der tydelige tegn på, at den uudnyttede kapacitet i økonomien er undervurderet med en inflation, der ventes at nå 2 % i 2019, underbeskæftigelse over niveauet fra før krisen og investeringer på vej op efter et kraftigt fald i løbet af kriseårene. Derudover antyder sandsynlighedsredskabet også, at der er en høj grad af usikkerhed om estimaterne af outputgab, der bygger på den fælles metodologi. På det grundlag virker en årlig strukturel justering på 0,65 % af BNP, svarende til en maksimal vækst i de primære offentlige nettoudgifter på 3,1 %, passende. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2019 og i perioden 2018-2019 samlet set. Slovenien forventes at overholde overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet i 2018 og 2019. Rådet er af den generelle opfattelse, at de nødvendige foranstaltninger bør træffes fra 2018 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten.
- (9) Regeringen har fremsat forslag om reform af sundhedssystemet. Forslaget til lov om sundhedspleje og sygesikring, der er hjørnестenen i reformen, og som vil sikre, at sundhedssystemet kan finansieres på lang sigt, blev sendt til høring i det økonomiske og sociale råd i december 2017, men nåede dog ikke at blive vedtaget før valget, hvilket gør dets fremtidsudsigter usikre. Der er ved at blive udarbejdet et forslag til lov om langtidspleje, som skal gøre langtidspleje til en ny søjle i den sociale sikring, der supplerer andre sociale sikringssystemer (sundhedspleje, social omsorg og pensionssikring). Det står ikke klart, hvordan Slovenien vil øge omkostningseffektiviteten,

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

tilgængeligheden og kvaliteten i fremtiden. I 2017 blev der vedtaget forslag om ændring af lægeloven, loven om tjenesteydelser, loven om patientrettigheder og loven om fastsættelse af indgreb til sikring af de offentlige sundhedsplejeinstitutioners finansielle stabilitet, og nu skal de gennemføres for at garantere tilgængelighed og kvalitet i sundhedsplejen. Der er taget indledende skridt til at gennemføre den nationale plan for sundhedspleje for 2016-2025. Der indføres gradvis ambulante klinikker for ambulante familiemedicin, og der er planer om at åbne et vurderingssystem for sundhedsteknologi senest i 2020, og e-sundhedsløsninger vil forbedre overvågningen på landsplan. Derudover ventes gevinsterne ved bedre koordinering af offentlige udbud på sundhedsplejeområdet at medvirke til at gøre indkøbene mere omkostningseffektive.

- (10) I juli 2017 vedtog det økonomiske og sociale råd enstemmigt et dokument om de første skridt til modernisering af pensions- og invalidforsikringssystemet i Slovenien. Dokumentet skitserer forskellige foranstaltninger til at opnå hensigtsmæssige pensioner samt et bæredygtigt og åbent pensionssystem. Der mangler imidlertid stadig en konkret handlingsplan for vedtagelse af disse foranstaltninger, og på trods af en aftale mellem arbejdsmarkedets parter og staten om at vedtage reformen senest i 2020, er der endnu ikke fastsat en indfasningsperiode for reformen. Der er fortsat udfordringer med hensyn til: at sikre, at pensionssystemet er holdbart og tilstrækkeligt på lang sigt ved at justere den lovbestede pensionsalder og opmuntre til senere pensionering, at øge tillægspensionsordningernes dækning, at håndtere nye karriereveje og mindske risikoen for fattigdom for ældre hensigtsmæssigt.
- (11) Den økonomiske vækst fortsatte, og der var yderligere forbedringer i tendenserne på arbejdsmarkedet og det sociale område. Den andel af befolkningen, der er i fare for at komme under fattigdomsgrænsen eller blive socialt udstødt, er faldet, men ligger stadig over EU-gennemsnittet for de ældres vedkommende, og navnlig for kvinder. Beskæftigelsen steg fortsat, og ledigheden faldt yderligere. Der er imidlertid tegn på mangel på arbejdskraft i en række erhvervsprofessioner. Langtidsledigheden ligger stadig over niveauet fra før krisen og tegner sig fortsat næsten halvdelen af arbejdsløsheden. Der er stadig udfordringer, især for ældre arbejdstagere fordi deres aktivitets- og beskæftigelsesrate ligger blandt de laveste i Unionen. Den slovenske befolknings gennemsnitsalder vokser hurtigt, hvilket betyder, at befolkningen i den erhvervsaktive alder og udbuddet af arbejdskraft falder. Som reaktion på denne tendens har regeringen udarbejdet en strategi for aktiv aldring, men der mangler stadig konkrete handlingsplaner.
- (12) Den aldrende befolkning understreger behovet for at øge deltagelsen i voksenlæring, som er faldet siden 2010, og som ligger særlig lavt blandt lavtuddannede og ældre arbejdstagere. Bedre kvalifikationer gennem livslang læring vil styrke mulighederne for at komme i beskæftigelse, især for lavtuddannede og ældre arbejdstagere. De lavtuddannedes beskæftigelsesrate steg, men ligger stadig under niveauet fra før krisen og EU-gennemsnittet. Evalueringen af den aktive arbejdsmarkedspolitik viser, at de fleste programmer fungerer godt, men at både udgifterne på området og de lediges deltagelse i programmerne fortsat er begrænsede. Selv om arbejdsmarkedsreformen tydeligvis har hjulpet visse udsatte grupper med at komme i arbejde, udgør midlertidig beskæftigelse stadig et problem.
- (13) Der er vedtaget foranstaltninger til at forbedre finansieringsmuligheder for virksomheder i Slovenien og give dem alternativer til banklån. Afhængigheden af banklån er imidlertid stadigvæk et finansieringsproblem, især for små og mellemstore virksomheder, som oplever adgangen til finansiering som en hindring for væksten. De gældende foranstaltninger har endnu ikke medført bedre finansieringsmuligheder, især ikke for innovative virksomheder. Der er kun et lille antal højvækstvirksomheder i Slovenien, og de mangler en tilstrækkelig grad af støtte for at kunne udvide. Risikovillig kapital, som er én form for egenkapitalfinansiering, er i vækst, men fra et meget lavt niveau. Innovative virksomheder vil også have fordel af mere effektiv offentlig forskning, som i øjeblikket hindres af vanskeligheder med at tiltrække både inden- og udenlandsk talen og en mangel på resultatbaseret forskning. De private investeringer i Slovenien ligger fortsat lavt i forhold til sammenlignelige lande, hvilket betyder, at der er behov for en fokuseret indsats for at forbedre rammebetingelserne for investeringer yderligere, især på områder med stort potentiale for produktivtgevinst.
- (14) Virksomhederne holdes tilbage af den reguleringsmæssige og administrative byrde, som stadig er stor. For meget bureaukrati betragtes som en af de mest problematiske faktorer, når der skal gøres forretninger i Slovenien. Dette gælder især skatteprocedurerne uforudsigelighed og kompleksitet, men er ikke begrænset til dette område, da det stadig tager omkring et år, før handelssager kommer for en domstol. Slovenien har skabt et værktøj, der skal være med til at mindske de administrative byrder, og er ved at gennemføre det. En væsentlig del af denne gennemførelse er endnu ikke på plads.

- (15) Derudover er Slovenien først for nylig begyndt at tackle sin meget restriktive regulering i visse sektorer for tjenesteydelser. Der er gennemført reformer for at liberalisere de faglige krav til arkitekter og civilingeniører, men der er fortsat ikke gjort noget ved andre spørgsmål, som Kommissionens tjenestegrene havde peget på. Sådanne reformer vil også være til fordel for fremstillingsvirksomheder i Slovenien, som er afhængige af input af konkurrencedygtige tjenester.
- (16) Effektive offentlige udbud er afgørende for kontrol med udgifterne og forbedring af kvaliteten i Sloveniens sundhedssektor. En udbredelse af centraliserede indkøb og en række andre former for samling af indkøbene, f.eks. fælles indkøb til hospitaler, er en nødvendighed, hvis det skal sikres, at der leveres innovative produkter af høj kvalitet og til en konkurrencedygtig pris.
- (17) Slovenien kæmper med ineffektivitet i de offentlige udbud. Der er forholdsvis lidt konkurrence mellem tilbudsgiverne, hvilket afspejles af det lave antal tilbud for hvert udbud og af den store andel af forhandlede procedurer uden forudgående indkaldelse. Sidstnævnte mindsker også gennemsigtigheden. Der er ringe grad af professionalisering blandt de medvirkende, og der er kun få sikkerhedsforanstaltninger mod korruption og hemmelige aftaler blandt tilbudsgiverne. Især gælder det, at den nationale revisionskommissions uafhængighed er begrænset som følge af proceduren for udpegelse af dens medlemmer. Mens myndighederne vurderer, at økonomisk kriminalitet og korruption har forårsaget stor skade i de seneste år, venter visse reformer til bekæmpelse af korruption stadig på at blive gennemført.
- (18) Den slovenske stat er stadigvæk meget involveret i økonomien, især i finanssektoren. De tidligere offentliggjorte privatiseringsplaner er blevet gennemført i langsomt tempo. Yderligere privatiseringer vil gøre virksomhederne mere levedygtige på lang sigt og mindske risikoen for statsfinanserne.
- (19) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Sloveniens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Slovenien de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Slovenien, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (20) Rådet har på baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering gennemgået Sloveniens stabilitetsprogram for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Slovenien i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 3,1 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturtilpasning på 0,65 % af BNP. Vedtage og gennemføre loven om sundhedspleje og sygesikring og den planlagte reform af langtidsplejen. Garantere et holdbart og hensigtsmæssigt pensionssystem, herunder ved at øge den lovbestemte pensionsalder og begrænse tidlig pensionering. Øge de lavtuddannede og ældre arbejdstagers beskæftigelsesegnethed gennem livslang læring og aktiveringsforanstaltninger.
2. Udvikle alternative finansieringskilder for virksomheder i kraftig vækst. Mindske hindringerne for markedsadgang ved at revidere reguleringen af produktmarkederne og begrænse de administrative byrder. Øge konkurrencen, professionalismen og det uafhængige tilsyn inden for offentlige udbud. Gennemføre privatiseringerne i overensstemmelse med de nuværende planer.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Slovakiets nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/24)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Slovakiet ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ («henstillingen vedrørende euroområdet»).
- (2) Da Slovakiet har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Slovakiet sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstillingerne nedenfor, navnlig i henstilling 1.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Slovakiet 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Slovakiets fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Slovakiets nationale Europa 2020-mål.
- (4) Den 25. april 2018 fremlagde Slovakiet sit nationale reformprogram for 2018 og sit stabilitetsprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (»ESI-fondene«) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Slovakiet er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten. I sit stabilitetsprogram for 2018 forventer regeringen en gradvis forbedring af det samlede underskud til 0,8 % af BNP i 2018 og til 0,0 % af BNP i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP, forventes opfyldt i 2020. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvoteprocent gradvist at falde fra 49,3 % i 2018 til 43,3 % af BNP senest i 2021. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. Samtidig er de foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål fra og med 2019, ikke blevet præciseret fuldt ud. Budgettet indeholder en ikkесpecificeret udgiftskategori, kaldet »budgetreserver«, der udgør en væsentlig del (0,7 % af BNP), og som kan bruges til ad hoc-aktiviteter, hvilket mindsker forudsigeligheden ved budgettets gennemførelse.
- (7) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet, at Slovakiet sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter⁽²⁾ ikke overstiger 2,9 % i 2018, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,5 % af BNP. Samtidig blev det præciseret, at man i vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af budgetresultaterne i 2018 er nødt til at tage behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, som bidrager til både at styrke den igangværende genopretning og sikre, at de offentlige finanser er holdbare. Efter Kommissionens vurdering af opsvingets styrke i Slovakiet, idet der samtidig blev taget behørigt hensyn til landets udfordringer for så vidt angår holdbarheden, er det ikke nødvendigt at tage yderligere elementer i betragtning. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en væsentlig afvigelse fra henstillingen i 2018.
- (8) I lyset af Slovakiets forventede produktionsgab på 1,2 % af BNP bør den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter i 2019 ikke overstige 4,1 % i overensstemmelse med den strukturelle tilpasning på 0,5 % af BNP, som kræves ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpacten. Med en uændret politik risikerer Slovakiet en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2019 på grund af den samlede afvigelse for 2018 og 2019. Rådet er af den generelle opfattelse, at de nødvendige foranstaltninger bør træffes fra 2018 for at sikre, at bestemmelserne i stabilitets- og vækstpacten overholdes.
- (9) Slovakiets offentlige finanser er stadig ikke fri for risici på længere sigt. Sundhedsudgifterne truer fortsat de offentlige udgifters holdbarhed på lang sigt, da det stadig er lidt af en udfordring at forbedre sundhedsvæsenets omkostningseffektivitet i Slovakiet. På lang sigt ventes de offentlige udgifter til sundhedsvæsenet at stige med 1,2 procentpoint af BNP, hvilket ligger over den anslåede gennemsnitlige stigning på 0,9 procentpoint for Unionen. Der er sket en gradvis forbedring af pensionssystemets holdbarhed på lang sigt primært på grund af den automatiske forhøjelse af pensionsalderen, som har mindsket de forventede aldersrelaterede udgiftsstigninger på lang sigt.
- (10) Selv om der er taget skridt til at gøre sundhedssystemet mere omkostningseffektivt, især med gennemførelsen af udgiftsrevisionen i »Value for Money«, er der fortsat et betydeligt potentiale for rationalisering af midlerne. Der lader ikke til at ske fremskridt med planerne for vidtgående reformer af sundhedssystemet, der vil gøre det muligt at strømline tjenesterne samt styre hospitalernes ressourcer bedre og mere effektivt. Forbruget af hospitalstjenester er fortsat højt med en høj indlæggelsesgrad for kroniske sygdomme og en udskrivningsgrad over

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

EU-gennemsnittet kombineret med en forholdsvis lav belægningsgrad. Selv om det vil lette den store byrde for hospitalerne, hvis den primære sundhedspleje styrkes, lider systemet under en mangel på praktiserende læger, og problemet forværres yderligere af ujævn geografisk fordeling. De praktiserende lægers aldersfordeling giver også anledning til bekymring for deres antal i fremtiden. Endeligt gælder det, at adskillige initiativer, der skal øge sundhedssystemets omkostningseffektivitet, f.eks. fuld indførelse af et diagnoserelateret gruppebetalingssystem og effektiv operationalisering af e-sundhedssystemet, stadig er under udvikling. Der ventes yderligere forsinkelser og udfordringer med gennemførelsen i fremtiden.

- (11) Skatteindtægterne stiger på baggrund af den stærke økonomiske vækst, og der arbejdes på at øge overholdelsen af skattereglerne og mindske Slovakiet's store momsgebyr. Mens de skattemæssige incitamenter til fordel for FoU blev øget, er ejendomsbeskatningen fortsat en beskedent indtægtskilde. Et løbende program med udgiftsanalyser af alle centrale offentlige udgiftsområder har vist sig at være et virkningsfuldt og konsekvent redskab for øget omkostningseffektivitet i de offentlige udgifter.
- (12) Der sker fortsat en positiv udvikling på arbejdsmarkedet, som kendetegnes ved øget beskæftigelse og en historisk lav ledighed. Imidlertid er langtidsløsheden fortsat blandt de højeste i Unionen, hvilket især påvirker dårligt stillede grupper, såsom lavt uddannede arbejdstagere, unge og marginaliserede romaer. Som følge af de bedre forhold på arbejdsmarkedet meldes der nu om mangel på kvalificeret arbejdskraft i visse økonomiske sektorer. Der er tydelige regionale forskelle på arbejdsmarkedet med højere ledighed i det østlige Slovakiet og større mangel på arbejdskraft i landets vestlige del. Slovakiet er begyndt at gennemføre sin handlingsplan for integration af langtidsløse, som støttes af Den Europæiske Socialfond. Med planen indføres navnlig individualiserede tilbud, socialrådgivning og et nyt grundlæggende profileringsystem. Indtil videre har gennemførelsen dog ikke medført væsentlige strukturelle forbedringer. Der er fortsat mangler i samarbejdet med de private partnere og ikke-statslige organisationer om at mindske sags byrden i de offentlige arbejdsformidlinger, mens den individualiserede rådgivning fortsat befinder sig i begyndelsesfasen. Derudover fungerer den overordnede segmentering af de langtidsløse ikke fuldt ud som et værktøj til videre henvisning til aktiveringsforanstaltninger. Oplærings- og omskolingsprogrammerne er blevet styrket, men er stadig ikke tilstrækkelige, og deres målretning til de langtidsløse og dårligt stillede grupper er fortsat begrænset. Desuden deltager voksne stadig kun i ringe grad i kurserne, og de dårligt stillede gruppers muligheder for at få en ny chance i uddannelsessystemet er underudviklede. Kriterierne for at modtage arbejdsløshedsunderstøttelse er strenge, og understøttelsen gives kun i kort tid. Dette medfører lav dækning for korttidsløse, der modtager arbejdsløshedsunderstøttelse.
- (13) Både forskellen i mænds og kvinders beskæftigelsesfrekvens og løn ligger et godt stykke over EU-gennemsnittet. Kvinder i den fødedygtige alder har en lav beskæftigelsesfrekvens, hvilket afspejler det forhold, at mænd sjældent benytter den længerevarende forældreorlov kombineret med lav udnyttelse af fleksible arbejdstidsordninger og dyre børnepasningsordninger med begrænset adgang. Især for børn under tre år bruges der kun i meget ringe grad børnepasningsordninger.
- (14) Uddannelsessystemet bidrager ikke i tilstrækkelig grad til Slovakiet's socioøkonomiske udvikling, og det er underfinansieret på alle niveauer. Uddannelsernes kvalitet, romaers deltagelse i inklusiv almindelig uddannelse og reel integration af socioøkonomisk dårligt stillede elever og studerende i uddannelse og kurser er presserende udfordringer. Uddannelsesresultater og grundlæggende færdigheder ligger lavt i forhold til internationale standarder og påvirkes i høj grad af de uddannelsessøgendes socioøkonomiske baggrund. Skolefrafaldet er lavt, men er i stigning, og de regionale forskelle er betydelige. På trods af planen om at øge lærernes løn med 6 % om året frem til 2020 er lærerfaget stadig ikke tiltrækkende, bl.a. på grund af en begrænset grunduddannelse og ringe muligheder for faglig udvikling. Det går meget langsomt med foranstaltningerne, der skal øge romaernes deltagelse i inklusiv almindelig undervisning pga. utilstrækkelig finansiel støtte og overvågning samt utilstrækkelig oplæring af lærere i mellemkulturelle spørgsmål.
- (15) Den offentlige forvaltning lider stadig under ineffektivitet og flaskehalse, som skyldes et dårligt samarbejde mellem ministerierne og en ringe grad af politisk neutralitet i tjenestemandstanden. Tjenestemandsløven er så småt ved at blive gennemført, men om den vil medføre en mere effektiv forvaltning af de menneskelige ressourcer, vides endnu ikke. Hvad angår forvaltningen af EU-midler, er administrationens kapacitet og effektivitet stadig begrænsede, og personalet udskiftes ofte, delvis i forbindelse med den politiske cyklus. Dette gøres der dog noget ved, idet vicepremierministerens koordinerende rolle styrkes, og dette er en stabiliserende faktor, som giver kontinuitet og institutionelt knowhow ved gennemførelse af reorganiseringer.

- (16) ESI-fondene spiller en afgørende rolle ved løsningen af de centrale problemer med at øge konkurrencedygtigheden samt vækst- og jobskabelsen i Slovakiet. Slovakiet mistede 26 mio. EUR i finansiering af forskning og innovation i 2017, overvejende pga. problemer med anvendelse af udvælgelseskriterier og evaluatore, hvilket er bekræftet af de udførte kontroller. Hvis der ikke træffes hensigtsmæssige foranstaltninger for at gå hurtigere frem, er der stor risiko for, at yderligere en del af den tildelte finansiering vil gå tabt. Selv om udvælgelsesraten for projekter nu er over halvdelen af den samlede tildeling for den igangværende programperiode, førte gennemførelsen på stedet kun til betalinger til modtagerne, der svarer til 11 % af det afsatte beløb.
- (17) Den ringe effektivitet i den offentlige forvaltning påvirker også andre sektorer, herunder energi og miljø. Genanvendelsesprocenten ligger meget lavt, og luftkvaliteten er fortsat temmelig ringe. Bæredygtig skovforvaltning er et voksende problem. Energisektoren lider under overregulering, og energipolitikken er ikke i fuld overensstemmelse med Unionens klima- og energimål.
- (18) Slovakiet har taget store skridt i retning af et velfungerende system for offentlige indkøb. Der er gjort en indsats for at indføre kvalitetskriterier ved tildelingen af kontrakter. De obligatoriske elektroniske redskaber til gennemførelse af offentlige udbudsprocedurer ventes at være klar senest i oktober 2018. Selv om de ikke er optimalt effektive, er der udført forudgående kontroller af alle projekter, der finansieres gennem ESI-fondene. Der er dog stadig ikke opnået tilfredsstillende resultater inden for intern kontrol, gennemsigtighed, digitalisering, professionalisering samt strategiske og miljømæssigt bæredygtige offentlige udbud. Dette afspejles af Slovakiets resultater med bekæmpelse af konkurrencebegrænsende praksis, som ligger noget over EU-gennemsnittet på trods af visse forbedringer. Derudover er der kun begrænsede tegn på noget ønske om at bekæmpe korruptionen. Over halvdelen af virksomhederne opfatter korruptionen inden for offentlige udbud, der styres af landets myndigheder, som meget udbredt.
- (19) Korruption, komplekse administrative procedurer, overdrevne erhvervsregler i hastig forandring og bekymringer over flere reguleringsmyndigheders forvaltning har store konsekvenser for Slovakiets erhvervs-klima. Mens Slovakiet har mistet terræn i visse internationale sammenligninger, har landet kortlagt en række foranstaltninger, der kan forbedre erhvervs-klimaet og øge investeringerne. Slovakiet har også styrket rammerne for reguleringsmæssige konsekvensanalyser og har øget brugen af dem i de seneste år. Endelig blev konsekvensvurderingen af lovgivningen for 2020, en ny strategi for bedre regulering, vedtaget for nylig. Der er fortsat store reguleringsmæssige hindringer i sektoren for erhvervs-tjenester, som er mere restriktive end EU-gennemsnittet for arkitekter, ingeniører, skatterådgivere, advokater, patentagenter, ejendomsmæglere og turistguides. I Kommissionens meddelelse af 10. januar 2017 om anbefalinger til reformer af reguleringen af liberale erhverv blev der fremsat anbefalinger om at fjerne disse lovgivningsmæssige hindringer. Slovakiet har dog ikke meldt om fremskridt med at afhjælpe disse hindringer.
- (20) Samlet set er der ikke sket nogen udvikling i kampen mod korruption. Korruption opfattes som et udbredt problem, og antallet af sådanne sager, der retsforfølges, er faldet yderligere. Retsfølelsen i forbindelse med korruption er blevet forværret i kølvandet på drabet på en undersøgende journalist og hans konstateringer om en lang række korruptionssager på højt niveau. Andelen af sager på højt niveau, der retsforfølges, er meget lav. Problemet med politiets og anklagemyndighedens manglende ansvar er ikke blevet løst og står i vejen for kampen mod korruption og undersøgelser af følsomme korruptionssager.
- (21) For Slovakiet er det fortsat en udfordring at forbedre retssystemets effektivitet, herunder systemets uafhængighed, selv om der er sket visse effektivitetsforbedringer. Der er fortsat tvivl om retssystemets uafhængighed, herunder processen for udnævnelse af dommere på alle niveauer.
- (22) Selv om øget innovation kan gøre Slovakiet mere konkurrencedygtigt og lette overgangen til en videnbaseret økonomi, er landets evne til at innovere fortsat behersket, og erhvervslivets FoU-investeringer er meget lave (0,40 % af BNP i 2016). Selv om Slovakiet har en stor mellem-/højteknologisk fremstillingssektor, har de dominerende multinationale virksomheder indtil videre kun vist begrænset interesse i at udføre FoU-aktiviteter, og procentdelen af små og mellemstore virksomheder, der udfører innovation internt, var meget lavere i Slovakiet (13,9 %) end i Unionen som helhed (28,8 %) i 2016.
- (23) De offentlige investeringer i forskning og innovation steg kraftigt mellem 2009 og 2015 på grund af brugen af ESI-fondene. Disse investeringers fulde potentiale er ikke fuldt udnyttet på grund af ineffektivitet i Slovakiets forskningsmiljø. På trods af vicepremierministerens styrkede rolle som koordinator af forskning, udvikling og innovation er den samlede styring af politikken på dette område svag. Systemets fragmenterede natur og de svage

styringsrammer, hvor ansvaret er spredt ud blandt flere ministerier og agenturer, som ofte lider under manglende koordinering, fører gennemgående til forsinkelser i reformprocessen. Det går langsomt med foranstaltningerne til at stimulere videnoverførsel, styrke forskningskapaciteten i erhvervslivet og øge samarbejdet mellem virksomheder og den akademiske verden.

- (24) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Slovakiet økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der blev rettet til Slovakiet de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Slovakiet, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (25) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Slovakiet i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 4,1 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturtilpasning på 0,5 % af BNP. Gennemføre foranstaltninger til at øge sundhedssystemets omkostnings-effektivitet og udvikle en mere effektiv strategi for personalet.
2. Styrke aktiverings- og opkvalificeringsforanstaltningerne, herunder kvalitetsbetonet uddannelse og individualiserede tjenester for dårligt stillede grupper, især ved at gennemføre handlingsplanen for langtidsledige. Øge kvinders beskæftigelse, især ved at udvide udbuddet af børnepasningsmuligheder, der er af høj kvalitet og til at betale. Forbedre uddannelsessystemets kvalitet og rummelighed ved at øge romabørns deltagelse i almindelig uddannelse, lige fra den tidlige barndom.
3. Øge brugen af kriterier for kvalitet og livscyklusudgifter i offentlige indkøbsaktiviteter. Bekæmpe korruption, herunder ved at sikre håndhævelse af gældende lovgivning og øge ansvarligheden inden for politi og anklagemyndighed. Øge retssystemets effektivitet, især ved at sikre uafhængigheden ved udnævnelse af dommere. Mindsker fragmenteringen af det offentlige forskningssystem og stimulere erhvervslivets innovation, herunder for små og mellemstore virksomheder.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne
H. LÖGER
Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Finlands nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Finlands stabilitetsprogram for 2018**

(2018/C 320/25)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Finland ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 22. marts 2018. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ⁽³⁾ («henstillingen vedrørende euroområdet»).
- (2) Da Finland har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union bør Finland sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstillingerne nedenfor, navnlig henstilling 3.
- (3) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Finland 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Finlands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽⁴⁾, opfølgningen på de henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Finlands nationale Europa 2020-mål.
- (4) Den 13. april 2018 fremlagde Finland sit nationale reformprogram for 2018 og sit stabilitetsprogram for samme år. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 179 af 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Finland er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og omfattet af gældsreglen. I henhold til sit stabilitetsprogram for 2018 forventer regeringen en offentlig saldo på -0,6 % af BNP i 2018, dvs. uændret i forhold til året forinden. I henhold til regeringen ventes saldoen at blive forbedret i 2019 og derefter vende til et lille overskud i 2020 og 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP, blev mere end opfyldt i 2017. Den genberegnete strukturelle saldo⁽²⁾ forventes dog at blive marginalt større, nemlig 0,6 % af BNP, i 2018-2019 for derefter at falde. Den offentlige gældskvotep toppede i 2015, hvor den udgjorde 63,6 % af BNP, men den faldt derpå til 61,4 % i 2017. I henhold til stabilitetsprogrammet for 2018 vil gældskvoten fortsætte med at falde og nå ned på 56,7 % af BNP i 2021. Det makroøkonomiske scenarie, som ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, forekommer generelt realistisk. Hovedrisiciene knyttet til budgetfremskrivningerne hænger sammen med den planlagte social- og sundhedsreform, hvor initialomkostningerne kan blive større end forventet.
- (7) I stabilitetsprogrammet for 2018 erindres der om, at omkostningerne forbundet med den ekstraordinære tilstrømning af flytninge voksede og fik betydelig indflydelse på budgettet i 2015-2016. I henhold til stabilitetsprogrammet for 2017 forventedes omkostningerne at falde med 0,15 % af BNP i 2017. Dette tal blev ikke bekræftet i stabilitetsprogrammet for 2018, og Kommissionen har derfor ikke taget hensyn til det. I 2017 fik Finland desuden bevilget en midlertidig afvigelse på 0,5 % af BNP fra den krævede tilpasning i retning af den mellemfristede budgetmålsætning for at tage højde for store strukturreformer, især pensionsreformen i 2017 og konkurrencepakten, med en positiv indflydelse på de offentlige finansers holdbarhed på længere sigt. I 2017 blev Finland bevilget en midlertidig afvigelse på 0,1 % af BNP for at tage hensyn til nationale investeringer i projekter samfinansieret af Unionen. Hvad angår sidstnævnte afvigelse er et af godkendelseskriterierne, at de samlede offentlige investeringer ikke falder. Tallene for 2017 viste et fald i de offentlige investeringer i 2017 sammenlignet med året forinden, mens investeringer i tilknytning til EU-midler skønnes at være forblevet stabile. Derfor vurderes det ikke længere, at Finland er berettiget til en midlertidig afvigelse på 0,1 % af BNP i relation til nationale investeringsudgifter til projekter, der samfinansieres af Unionen i 2017. De resterende midlertidige afvigelser fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning fremføres i princippet, så de dækker en periode på tre år. De midlertidige afvigelser inden for rammerne af klausulerne om usædvanlige begivenheder og strukturreformer udgør derfor 0,67 % af BNP i 2018 og 0,5 % af BNP i 2019.
- (8) Rådet henstillede til Finland, at landet skulle sikre, at afvigelsen fra den mellemfristede budgetmålsætning i 2018 begrænses til den afvigelse, der følger af den budgetmæssige virkning af usædvanlige begivenheder (bevilget i 2016), og afvigelsen forbundet med gennemførelsen af strukturreformer og investeringer (bevilget i 2017). Dette er foreneligt med en maksimal nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter på 1,9 % i 2018 svarende til en tilladt forværring af den strukturelle saldo på 0,1 % af BNP. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for en vis afvigelse fra den anbefalede finanspolitiske tilpasning i 2018. Udfaldet for 2017 var imidlertid bedre end forventet, og afstanden til det mellemfristede mål forventes derfor at være mindre end de tilladte afvigelser i forbindelse med klausulerne om usædvanlige begivenheder og strukturreformer. Hvis dette bekræftes, skal der tages hensyn hertil i den efterfølgende vurdering for 2018.
- (9) I henhold til Kommissionens forårsprognose 2018 bør Finland i 2019 sikre, at afvigelsen fra den mellemfristede budgetmålsætning det år begrænses til den afvigelse, der blev tilladt som følge af den budgetmæssige virkning af gennemførelsen af strukturreformer, for hvilken der blev bevilget en midlertidig afvigelse i 2017. Dette er foreneligt med en maksimal nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter på 2,9 % svarende til en tilladt

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Den konjunkturkorrigerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

forværring af den strukturelle saldo på 0,2 % af BNP. I en situation med uændrede politikker forventes Finland at opfylde kravet for 2019. Finland forventes også at overholde gældsreduktionsmålet i 2018 og 2019. Rådet er af den generelle opfattelse, at Finland skal være rede til at træffe yderligere foranstaltninger for at overholde målet i 2018 og ventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten i 2019.

- (10) På grund af befolkningens aldring og en faldende arbejdsstyrke forventes udgifterne til pension, sundhed og langtidspleje at stige fra 22 % af BNP i 2016 til 24 % af BNP i 2030. Den administrative reform og social- og sundhedsreformen, der er til drøftelse i parlamentet, tjener til at reducere udgiftsstigningen på dette område. Andre målsætninger vil være at sikre lige adgang til sundhedsydelser og forkorte ventetiden for patienter, især i mindre gunstigt stillede eller afsidesliggende områder. Andelen af selverklærede uopfyldte medicinske behov ligger over EU-gennemsnittet. Især personer, der står uden for arbejdsmarkedet, finder det vanskeligt at modtage den nødvendige pleje. Et nyt niveau i den regionale offentlige forvaltning, nemlig amter, vil varetage social- og sundhedsydelser i Finland fra 2020. Med reformen vil forskellige ressourcer blive samlet for at muliggøre en mere effektiv anvendelse heraf på amtsligt niveau. Større brug af digitale og elektroniske tjenester skulle også øge produktiviteten. Endelig vil der være adgang til sociale og primære sundhedsydelser i offentlige og private social- og sundhedscentre. Dette vil sikre patienterne større valgfrihed, og konkurrencen mellem tjenesteudbydere forventes samtidig at give besparelser. Realiseringen af disse ambitiøse mål vil også afhænge af de valg, der træffes i reformens gennemførelsesfase.
- (11) 74 % af den samlede befolkning i den erhvervsaktive alder (20-64 år) var i beskæftigelse i 2017, og dermed var beskæftigelsesgraden forholdsvis lav i Finland sammenlignet med de øvrige nordiske lande. Arbejdsmarkedsdeltagelsen var også lavere, især blandt kvinder, lavtuddannede og personer med indvandrerbaggrund. Med et niveau på omkring 7,5 % af den samlede arbejdsstyrke i 2017 var den strukturelle arbejdsløshed høj. I forhold til beskæftigelsesvækst og trods de seneste foranstaltninger truffet af de finske myndigheder optræder der stadig udfordringer med hensyn til indførelse af flere incitamenter til at tage arbejde og føre mere aktive arbejdsmarkedspolitikker.
- (12) Inaktivitet og arbejdsløshedsfælder udgør fortsat en hindring for en mere ekstensiv brug af arbejdsstyrken. Det sociale sikringssystem og kombinationen af systemets forskellige ydelser resulterer i en væsentlig inaktivitetsfælde. Social bistand og boligydelse udgør en betydelig del af denne fælde. Disse og andre ydelser udfases meget hurtigt, efterhånden som indkomsten stiger, hvilket medfører en risiko for, at det ikke i tilstrækkelig grad kan betale sig at arbejde. De komplekse ydelsesregler kombineret med forskellige former for administrativ praksis vurderes at resultere i betydelige ledighedsfælder eller bureaukratiske fælder. Usikkerhed omkring ydelsernes størrelse og tidspunktet for deres genindførelse gør det mindre attraktivt at deltage i kortvarige arbejdsforhold eller påtage sig deltidsarbejde. Endelig og trods en nylig stigning i opførelsen af nye boliger kan en mangel på overkommelige boliger i vækstcentre lægge en yderligere bremse på arbejdskraftens mobilitet. Det igangværende forsøg med indførelse af en basisindkomst, hvis første resultater forventes i 2019, vil sandsynligvis give visse oplysninger til brug for en revision af socialsikringssystemet. Der er blevet set nærmere på muligheden for en reform af forældreorlovssystemet med det formål at forøge beskæftigelsen blandt kvinder i den fødedygtige alder og fremme ligestilling mellem kønnene. Et indkomstregister i realtid er under udarbejdelse og kunne give mulighed for at effektivisere offentlige tjenester og reelt højne ydelsesniveauet.
- (13) Lønfastsættelsesmekanismerne ændrer sig og bevæger i retning af lønforhandlinger på sektorplan og lokalt plan. Eftersom virksomheder ofte står over for meget forskellige begrænsninger, vil dette åbne op for større løndifferentiering mellem virksomheder og sikre, at reallønstigninger er på linje med produktivitetsvæksten og samtidig understøtter bedre beskæftigelsesmuligheder. Under de seneste lønaftaler, der blev indgået i slutningen af 2017 og begyndelsen af 2018, har organiserede arbejdsgivere flere muligheder for at forhandle lokalt. For ikke-organiserede arbejdsgivere er der stadig visse hindringer. Der er blevet konstateret visse positive resultater, da den nuværende status for de seneste lønforhandlinger tyder på, at resultatet vil være stort set neutralt i forhold til omkostningskonkurrenceevnen. Trods den manglende formelle samordning af lønaftaler tyder noget på, at der er ved at opstå en finsk model, hvor lønstigninger i den ikke-konkurrenceudsatte sektor følger de stigninger, der aftales i den konkurrenceudsatte sektor.
- (14) Efterhånden som aktivitetsniveauet og beskæftigelsen gradvist vender tilbage til niveauet før krisen, vil den lavere beskæftigelsesegnethed for de ledige og ikkeerhvervsaktive sandsynligvis blive et større problem, som kan sinke genopretningen af arbejdsmarkedet og dermed undergrave den langsigtede bæredygtighed i Finlands velfærdssamfund. Situationen kræver passende og integrerede aktiverings- og rehabiliteringstjenester for de ledige og inaktive. Samtidig ligger de ressourcer, der er afsat til de offentlige arbejdsformidlinger og især rådgivningsaktiviteter, under EU-gennemsnittet. De tjenester, der tilbydes de ledige og især dem med ringere beskæftigelsesudsigter, er spredt blandt en række særskilte udbydere. Integration eller bedre koordinering vil bidrage til at skabe en sømløs kæde af tjenester (en kvikskranke for ledige/inaktive). Der er behov for en fortsat indsats for at sikre, at de ikkeerhvervsaktive, særlig dem i aldersgruppen 25-49 år, og personer med indvandrerbaggrund opnår bedre

resultater på arbejdsmarkedet. Indvandrerbefolkningen kan delvis kompensere for faldet i antallet af personer i den erhvervsaktive alder, forudsat at de er velintegrerede på arbejdsmarkedet og i det finske samfund. Endelig er manglen på visse former for arbejdskraft stigende, hvilket sandsynligvis afspejler de igangværende strukturændringer i økonomien, f.eks. befolkningens aldring. Dette tyder på, at der er behov for fortsatte investeringer i voksenuddannelse og erhvervsuddannelse, der muliggør erhvervsmæssig mobilitet og reducerer misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder.

- (15) Regeringen har taget skridt til at fremme iværksætteri og startupvirksomheder og har også forbedret adgangen til lån og eksportgarantier for små og mellemstore virksomheder. Desuden har de ledige nu ret til arbejdsløshedsunderstøttelse i de første måneder, når de starter en virksomhed. Ordningen kan især forventes at blive en succes, hvis den kombineres med uddannelse og coaching, mens dens korte varighed kan begrænse dens virkninger. Derudover er der fortsat visse svage punkter i den sociale beskyttelse af iværksættere og selvstændige, og risikoen for fattigdom blandt selvstændige i Finland er høj i forhold til lønmodtagere.
- (16) Husholdningernes gæld ligger fortsat på et historisk højt niveau (67 % af BNP i 2016). Gælden er overvejende med variabel rente, hvilket udgør en risiko, hvis renten stiger på mellemlang sigt. Forbrugerkreditte er i hastig stigning, og en voksende andel af denne långivning stammer fra udenlandske banker, andre finansielle institutioner end kreditinstitutter, småudlånsvirksomheder og peer-to-peer-långivning. Det finske finanstillik har truffet en række foranstaltninger for at dæmme op for stigningen i husholdningernes gældsætning. Der forventes dog ikke umiddelbart nogen aktiv gældsnedbringelse, navnlig ikke da renten fortsat er lav og forbrugertilliden stærk. Det forhold, at der ikke findes et samlet kreditregister (som indsamler både positive og negative oplysninger om debitorer), kan forhindre bankerne i at danne sig et klart overblik over husholdningernes samlede gæld.
- (17) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Finlands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Finland i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Finland, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (18) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Finland i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Nå det mellemfristede budgetmål i 2019, hvor der tages hensyn til de afvigelser, der blev tilladt som følge af gennemførelsen af strukturreformer, for hvilken der blev bevilget en midlertidig afvigelse. Sikre vedtagelse og gennemførelse af forvaltningsreformen for at øge omkostningseffektiviteten og sikre lige adgang til social- og sundhedstjenester.
2. Forbedre incitamenterne til at tage arbejde og sikre passende og velintegrerede tjenester for de ledige og ikkeerhvervsaktive.
3. Styrke overvågningen af husholdningernes gæld, bl.a. ved at etablere et kreditregister.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Sveriges nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Sveriges konvergensprogram for 2018**

(2018/C 320/26)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Sverige blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Sverige 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Sveriges fremskridt med hensyn til gennemførelsen af den landespecifikke henstilling, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽³⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Sveriges nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 7. marts 2018. Kommissionen konkluderede i sin analyse, at Sverige er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Især de overvurderede boligpriser kombineret med den fortsatte stigning i husholdningernes gæld indebærer en risiko for en ukontrolleret korrektion. Husholdningernes gæld, som allerede er høj, er stadig stigende. Boligpriserne er steget hurtigt og nærmest uafbrudt i næsten 20 år. Der blev konstateret negativ vækst i sidste kvartal af 2017. Indikatorer for boligvurderinger tyder imidlertid på, at boligpriserne fortsat er meget høje i forhold til de underliggende økonomiske forhold. Selv om bankerne tilsyneladende har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag, kan en ukontrolleret korrektion også påvirke den finansielle sektor negativt, da bankernes eksponering for realkreditlån til husholdningerne vokser. I så fald kan også nabolandene blive ramt grundet de systemiske indbyrdes finansielle forbindelser. De senere år er der truffet foranstaltninger for at begrænse væksten i realkreditlån og sætte skub i boligbyggeriet. De politiske tiltag, der hidtil er gennemført, har imidlertid ikke været tilstrækkelige til at forhindre overvurderinger i boligsektoren, og der bør stadig sættes ind på vigtige områder, bl.a. hvad angår skatteincitamenter til boligejerskab samt boligudbuddet og markedet for lejeboliger.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (3) Den 27. april 2018 fremlagde Sverige sit nationale reformprogram for 2018 og sit konvergensprogram for samme år. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (»ESI-fondene«) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (5) Sverige er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten. I sit konvergensprogram for 2018 har regeringen planer om at opnå et samlet overskud på 1,0 % af BNP i 2018 og fortsat opfylde den mellemfristede målsætning om et strukturelt underskud på 1 % af BNP i hele programperioden. Ifølge konvergensprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvoté at falde til 37,3 % af BNP i 2018 for derefter at falde yderligere til 29,0 % af BNP i 2021. Økonomisk vækst og sunde offentlige finanser forventes at være de vigtigste drivkræfter bag den faldende gældskvoté. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 ventes den strukturelle saldo at udvise et overskud på henholdsvis 0,7 % af BNP i 2018 og 1,0 % af BNP i 2019, hvilket er over den mellemfristede budgetmålsætning. På grundlag af sin vurdering af konvergensprogrammet for 2018 og under hensyntagen til Kommissionens forårsprognose 2018 er Rådet af den opfattelse, at Sverige forventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpacten i 2018 og 2019.
- (6) Husholdningernes gældsætning er vedblevet med at vokse fra et allerede højt niveau. Husholdningernes gæld voksede med 7,0 % i 2017 og nåede op på omkring 86 % af BNP og 184 % af den disponible indkomst, hvilket er blandt de højeste niveauer i Unionen. Efter at være faldet en smule i 2016 steg den gennemsnitlige gældskvoté for nye realkreditlåntagere igen i 2017 til 411 %, hvilket er et nyt højdepunkt. Væksten i husholdningernes gæld skyldes hovedsagelig større realkreditlåntagning, der igen hænger sammen med høje boligpriser og strukturelle forvriddinger, der er til fordel for realkreditfinansierede ejendomsinvesteringer. Gælden er ulige fordelt, idet lavindkomsthusholdninger og yngre husholdninger bærer en meget høj gæld i forhold til deres indkomst. Sverige har gennemført en række makroprudentielle foranstaltninger i de seneste år. Blandt de trufne foranstaltninger kan nævnes fastsættelse af grænser for forholdet mellem lånstørrelse og værdi, justering af bankers bundgrænse for risikovægt og indførelse af en formel regel for amortiseringen af realkredit i juni 2016. Et nyt skærpet amortiseringskrav for realkreditlån optaget af låntagere med en høj gæld i forhold til deres disponible indkomst trådte i kraft i marts 2018. Sverige har også vedtaget lovgivning med henblik på at styrke Finansinspektionens juridiske mandat. Det nye mandat gælder fra februar 2018 og giver Finansinspektionen mulighed for at reagere hurtigere med en bredere vifte af potentielle foranstaltninger på de risici, der knytter sig til en voksende gæld i husholdningerne. De hidtidige makroprudentielle politiske foranstaltninger synes at have haft en begrænset effekt på væksten i realkreditlån. En gradvis nedsættelse af rentefradragene i forbindelse med realkreditlån eller forøgelse af de løbende ejendomsskatter kan bidrage til at bremse væksten i husholdningernes gæld, men regeringen har ikke taget skridt i denne retning.
- (7) I 2017 voksede Sveriges økonomi kraftigt med omkring 2,4 % takket være en robust indenlandsk efterspørgsel. Investeringerne, drevet af boliginvesteringer, voksede med 6,0 % (på årsbasis) i de første tre kvartaler og ydede dermed et særdeles stort bidrag. Trods en kraftig stigning i nybyggeri i de seneste år er boligudbuddet fortsat mangelfuldt, især udbuddet af økonomisk overkommelige boliger omkring de største byer. Manglen på ledige og økonomisk overkommelige boliger kan også begrænse mobiliteten på arbejdsmarkedet og udgøre en hindring for en effektiv integration af migranter på arbejdsmarkedet, og den kan medvirke til ulighed mellem generationerne.
- (8) Efter to årtier med stærkt stigende boligpriser oplevede boligmarkedet en gradvis tilbagegang i efteråret 2017, men priserne ligger fortsat over, hvad de underliggende økonomiske forhold tilsiger. Hoveddrivkræfterne bag denne udvikling omfatter skatteincitamenter, der tilgodeser ejerboliger og realkreditgæld, og akkommoderende lånevilkår sammen med relativt lave amortiseringssatser i forbindelse med realkreditlån. Desuden hænger boligangsten sammen med en strukturel ineffektivitet, herunder begrænset konkurrence i byggesektoren på grund af hindringer for markedsadgang for små og udenlandske virksomheder og for store entreprenørers evne til at styre jordressourcer. Der forekommer også hindringer for en effektiv udnyttelse af den eksisterende boligmasse.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

På udlejningsmarkedet skaber lejeløb, der ligger under markedsprisen, en fastlåsnings effekt og en insider/outsidereffekt. På markedet for ejerboede boliger reduceres boligejernes mobilitet af kapitalvindingsskatter. De svenske myndigheder fortsætter med gradvist at gennemføre den 22-punktsplan, der skal forøge boligbyggeriet og forbedre effektiviteten på boligmarkedet. Der er imidlertid ikke blevet taget signifikante politiske skridt til at gøre fastsættelsen af huslejer mere fleksibel eller til at revidere kapitalvindingsskatten.

- (9) Den avancerede økonomi har brug for højt kvalificerede arbejdstagere; der begynder at opstå mangel herpå inden for eksempelvis byggeri, uddannelse, sundhed, ingeniørvirksomhed og informations- og kommunikationsteknologi. I denne forbindelse er der stadig udfordringer, f.eks. integration af personer med indvandrerbaggrund på arbejdsmarkedet, navnlig kvinder. Beskæftigelsen blandt kvinder født uden for EU er betydeligt lavere end for befolkningen som helhed. Uddannelseskløften mellem elever fra forskellige socioøkonomiske baggrunde bliver større og større. Der skal holdes nøje øje med integrationen af nyankomne indvandrelever i skolesystemet og ligeledes med den stigende lærermangel.
- (10) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Sveriges økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Sverige de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Sverige, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (11) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Sveriges konvergensprogram for 2018 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Sverige ventes at overholde stabilitets- og vækstpagten.
- (12) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2018 og konvergensprogrammet for 2018. Dets henstillinger fremsat efter artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Sverige i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sætte ind over for stigningen i husholdningernes høje gæld ved gradvist at nedsætte rentefradragene i forbindelse med realkreditlån eller øge de løbende ejendomsskatter. Fremme boligbyggeriet dér, hvor boligmanglen er størst, navnlig ved at fjerne strukturelle hindringer for byggeriet, og forbedre effektiviteten på boligmarkedet, bl.a. ved at indføre større fleksibilitet i fastsættelsen af huslejer og revidere kapitalvindingsskatten.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Det Forenede Kongeriges nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Det Forenede Kongeriges konvergensprogram for 2018**

(2018/C 320/27)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Det Forenede Kongerige ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Det Forenede Kongerige 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Det Forenede Kongeriges fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽³⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Det Forenede Kongeriges nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 29. marts 2017 meddelte Det Forenede Kongerige Det Europæiske Råd, at det havde besluttet at udtræde af Den Europæiske Union. Medmindre der i en godkendt udtrædelsesaftale fastsættes en anden dato, eller Det Europæiske Råd i henhold til artikel 50, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union og efter aftale med Det Forenede Kongerige enstemmigt beslutter, at traktaterne ophører med at finde anvendelse på en senere dato, gælder EU's primære og sekundære lovgivning ikke længere for Det Forenede Kongerige fra den 30. marts 2019, kl. 0.00 (CET). Det Forenede Kongerige bliver derefter et tredjeland. Der foregår i øjeblikket forhandlinger for at sikre en velordnet udtræden, herunder en overgangsperiode indtil udgangen af 2020, hvor EU-retten fortsat gælder for og i Det Forenede Kongerige.
- (4) Den 30. april 2018 fremlagde Det Forenede Kongerige sit nationale reformprogram for 2018 og sit konvergensprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde («ESI-fondene») for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Det Forenede Kongerige er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. I sit konvergensprogram for 2017-2018 venter regeringen, at det samlede underskud vil falde fra 2,2 % af BNP i perioden 2017-2018, til 1,8 % af BNP i 2018-2019 og til 1,7 % af BNP i 2019-2020. Konvergensprogrammet indeholder ingen mellemfristet budgetmålsætning. Ifølge konvergensprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvotestabilitet omkring 85,5 % af BNP fra 2017-2018 til 2019-2020 for derefter at falde til 84,8 % af BNP i 2021-2022. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. Mens de foranstaltninger, der er nødvendige for at nå de planlagte underskudsmål, overordnet set er veldefinerede, medfører et øget pres på statens udgifter på en række områder en risiko for, at den planlagte reduktion af underskuddet ikke vil være mulig.
- (7) Den 11. juli 2017 henstillede Rådet, at Det Forenede Kongerige sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter⁽²⁾ ikke overstiger 1,8 % i 2018-2019, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,6 % af BNP. Samtidig udtalte Rådet, at der bør slås ind på en finanspolitisk kurs, der både styrker den nuværende genopretning og sikrer, at Det Forenede Kongeriges offentlige finanser er holdbare. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 er der risiko for nogen afvigelse fra kravene i den forebyggende del i 2018-2019.
- (8) I lyset af Det Forenede Kongeriges offentlige gældskvotestabilitet på over 60 % af BNP og det forventede produktionsgab på 0,4 % bør den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter i 2019-2020 ikke overstige 1,6 % i overensstemmelse med den strukturelle tilpasning på 0,6 % af BNP, som kræves ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpagten. Med en uændret politik ventes Det Forenede Kongerige at opfylde kravet i 2019-2020. Det Forenede Kongerige ventes umiddelbart at overholde overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet i 2018-2019 og i 2019-2020 som følge af den tilladte årlige afvigelse på 0,25 %. Rådet er af den generelle opfattelse, at Det Forenede Kongerige skal være klar til at træffe yderligere foranstaltninger i 2018-2019 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten.
- (9) Det årlige nettoboligudbud stiger fortsat på baggrund af en række incitamenter fra staten for at stimulere boligmarkedet og en cyklisk genopretning. Udbuddet ligger dog stadigvæk langt under den anslåede efterspørgsel, og Det Forenede står fortsat over for en stor udfordring med at levere tilstrækkeligt med boliger. Dette skyldes, at reguleringen af markedet for jord er meget streng og indviklet. Boligmangel og høje boligudgifter udgør et særligt problem i områder med høj og voksende efterspørgsel, såsom i og omkring bykerner. Regeringen anerkender problemet og har fastlagt ambitiøse målsætninger for et øget udbud i de kommende år. Samtidig har regeringen igen understreget at den ønsker at begrænse udviklingen omkring bykerne. Boligejerskabet er faldet væsentligt blandt yngre, og det har bidraget til ulighed på tværs af generationerne.
- (10) Arbejdsproduktiviteten er lav og stagnerende. Store dele af økonomien klarer sig forholdsvis ringe på de væsentligste drivkræfter for produktivitet: kvalifikationer, investeringer og effektive forretningsgange. Det Forenede Kongeriges vej-, jernbane- og luftfartsnet har også væsentlige og voksende kapacitetsproblemer.
- (11) Selv om de samlede tal for arbejdsmarkedet stadig er positive på de fleste parametre, er der betænkeligheder ved visse beskæftigelsesformers kvalitet. Det gælder problemer med udvikling af kvalifikationer, visse atypiske former for beskæftigelse, indtægter, produktivitet, deltagelse på arbejdsmarkedet og fattigdom blandt personer i den erhvervsaktive alder. Der er bekendtgjort vigtige politiske initiativer og udviklinger inden for alle disse spørgsmål. Det er afgørende, at der er sammenhæng i disse forbundne politikker. Hvad angår kvalifikationer, har der indtil videre været fokus på lærepladser og reformer af tekniske uddannelser. Hvis der sættes fokus på kvalitet på begge

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

områder, kan der skabes varige synergier for både samfundet og økonomien. Det Forenede Kongerige er blandt de medlemsstater, der allerede opfylder over to tredjedele af de foreslåede kriterier i den europæiske ramme for gode og effektive lærlingeuddannelser, og det er derfor muligt at fastlægge og overvåge kvalitetsmålsætningerne, f.eks. gennem sporing af færdiguddannede. Der er behov for at afsætte midler til livslang læring — især for folk, der sidder fast i beskæftigelse på begyndelsesniveau — i samme omfang som til lærepladser og nye erhvervsuddannelser for unge, der forlader skolen.

- (12) I fremtiden skal der også ses nærmere på social beskyttelse og inklusion. Der er ved at blive gennemført reformer af børnepasningsystemet, men der kan være behov for yderligere initiativer, især for børn under tre år. Konsekvenserne af visse velfærdsreformer og nedskæringer er endnu ikke slået igennem i fuldt omfang, især for familier i beskæftigelse.
- (13) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen foretaget en omfattende analyse af Det Forenede Kongeriges økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Det Forenede Kongerige i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Det Forenede Kongerige, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (14) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået konvergensprogrammet for 2018, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Det Forenede Kongerige i 2018 og 2019 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. Sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 1,6 % i 2019-2020, hvilket svarer til en årlig strukturtilpasning på 0,6 % af BNP.
2. Øge udbuddet af boliger, især i områder med den højeste efterspørgsel, herunder ved yderligere reformer af planlægningsystemet.
3. Tackle behovet for kvalifikationer og udvikling ved at fastlægge mål for kvalitet og effektivitet af lærepladser og ved at investere mere i opgradering af den nuværende arbejdsstyrke.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne
H. LÖGER
Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

ISSN 1977-0871 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2393 (papirudgave)

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA